

Maiju Vaalimaa

NUORTEN KULTTUURISEN
OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN
VARKAUDESSA

Kohteena Nuorten Talo

Opinnäytetyö
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Kesäkuu 2017

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

KUVAILULEHTI

		Opinnäytetyön päivämäärä 9.6.2017
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu		Koulutusohjelma ja suuntautuminen Kansalaistoiminta ja nuorisotyö
Tekijä(t) Maiju Vaalimaa		
Nimeke Nuorten kulttuurisen osallisuuden vahvistaminen Varkaudessa – Kohteena Nuorten Talo		
Tiivistelmä Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli vahvistaa nuorten kulttuurista osallisuutta Varkaudessa. Kulttuurista osallisuutta ilmenee kunnan nuorisotyössä, tosin siitä puhutaan enemmän osallisuutena. Kulttuurista osallisuutta tarkastellaan nuorten osallisuuden ja kulttuurisen nuorisotyön näkökulmasta. Tilaajana toimi Varkauden kaupungin nuorisopalvelut. Opinnäytetyö kietoutui kehittämistarpeen mukaan nuorten kulttuurisen osallisuuden vahvistamiseen Nuorten Talon suunnitteluprosessissa kulttuurisen nuorisotyön keinoin. Varkauden Nuorten Talo on matalankynnyksen monipalvelukeskus, joka sijoitetaan koulun läheiseen rakennukseen. Talo toimii samalla nuorisotilana, nuorisokahvilana ja harrastusmahdollisuuksia tuottavana keskuksena kuin hyvinvointipalveluja tuottavana palveluyksikkönä. Nuoret ovat kuntalaisia siinä missä muutkin ja heidät tulee ottaa huomioon heitä koskevissa asioissa. Tässä opinnäytetyössä toimenpiteenä osallistettiin nuoret osallistavien menetelmien avulla Nuorten Talon suunnitteluun. Paikallisista nuorista koottiin Nuorten Talo -työryhmä, jotka sitoutuivat kehittämiseen keväällä 2017. Osallistavina menetelminä toimivat Ideakahvila ja Learning cafe, joissa ideoitiin ja suunniteltiin tulevaa Nuorten Taloa. Näiden ideoiden pohjalta muodostui kulttuurinen tapahtuma, joka oli nuorten järjestämä disko. Tapahtumatuotannolla vahvistettiin nuorten kulttuurista osallisuutta, mikä toteutettiin pienryhmätoiminnan avulla. Tapahtumassa näytettiin konkreettisesti nuorten oma näkemys taloon kuuluvista toiminnoista. Menetelmänä hyödynnettiin myös sovellettua benchmarking-menetelmää havainnointityökaluna, kuinka kulttuurista osallisuutta on toteutettu aikaisemmin nuorten kanssa. Nuorten kulttuurinen osallisuus vahvistui kehittämistyön ajaksi tapahtumatuotannon keinoin. Nuoret osallistuivat aktiivisesti Nuorten Talon suunnitteluun ja heissä heräsi kiinnostusta jatkaa tapahtumien järjestämistä sekä osallistua Nuorten Talon valmisteluihin syksyllä 2017. Kehittämistyön tuloksena nuoret koostivat kattavan suunnitelman Nuorten Talon toiminnoista, josta Varkauden nuorisopalvelut hyötyy tulevaisuudessa.		
Asiasanat (avainsanat) Nuorisotyö, nuoret, osallisuus, kulttuuritoiminta, tapahtumatuotanto, kehittäminen, nuorisotilat		
Sivumäärä 59 + 17	Kieli suomi	URN
Huomaus (huomautukset liitteistä) Liite 1 Youtube-linkit Liite 2 Kutsu osallistujille Nuorten Talo -työryhmään Liite 3 Nuorten ideat Nuorten Taloon Liite 4 Nuorten Talon etkot -juliste Liite 5 Learning cafe yhteenveto Liite 6 Nuorten palaute kehittämisprosessista		
Ohjaavan opettajan nimi Katja Komonen		Opinnäytetyön toimeksiantaja Varkauden kaupungin nuorisopalvelut

DESCRIPTION

		Date of the bachelor's thesis 9.6.2017	
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu		Author(s) Maiju Vaalimaa	
Name of the bachelor's thesis Strengthening the cultural participation of the youth in Varkaus – Case Youth house		Degree programme and option Civic activities and youth work	
Abstract <p>The aim of this thesis is to strengthen the cultural participation of the youth in Varkaus. Cultural participation appears as part of municipal youth work, which is referred to as participation. Cultural participation is considered from the viewpoints of the youth participation and cultural youth work. This thesis is made for the Youth services of the town of Varkaus. The thesis was intertwined with development targets to strengthen young people's cultural participation in the planning process of the youth house through cultural youth work. Varkaus Youth house is a low-threshold multiservice center located near the school building. The Youth house serves as a place for the youth, for a youth café and as a recreational center as well as a well-being service unit.</p> <p>Young people are the citizens of the municipality as well as everyone else and they must be taken into account in the matters concerning them. As part of this thesis the young people were engaged in the planning of the Youth house using participatory methods. Local young people were combined to a Youth house – workgroup which engaged in the development in the spring of 2017.</p> <p>The used participatory methods were the Idea café and Learning café, where ideas and plans for the new Youth house were produced. Based on these ideas a cultural event was formed, which was a disco organized by the youth. Event production strengthened the cultural participation of the youth through small group activities. The event approved concretely the youth's own vision of the activities of the house. The method also utilized an adapted benchmarking method as an observation tool as to how cultural participation has been implemented with the youth in the past.</p> <p>The cultural participation of the youth was strengthened during the development work through event production. The youth actively participated in the planning of the Youth house and they aroused their interest in continuing to organize events and to participate in the preparations related to the Youth house in autumn 2017. The young people made a comprehensive plan for the activities of the Youth house, which will benefit the youth services in the future.</p>			
Subject headings, (keywords) Youth work, youth, participation, cultural activity, event production, development, youth center			
Pages 59 + 18	Language Finnish	URN	
Remarks, notes on appendices Appendix 1 Youtube links Appendix 2 Invitation to the youth house workgroup Appendix 3 The youth's ideas about the Youth house Appendix 4 The Youth house pre-party -poster Appendix 5 Learning café summary Appendix 6 The youth's feedback on the development process			
Tutor Katja Komonen		Bachelor's thesis assigned by Youth services in the town of Varkaus	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	KULTTUURISEN OSALLISUUDEN KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT	2
2.1	Kehittämisympäristö	2
2.2	Kulttuurisen nuorisotyön ja osallisuuden nykytilanne Varkaudessa	5
2.3	Kulttuurisen nuorisotyön ja osallisuuden kehittämistarpeet Varkaudessa	8
3	KULTTUURINEN OSALLISUUS	11
3.1	Kulttuurinen osallisuus käsitteenä	11
3.2	Nuorten osallisuus lainsäädännön näkökulmasta	16
3.3	Osallisuus kulttuurisen nuorisotyön kentässä	18
3.4	Tutkimuksia nuorten osallisuudesta	21
4	KEHITTÄMISPROSESSIN TOTEUTUS	23
4.1	Kehittämisen tavoite ja toimenpiteet	23
4.2	Kohderyhmät	24
4.3	Kehittämistä edistävät menetelmät	25
4.3.1	Ideakahvila	25
4.3.2	Learning cafe	28
4.3.3	Benchmarking -menetelmä	29
4.4	Toteutus	30
4.4.1	Kulttuurisen tapahtuman Benchmarking	32
4.4.2	Ideakahvila – illan eteneminen	35
4.4.3	Kulttuurisen tapahtuman eteneminen	38
4.4.4	Nuorten Talo etkot -tapahtuman valmistelua	41
4.4.5	Nuorten Talo -tapahtuman toteutus	42
4.4.6	Learning cafe –menetelmän hyödyntäminen tapahtumapurkuna	44
5	POHDINTA JA TULOKSET	47
5.1	Nuorten kulttuurisen osallisuuden vahvistaminen kehittämisprosessissa	47
5.2	Johtopäätökset ja pohdinta nuorten kulttuurisesta osallisuudesta	49
5.3	Kehittämisprosessin arviointi	54
5.4	Nuorten kulttuurisen osallisuuden jatkotutkimus- ja kehittämis ehdotukset	56
	LÄHTEET	59

LIITTEET

- 1 Youtube-linkit
- 2 Kutsu osallistujille Nuorten Talo -työryhmään
- 3 Nuorten ideat Nuorten Taloon
- 4 Nuorten Talon etkot -juliste
- 5 Learning cafe yhteenveto
- 6 Nuorten palaute kehittämisprosessista

1 JOHDANTO

Nuorten innostaminen ja osallistuminen taiteen sekä kulttuurin luomiseen on tärkeää, sillä se tarjoaa enemmän osallisuuden kokemuksia kuin yleisönä oleminen. Tulevaisuudessa nuorten erilaisissa yhteiskunnallisissa osallisuushankkeissa on painotettava voimakkaammin kulttuurisen osallisuuden voimaa. Taide ja kulttuuri ovat voimakkaimpia konkreettisen osallistumisen ja osallisuuden väyliä hyvään yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen ja kansalaisuuteen kasvamiseen. Kulttuurin kautta nuori ilmaisee itseään, peilaa itsensä maailmassa ja yhteisössä sekä yhdistää itsensä niihin. (Koivunen 2007, 13.) Uskon, että nuorten kulttuurista osallisuutta vahvistetaan nuorisotyön toimintamuotojen avulla. Tässä opinnäytetyössä kulttuurilla tarkoitetaan kulttuuripalvelujen tuottamista, esimerkiksi erilaisten työpajojen ja tapahtumien tuottamista pienryhmätöinnillä.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on vahvistaa nuorten kulttuurista osallisuutta Varkaudessa. Opinnäytetyö on kehittämisprosessi, jonka taustalla ja yhteistyötahona on Varkauden kaupungin nuorisopalvelut, jolla on selkeä kehittämisen tarve vahvistaa kulttuurista nuorisotyötä ja paikallista nuorisotilatoimintaa. Ajankohtaiseksi aiheeksi nousut Nuorten Talo ja nuorisopalvelujen motiivi nuorten osallistamiseen talon suunnitteluun herätti mielenkiinnon kehittämistyölle. Nuorten Talo tulee olemaan paikkakunnan ensimmäinen matalankynnyksen monipalvelukeskus, joka toimii nuorten vapaa-ajalla palvelu- ja ajanviettopaikkana sekä erilaisten harrastustoiminnan mahdollistajana. Toiminnan toivotaan alkavan vuoden 2017 loppupuolella, sitä ennen Nuorten Talolle tarkoitettu rakennus toimii koulun väistötilana.

Opinnäytetyön toimenpiteenä on nuorten osallistaminen osallistavin menetelmin Nuorten Talon suunnitteluun. Kohderyhmänä ovat paikalliset nuoret, jotka toimivat Nuorten Talon kehittäjinä ja heidät nimitetään prosessin ajaksi Nuorten Talo -työryhmäksi. Kehittämistyön työtehtäviin kuuluvat osallistavien menetelmien, kulttuurisen tapahtuman ja sovelletun benchmarking -menetelmän toteutuminen keväällä 2017. Osallistavina menetelminä käytetään Ideakahvilaa ja Learning cafea.

Kehittämistoiminta koostuu vaiheittain etenevistä työtehtävistä kohderyhmän kanssa. Prosessiin etenee Ideakahvilasta kulttuurisen tapahtumaan, jonka tarkoituksena on osallistaa nuoret kulttuurin luomiseen ja konkretisoida nuorten näkemykset taloon kuuluvista toiminnoista. Learning cafe -menetelmän avulla reflektoidaan tapahtumatuotannon prosessia ja täsmennetään Ideakahvilassa heränneitä kehittämisideoita Nuorten Taloon liittyen. Kehittämistyössä sovelletaan suppeasti benchmarking-menetelmää, jonka avulla havainnoidaan, millaista toimintaa on jo tehty nuorten kulttuurisen osallisuuden saralla.

Tässä opinnäytetyössä keskeisin käsite on nuorten kulttuurinen osallisuus, jota on tutkittu ja teoretisoitu hyvin vähän. Näin ollen kulttuurista osallisuutta tarkastellaan osallisuuden avulla. Kulttuurinen osallisuus kuuluu osaksi kunnassa toteutettavaa nuorisotyötä, tosin siitä puhutaan enemmän osallisuutena. Osallisuus on sosiaalista toimintaa, jossa toimitaan yhdessä jonkun tavoitteen saavuttamiseksi. Kulttuurinen osallisuus voi olla esimerkiksi vaikuttamista taiteen eri keinoja hyödyntäen. Tällöin voidaan puhua kulttuurisesta nuorisotyöstä, jossa työmuotoina hyödynnetään taide- ja kulttuurikasvatusta.

Tällä hetkellä kulttuurinen nuorisotyö toteutuu Varkaudessa eri toimijoiden töiden ohessa. Kenenkään toimijan työnkuvaan ei ole kirjattu kulttuurista nuorisotyötä, mikä luo haasteensa työn organisoinnille. Näin ollen kulttuurinen nuorisotyö liitetään kehittämisprosessin ajaksi nuorisopalvelujen erityisnuorisotyöntekijän työtehtäviin yhdeksi työmuodoksi. Kehittämistyössä toimin sisällön suunnittelijana ja toteuttajana sekä nuorten kulttuurisen osallisuuden innostajana.

2 KULTTUURISEN OSALLISUUDEN KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Kehittämisympäristö

Varkaus on keskikokoinen kaupunki Pohjois-Savossa, jossa asukkaita on tilastokeskuksen (2017a) mukaan 21 553 henkilöä. Tästä määrästä 0–29-vuotiaita nuoria on 6 065 henkilöä (Tilastokeskus 2017b). Varkauden kaupungin nuorisopalveluissa on kahdeksan työntekijää, joiden tehtävänä on lasten ja nuorten kasvun, kehityksen ja itsenäistymisen tukeminen. Nuorisopalveluilla on kolme nuoriso-ohjaajaa, kaksi erityisnuorisotyöntekijää, kaksi etsivää nuorisotyöntekijää sekä osallisuuskoordinaattori. (Varkauden

kaupunki 2016.) Varkauden nuorisopalveluilla ei ole tällä hetkellä ajankohtaista strategia-asiakirjaa. Jokaisella henkilöstön jäsenellä on oma työkuvaansa, jonka perusteella työtä tehdään itseohjautuvasti. (Heikkinen 2016.)

Nuorisopalvelut on keskeinen tekijä lasten, nuorten ja perheiden viihtyvyyden rakentajana. Painopisteinä vuonna 2016 oli tuottaa peruskouluikäisille lapsille ja nuorille sellaisia lähipalveluja, jotka ennaltaehkäisevät syrjäytymistä. Lähipalveluilla tarkoitetaan kouluilla ja nuorisotalo Könönpellon sekä kirjaston nuorisopalvelujen tiloissa järjestettävää kerhotoimintaa, avointa nuorisotalotoimintaa, erityisnuorisotyötä ja etsivää nuorisotyötä. Toisena painopisteenä oli lasten ja nuorten kansalaisaktiivisuuden tukeminen, jota toteutetaan koulujen oppilaskuntatoiminnassa, Lasten parlamentti -toiminnassa, nuorisovaltuustossa sekä nuorten paikallista osallistumista verkkodemokratian avulla. (Varkauden kaupunki 2016.)

Lähes kaikki Varkauden nuorisotilat on purettu sisäilmaongelmien vuoksi. Tämän vuoksi Nuorten Taloa on tarpeellinen vahvistamaan nuorisotyön asemaa paikkakunnalla. Nuorisotalotoimintaa toteutetaan tällä hetkellä vain Könönpellon nuorisotalolla, joka sijaitsee taajama-alueella. Kävijöitä nuorisotalolla käy keskimäärin 6–8 nuorta illassa. Osallistujamäärään saattavat vaikuttaa tilan epäkäytännöllisyys ja sen kehittämättömyys. Nykyistä nuorisotilaa pidetään väliaikaisratkaisuna. (Hamed 2016.)

Opinnäytetyöprosessi lähti ensimmäisenä liikkeelle työelämän tarpeesta vahvistaa kulttuurista nuorisotyötä nuorisopalveluilla. Tarpeena oli muodostaa verkostoyhteistyö paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa sekä kulttuurisen nuorisotyön koordinaattorin nimitäminen. Kenenkään työntekijän työtehtäviin ei ole kirjattu kulttuurista nuorisotyötä, mikä vaikeuttaa työn organisointia. Opinnäytetyön aiheen ja tavoitteen rajaaminen tuottivat aluksi vaikeuksia monen kehittämistarpeen vuoksi.

Aluksi opinnäytetyössä tehtävänä oli toimintamallin suunnitteleminen kulttuurisen nuorisotyön näkökulmasta Nuorten Taloon. Nuorisopalveluilla päätettiin luopua toimintamallista, sillä ajankohtaisemmaksi nousi nuorten innostaminen Nuorten Talon suunnitteluun. Lopulta opinnäytetyöni tavoite nivoutui nuorten kulttuurisen osallisuuden vahvistamiseen Nuorten Talon suunnittelussa, jossa hyödynnetään nuorisotyön työmuotoja. Toimenpiteenä on nuorten osallistaminen osallistavin menetelmin Nuorten Talon

suunnitteluprosessiin, minkä avulla lisätään nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja osallisuuden kokemuksia.

Nuorisopalvelujen vahvan verkostoyhteistyön avulla toimitaan nuorten elinolojen kehittämiseksi. Nuoria innostetaan Nuorisopalveluilla osallistumaan Nuorten Talon prosessiin. Nuoria myös kannustetaan näkemään talo heidän omana vapaa-ajan paikkana. Kulttuuritoimijoiden avulla luodaan verkostoyhteistyö, mikä helpottaa kulttuurisen nuorisotyön toteutumista.

Tässä opinnäytetyössä verkostoyhteistyöllä tarkoitetaan nuorista ja kulttuuritoimijoista koostuvaa, vuorovaikutuksellista yhteistyötä. Järvensivun ym. (2010, 3) mukaan verkostoyhteistyön synonyymeinä nähdään moniammatillinen yhteistyö ja verkostotyö, vaikka verkostotyö ei aina sisällä moniammatillisuutta. Kulttuuritoimijoita ovat Varkaudessa muun muassa kaupungin nuorisotyö, kirjasto, museot, seurakunnat, kulttuuriseururat, teatterit ja orkesterit. Verkostoyhteistyö on ajankohtainen, sillä kunnan tiukentuneet resurssit ja muutostekijät pakottavat etsimään uusia ratkaisuja nuorten kohtaamiseen. Mikäli toimintaa tahdotaan kehittää, vaatii se verkostoitumista eri toimijoiden kanssa. Verkostotyössä korostuvat Koskelan ym. (2007, 90) mukaan yhteistyön merkitys, yhdessä oppiminen sekä luovuuden ja tehokkuuden lisääminen. Verkostotoiminnan muodostamista helpottavat toimintatavoista sopiminen, yhteistyön lähtökohtien selkiyttäminen sekä tavoitteiden asettaminen (Mustikkamäki & Viljamaa 2001, 41).

Kulttuurilla tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä kulttuuripalvelujen tuottamista ja nuorten osallistumista yhteisiin asioihin taiteen, luovuuden ja yhteisöllisyyden keinoin. Kulttuuripalveluja voivat olla esimerkiksi kuvataidetyöpaja, mediatyöpaja, kokkauskerho, bänditilatoiminta, tapahtumien tuottaminen, tanssikerho tai sirkustoiminta. Tällaiset pienryhmätoiminnat ovat tällä hetkellä suosituin toimintamuoto kulttuurisen nuorisotyön kentällä (Anttila ym. 2012, 14).

Helsingin nuorisasiankeskuksen työryhmä (2012, 7) on määritellyt, että osallisuus ja vuorovaikutus ovat vahva osa kulttuurista nuorisotyötä. Kulttuurin eri menetelmin vahvistetaan nuorten ilmaisutaitoja ja luovaa tekemistä. Nämä kulttuuriset menetelmät ovat osallisuutta tukevaa, omaehtoista sekä nuorten oppimista ja kasvua kehittävää toimintaa. (Anttila ym. 2012, 7.)

Tuliaisien (2006, 46) laajan määritelmän mukaan kulttuurinen nuorisotyö on ”– – (nuorisotyön) toimintamuoto, joka rakentuu taide -ja kulttuurikasvatuksellisista sisällöistä demokratiakasvatuksen oppimisympäristössä ”. Demokratiakasvatus on kasvatusta, jotka tukevat demokratian ihanteita. Käytännössä demokratiakasvatuksella voidaan tarkoittaa kansalaiskasvatusta ja osallistavaa kasvatustapausta. Kasvatustapoja voi toteuttaa erilaisissa vaikuttamisympäristöissä. Vaikuttamisympäristöjä ovat esimerkiksi oppilaskuntatoiminta, nuorisovaltuustotoiminta, järjestö- ja vapaaehtoistoiminta sekä nettivaikuttaminen. (Valtikka 2016ab.)

Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskus (2012,4) mainitsee kulttuurisen nuorisotyön kasvatuksellisen työtteen ja osallistavien työmenetelmien osoittautuneen vankoina työvälineiksi nuorten kasvun tukemiseen toimijoiksi ja aktiivisiksi kansalaisiksi. Nuorisosiainkeskuksen mukaan osallistavien työmenetelmien taustalla on ajatus nuorten osallisuudesta yhteisönsä, mikä puolestaan perustuu demokratian mahdollistamiseen. (Anttila ym. 2012, 4.)

2.2 Kulttuurisen nuorisotyön ja osallisuuden nykytilanne Varkaudessa

Kulttuurista nuorisotyötä on tehty kautta aikojen. Vaikka käsitettä on määritelty, varsinaista virallista ja yleisesti hyväksyttyä määritelmää ei ole olemassa (Tulainen 2006, 41.) Kulttuurisen nuorisotyön ja osallisuuden nykytilanteen selvittämiseksi käytän karttoitusaineistoa, jonka olen kerännyt nuorisopalvelujen henkilökunnalta sekä Varkauden evankelis-luterilaisen seurakunnan nuorisohjaajalta haastattelujen ja sähköpostiviestien avulla. Kulttuurinen nuorisotyö on osa Varkauden kaupungissa toteuttavaa nuorisotyötä, jota voi olla vaikea erottaa omaksi työmuotonaan. Nuorisopalvelujen osallisuuskoordinaattori tunnistaa saman ilmiön: ”Nuorisotyöhän on kauttaaltaan oikeastaan kulttuurista nuorisotyötä. Sitä ei voi oikeastaan erottaa millään muotoa ja se linkittyy niin moneen asiaan.” (Vaalimaa 2017.)

Erityisnuorisotyöntekijän (2016) mukaan kaupungin nuorisopalveluilla kulttuurista nuorisotyötä toteutetaan nuorten tapahtumina ja käsityöpaja Kädentaidossa, sirkustointana ja PointWarkaus-studioissa mediakasvatuksena. PointWarkaus -studioissa työskentelevät vaihtuvat nuoret, jotka vastaavat studion toiminnasta vahvana osana nuorisopalvelujen toimintaa. (Vaalimaa 2016.) Demokratian oppimisympäristöt ovat

vahvasti läsnä nuorisopalveluilla, joita voidaan toteuttaa nuorisolähtöisesti. Osallisuus-toiminnan lähtökohtana on, että nuori voi omaehtoisesti osallistua yhteiseen toimintaan ja kokea kuuluvansa yhteisöön. Nuorten osallisuus ja kuulemisen rakenteet ovat jo ole-massa ja kasvaneet osaksi nuorisopalvelujen työnkuvaa ja kaupunkiorganisaatiossa päättäjien ja nuorten välille oppilaskunnan ja nuorisovaltuuston toiminnan kautta. (Vaa-limaa 2017.) Osallisuuskoordinaattorin mukaan Varkaudessa on olemassa seuraavat osallisuuden keinot:

Meillä on alakoulujen oppilaskunnat, lastenparlamentti Varpaset, yläkou-lujen oppilaskunnat, nuorisovaltuusto Wanuva, nuortenideat.fi -verkkode-mokratiapalvelu, PoInt.fi nuortenportaali, ja sen lisäksi toisen asteen op-pilaskuntatoiminta, lukion oppilaskuntatoiminta ja kaupungin omat pa-laute- ja tämmöset kuulemisjärjestelmät. (Vaalimaa 2017.)

Nuorisotyöllä on vahvistava rooli nuorten osallisuustoiminnassa. Varkaudessa on hyvät osallisuusmahdollisuudet, joita voidaan toteuttaa hyvin pitkälti nuorisolähtöisesti. Nuo-risopalvelut ja Varkauden evankelis-luterilainen seurakunta toteuttavat kulttuurista osallisuutta media- ja draamakasvatuksen, kädentaitojen, musiikin ja kansainvälisyys-toiminnan kautta. Yhteisöllisyys ja osallisuus ovat vahvasti läsnä evankelis-luterilaisen seurakunnan toiminnassa, jota toteutetaan myös 7–10-vuotiaille varhaisnuorille. Yh-teistyö eri toimijoiden kanssa mahdollistaa yhteisten tapahtumien ja projektien toteut-tamisen eri kulttuurin keinoin asiantuntevalla työotteella. Kulttuurikasvatussuunnitelma mahdollistaa työyhteisön tarjoamaan erilaisia työpajatoimintoja helposti kouluryhmille. (Vaalimaa 2017.) Varkauden evankelis-luterilaisen seurakunnan nuoriso-ohjaaja mu-kaan:

Nuoren osallisuudesta nuorisotyön puitteissa se on lähinnä tapahtumat ja leirit ja yhdessäolo ja tämmöset, mitä me tehdään heidän kanssaan yh-dessä. Me tehdään esimerkiksi nuorten aikuisten kanssa kansainvälisiä jut-tuja ja siellä on hankkeita ja projekteja koko ajan menossa, ja sitten osal-listutaan yhteistyöhön mahdollisimman paljon muiden kumppaneiden kanssa. Yhteistyössä on voimaa. (Vaalimaa 2017.)

Keski-Savon kouluilla kulttuurinen nuorisotyö on vahvasti esillä kulttuurikasvatus-suunnitelman myötä. Kulttuurikasvatussuunnitelma toimii työkaluna kulttuuri-, taide-

ja kulttuuriperintökasvatuksen toteuttamiseen kunnassa osana uutta opetussuunnitelmaa 1–9-luokkalaisille. Sitä laaditaan ja toteutetaan yhteistyönä koulujen ja kulttuuri- ja taidealan toimijoiden kanssa. Suunnitelma pohjautuu kunnan omaan kulttuuritarjontaan ja kulttuuriperintöön sekä lasten ja nuorten omaehtoiseen toimintaan. (Kulttuurikasvatussuunnitelma 2017.)

Osallisuuskoordinaattorin sanoja lainaten ” Ja kaiken lisäksi tämä uus ops, (opetussuunnitelma) niin siellä se nousee tää osallisuus niin vahvasti esille, että on kumma, jos ei mitään tapahdu” (Vaalimaa 2017). Opetussuunnitelman myötä voidaan tarjota entistä paremmin oppimisympäristöjä kulttuurisen nuorisotyön ja osallisuuden kentillä. Perusopetuksen opetussuunnitelma on otettu käyttöön kunnissa ja kouluissa 1.8.2016 alkaen. Oppimista tapahtuu luokkahuoneen ulkopuolella ja teknologian avulla, joten uudistetussa opetussuunnitelmassa halutaan kehittää etenkin peruskoulun oppimisympäristöjä ja työtapoja. Liikkuminen luonnossa ja vierailut esimerkiksi museoissa ja yrityksissä toimivat yhä enemmän oppimisympäristöinä luokkahuoneen sijaan. Oppimisympäristöihin kuuluvat myös erilaiset pelit ja virtuaaliset ympäristöt, joten teknologialla on yhä suurempi merkitys koulun arjessa. Perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteet tukevat muun muassa kulttuurisen osaamisen, osallistumisen ja vaikuttamisen vahvistamista. Kunnat ja koulut voivat tarkentaa laaja-alaisen osaamisen tavoitteet omien painotustensa mukaan. (Opetushallitus 2016.)

Vaalimaan (2016) mukaan Varkaudessa kulttuurista nuorisotyötä toteuttavat muun muassa seuraavat tahot: kaupungin nuorisopalvelut, kansalaisopisto Soisalo-opisto, Lasten kulttuurikeskus Verso, seurakunnat, kolmannen sektorin toimijat, harrastajateatterit, hankkeet ja tapahtumat. Soisalo-opisto tarjoaa kaikille musiikkia, taidetta ja tanssia kurssien muodossa. Lasten kulttuurikeskus Verso toimii Soisalo-opiston ja Varkauden kaupungin alaisuudessa, mikä on kunnista muodostuva verkostomuotoinen lastenkulttuuria tarjoava keskus. Verkostoon kuuluvat Varkaus, Pieksämäki, Joroinen, Leppävirta, Heinävesi, Juva, Rantasalmi, Savonlinna, Mikkeli, Mäntyharju sekä Hirvensalmi. (Vaalimaa 2016.)

Lastenkulttuurikeskus Verso koordinoi Kulttuuriketju-verkkosivustoa, joka on kouluja ja kulttuuritoimijoita varten. Verkkosivuilla toimijat löytävät ajantasaista tietoa toteutukseen liittyvistä käytännön asioista. Kulttuuriketjulla tuetaan Keski-Savon kulttuuri-

kasvatussuunnitelman toteuttamista ja suunnittelua yhdessä opettajien ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Kulttuuriketju on ollut voimassa vuodesta 2015 alkaen. Suunnitelma takaa kaikille lapsille ja nuorille tasa-arvoisen mahdollisuuden kokea monipuolista, paikallista kulttuuria. (Kulttuuriketju 2016.)

Varkauden kaupungilla ei ole enää kulttuuritoimistoa, joka aiemmin ohjasi kulttuurista nuorisotyötä kaupungissa. Toiminta on sen jälkeen jatkunut pienin resurssein Navitas Kehityksen alla, minkä suurimmat ponnistukset ovat tapahtumat kuten Vekara-Varkaus ja Tarinoiden Taulumäki. (Vaalimaa 2016.) Navitas Kehitys Oy on Varkauden kaupungin elinkeinojen kehitysyhtiö, minkä liiketoimintaa edistetään seudullisen yritysverkoston avulla. Yritysverkostossa tehdään Varkauden matkailu- ja palvelutoiminnan kehittämistä ja markkinointiyhteistyötä. (Visit Varkaus 2017.) Navitas Kehitys toteuttaa tai on osatoteuttajana lukuisissa kehittämishankkeissa. Kulttuurista nuorisotyötä tuetaan nykyään lähinnä avustuksilla. (Vaalimaa 2016.)

Tekeillä on kulttuurituotannon opinnäytetyö, jonka tavoitteena on selvittää kulttuuritoimijoiden yhteistyön tarvetta Varkaudessa, kartoittaa suurimpia ongelmakohtia sekä luoda malli, jolla rakennetaan kulttuuritoimijoiden verkostoyhteistyötä. Opinnäytetyön tilaajina ovat Varkauden kaupunki ja Navitas Kehitys Oy. Tietoja kerätään varkautelaisilta kulttuuritoimijoilta kyselyn avulla. (Vaalimaa 2016.)

2.3 Kulttuurisen nuorisotyön ja osallisuuden kehittämistarpeet Varkaudessa

Nuorten Talon toteutuminen on nuorisopalvelujen tavoite, mihin on tärkeää osallistaa nuoret osaksi kehittämistoimintaan, sillä aihe koskettaa nuoria eniten. Nuorten Talo on matalankynnyksen monipalvelukeskus. Nuorten Palvelupaikka -hanke on tehnyt selvityksen monipalvelukeskuksen tarpeesta ja toimintamallista Varkaudessa vuonna 2015. Tämä nuorten palvelupaikka toimii samalla nuorisotilana, nuorisokahvilana, harrastusmahdollisuuksia tuottavana keskuksena sekä hyvinvointipalveluja tuottavana palveluyksikkönä (Heino 2015). Tällä hetkellä Nuorten Talolle tarkoitettu rakennus toimii koulun väistötilana, kunnes koulun rakenteilla olevat tilat valmistuvat. Nuorten Taloa suunnitellaan avautuvan vuoden 2017 syksyllä.

Heino (2015) on nimennyt kolme päätavoitetta Nuorten Talon palvelukonseptille, millä pyritään vastaamaan erilaisiin tarpeisiin. Nämä päätavoitteet ovat:

- 1) Tukea nuoria nykyistä varhaisemmassa vaiheessa: Matalan kynnyksen ”Ohjaamo”.
- 2) Mahdollistaa pitkäkestoinen ja intensiivinen tuki nuorille, joilla on erityisen tuen tarve, mm. sosiaalinen kuntoutus ja tuki.
- 3) Luoda nuorille hyvinvointia tuottavia toimintoja kuten yhteisöjä ja ympäristöjä monialaisella yhteistyöllä.

Heinon (2015) mukaan nuorten näkökulmasta olennaista on palvelukokonaisuus, joka on mahdollisimman helposti lähestyttävä, selkeä, hyödyllinen ja leimaamaton. Heino (2015) tiivistää Nuorten Talon kokonaisuuden muodostuvan kolmesta toiminnallisesta kokonaisuudesta:

- 1) ”Nuorten palvelupaikka, josta nuori saa tarvitsemiaan hyvinvointia, työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista edistäviä palveluja
- 2) Nuorten kohtaamispaikka, jossa nuoret voivat viettää vapaa-aikaan ja tavata toisiaan, esimerkiksi nuorten kahvila, pelitila, olohuone tms.
- 3) Nuorten harrastuspaikka, joka mahdollistaa matalan kynnyksen harrastustoiminnan nuorille ja lisää nuorten ja heidän lähipiirinsä omaa aktiivisuuttaan, osallisuutta ja vertaisuutta.”

Nuorten Talon päätavoitteen toinen ja kolmas kohta tukevat ajatusta siitä, miten kulttuurinen osallisuus voi tukea nuorten hyvinvointia yhteisön voimin. Lisäksi Nuorten Talo nuorten kohtaamis- ja harrastuspaikkana korostaa kulttuurisen nuorisotyön sijaa talossa. Kulttuurinen nuorisotyö voi toimia edistäjänä nuorten harrastukselle toteuttaen mm. nuorten osallisuutta ja pienryhmiä kulttuurin eri keinoin.

Tammikuussa 2017 Varkauden kaupungin sivistysjohtaja ilmoitti Nuorten Talon tavoiteaikataulun, jonka mukaan tarkoituksena on sijoittaa nuorisopalveluiden toiminta talon tiloihin syyskuussa 2017. Kaupungin talousarvioon on varattu Nuorten Talolle 50 000 euroa salaojitukseen sekä 30 000 euroa remontointiin. Talon mallina toimivat matalan kynnyksen ohjauspisteet eli Ohjaamot. (Nojonen 2017.) Ohjaamot ovat erityisesti nuorille tarkoitettuja monihallinnollisia palveluja, joissa nuoret saavat mahdollisimman kynnymättömän palvelun heidän asioissaan. Ohjaamo kokoaa nykyiset hajanaiset palvelut fyysisesti ja virtuaalisesti saman katon alle tai yhden luukun periaatteella toimivaksi. (Elinikäinen oppiminen ja nuorisotakuu Etelä-Savossa 2015–2016.)

Nuorisotakuun (2015) mukaan ministeriöt määrittelevät Ohjaamon olevan alle 30-vuotiaiden nuorten matalan kynnyksen palvelupiste. Toimintamalli rakentuu monialaisesti tietoa, neuvontaa, ohjausta ja tukea tarjoavasta Ohjaamosta, eri hallintoalojen peruspalveluista ja laajasta yhteistyöverkostosta. Ydintoimintaan kuuluvat henkilökohtainen neuvonta ja ohjaus, tuki elämänhallintaan, sosiaalisten taitojen ja valmiuksien kehittämiseen, urasuunnitteluun sekä kouluttautumisen ja työllistämisen tukeminen.

Nuorisotakuussa (2015) mainitaan, että Ohjaamo-toiminnan käynnistämässä ja palvelumallia kehittäessä on tärkeää sisällyttää nuorten oma näkökulma kehittämistyöhön. Nuoret nähdään itse aktiivisia toimijoita Ohjaamossa, esimerkiksi he voivat toteuttaa erilaisia vertaistukeen perustuvia ryhmätoimintoja (Nuorisotakuu 2015). Kehittämistyön painopiste on kulttuurisen osallisuuden kehittämisessä, joten opinnäytetyössä ei ole tarkoitus tutustua syvemmin Nuorten Taloa Ohjaamo-toiminnan näkökulmasta.

Kulttuurisen osallisuuden täyteen toimintakykyyn tarvitaan kulttuurisen nuorisotyön vastuhenkilö, joka muodostaa verkostoyhteistyön muiden kulttuuritoimijoiden kanssa. Kehittämisen prosessin aikana yhden nuorisopalvelun työntekijän työtehtäviin liitetään kulttuurisen nuorisotyö yhdeksi työmuodoksi. Työtehtäviin kuuluvat mm. nuorten koordinoiminen kulttuuripalvelujen piiriin ja kulttuuritoimijoiden koordinoiminen, rahoituksen hoitaminen sekä vastuu kulttuurisen nuorisotyön toteutumisesta (Vaalimaa 2016).

Tulevaisuudessa nuorisopalvelujen erityisnuorisotyön työtehtäviin liitetään kulttuurinen nuorisotyö yhdeksi työmuodoksi. Alkuvaiheessa se tarkoittaa Vaalimaan (2016) mukaan nuorten taiteen, musiikin, tanssin ja liikunnan tukemista sekä mahdollistamista esimerkiksi tapahtumien ja harrastusmahdollisuuksien kautta. Työn jatkeena toimii Nuorten Talo, joka mahdollistaisi nuorille ohjausta, tiloja sekä kulttuurisen nuorisotyön harrastamiseen ja toteuttamiseen verkostoyhteistyön toimijoiden kanssa.

Vaalimaan (2017) mukaan nuorisopalveluilla ja Varkauden evankelis-luterilaisella seurakunnalla ilmenee vahvaa yhteistyöhalukkuutta kulttuurisen osallisuuden toteuttamiseksi paikkakunnalla. Nykyään yhteistyötä tehdään eri toimijoiden kanssa, mutta yhteistyötä voisi vahvistaa osaksi osallisuustoimintaa (Vaalimaa 2017). Seurakunnan nuorisohjaajan ajatuksia lainaten:

No mä tekisin sitä (osallisuutta) yhteistyössä eri toimijoiden kanssa koska sieltä löytyy se ammatillisuus aina jostakin, nii sitten me rakennettais se alusta asti yhdessä nii se tois vaikka mitä mahdollisuuksia. Eli yhteistyö on se, että ei lähdetä yksin puurtamaan. (Vaalimaa 2017.)

Vaalimaa (2017) toteaa, että kulttuuritoimijoiden kanssa muodostunut yhteistyö voi mahdollistaa uudenlaisia projekteja ja hankkeita toteutettaviksi paikkakunnalla. Kehittämideoiksi nousi erilaisten työpajojen toteuttamisen median, draaman tai pelimaailman keinoin, mikä vaatii asiantuntevan henkilöstön palkkaamista tai nykyisten työntekijöiden kouluttamista. Osallisuuskoordinaattorin mukaan:

Unelmatilanne et ois semmonen osallisuuden tehotiimi, jolla pystyttäis vetämään semmosia pilottiprojekteja, mitä erilaisimmista aiheista. Yhdistelmäleiri tai joku semmonenki ois aika mieletön juttu. (Vaalimaa 2017.)

3 KULTTUURINEN OSALLISUUS

3.1 Kulttuurinen osallisuus käsitteenä

Osallisuuden merkitys vaihtelee sen käyttötilanteen mukaan. Osallisuutta on tutkittu paljon ja siitä huolimatta ei ole onnistuttu laatimaan täsmällistä ja yleisesti hyväksyttyä määritelmää. Osallisuutta voidaan pitää vastakohtana välinpitämättömyydelle, osattomuudelle, syrjäytymiselle sekä vieraantumiselle. (Gretschel & Kiilakoski 2007, 10–12.)

Särkelä-Kukon ja Rouvinen-Wileniuksen (2014, 9) määrittävät osallisuuden portaiden avulla. Osallisuus kuvataan monitasoisena -ja syisenä tuntemisen, kuulumisen ja tekemisen kokonaisuutena, johon kuuluvat luottamus, sitoutuminen ja kuulluksi tuleminen. Osallisuutta voi tuntea ja toteuttaa omassa elämässä, yhteisössä, ympäristössä sekä yhteiskunnassa. Osallisuus on tilanteen tai toiminnan ja toteutumisen suunnittelussa mukanaoloa ja vaikuttamista. (Kauppinen ym. 2005, 11).

Osallisuus on Kauppinen ym. (2005, 11) mukaan aitoa kohtaamista, vastavuoroisuutta ja kiinnostusta toisen ajatuksista sekä yhdessä tekemistä ja kokemista. Osallistava toimintakulttuuri on osallisuutta tukeva lähestymistapa nuorten kanssa toimimiseen ja heidän kohtaamiseensa tasavertaisena ja täysivaltaisena ihmisenä. Osallisuutta kuvataan

äänen antamista ihmisryhmille, jotka ovat jääneet suunnittelun, toteutuksen arvioinnin ulkopuolelle. Näitä ihmisryhmiä ovat esimerkiksi lapset, syrjäytyneet, vammaiset ja köyhät.

Särkelä-Kukon (2014, 34) mukaan osallistuminen ja osallistaminen ovat osallisuuden lähekkäiset käsitteet, joissa on selkeitä sisältöeroja. Osallistumisessa ollaan mukana valmiiksi suunniteltuun ja toteutettuun tilanteeseen tai toimintaan. (Kauppinen ym. 11, 2005). Osallistumiseen liittyvät konkreettiset kansalaisten oikeuksiin osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Se voi myös olla osallistumista erilaisiin tempauksiin ja tapahtumiin kansalaistoiminnan tai vapaa-ajan toimintana. Yksilö voi toteuttaa itseään, vaikuttaa itselleen tärkeisiin asioihin osallistumalla. (Oikeusministeriö 2005, Särkelä-Kukon 2014, 34–35 mukaan.)

Yksilöitä kannustetaan osallistumaan ja saamaan osallisuuden kokemuksia osallistamisen keinoin. Osallistamisessa motivaatio osallisuuteen syntyvät muualla kuin osallistujien mielessä, sillä kansalaisia kehoitetaan osallistumaan mm. yhteiskunnallisiin hankkeisiin. Näin osallistamisen osallistumisen tarve on syntynyt muualla. (Särkelä-Kukko 2014, 34–35.)

Gretschelin ja Kiilakosken (2007, 12–13) mukaan ”osallisuudessa on sekä yksilöllinen että yhteisöllinen elementti”. Yhteisön on oltava osallisuutta mahdollistava, jossa yksilö pystyy olemaan vapaasti ja ilmaisemaan mielipiteensä. Gretschel ym. (2012, 252) määrittelevät osallisuuden kuulumista yhteisöön, yhteisössä toimimiseen ja kokemukseksi johonkin yhteisöön kuulumisesta ja omasta merkityksestään yhteisön jäsenenä. Yhteisössä vaikuttaminen on välttämätön osa toimintaa. Tällä tarkoitetaan oman äänen kuulemistakin yhteisissä koskevilla asioissa ja mahdollisuutta saada sekä vastuuta että valtaa yhteisön jäsenenä. Myös ympäristökasvatuksessa osallistuminen ja vaikuttaminen käsittelevät sekä henkilökohtaista että yhteisöllistä ulottuvuutta (Ympäristökasvatuksen kukkamalli nuorisotyöhön 2016).

Osallistuminen on lyhyesti määriteltynä sosiaalista toimintaa, jossa tehdään yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Merkittäväntä on osallisuudessa sen kollektiivinen, yhteisöllinen ulottuvuus. Keskeisin piirre onkin yhteinen toiminta jonkun tavoitteen saavuttamiseksi. (Horelli ym. 2007, 218–220.)

Osallisuutta voidaan määritellä myös oikeutena omaan identiteettiin ja arvokkuuteen osana ryhmää, perhettä, yhteisöä tai yhteiskuntaa sekä todellisen vastuun kantamista ja saamista oman, toisen ja koko yhteisön toimintakyvystä. Yhteisten asioiden parantamiseen sitoudutaan. Tässä korostuvat yhteisön luottamus yksilön kyvykkyyteen yhteisön jäsenenä ja osallisuuden oikeuksista ja velvollisuuksista. Osallisuus on yksilön tunne ja yhteisön tila. (Gretschel & Kiilakoski 2007, 13–14.)

Gretschel (2002) toteaa, että osallisuuden olennaisin piirre on yksilön oma kokemus. Hänen mukaansa osallisuus on tunne, jossa nuori tuntee itsensä päteväksi ja arvostaa itseään yhteisön jäsenenä. Osallisuuden varmistamiseen ei riitä se, että järjestetään nuorille kuulemistilaisuuksia, jos ne eivät tuota nuorille arvostuksen ja kuulluksi tulemisen kokemuksia. (Gretschel & Kiilakoski 2007, 13.)

Kun osallisuudessa tapahtuu yksilössä onnistumisen kokemuksia, syntyy subjektiivisen voimaantumisen tunne. Osallisuudessa tavoitteellisuus lisääntyy askel askeleelta, esimerkiksi harrastaminen sosiaalisessa yhteisössä, vapaaehtoistyö, tavoitteellinen muutos omassa arjessa, lähiympäristössä tai yhteiskunnan tasolla. Osallisuudessa kasvatuksellisuuden tavoitteen lisäksi osallistumisella tavoitellaan muutosta sekä todellista vaikuttamista. (Horelli ym. 2007, 219.)

Horellin ym. (2007, 218–219) mukaan vaikuttaminen tarkoittaa muutoksen saamista aikaan sosiaalisissa ja poliittisissa prosesseissa, erityisesti päätöksenteossa. Osallisuuden ja vaikuttamisen leikkauspintaa voidaan kutsua vaikuttavaksi osallistumiseksi. Tutkijoiden kuvaamat osallisuustikkaat kuvaavat kansalaisvaikuttamisen osallistumisen vähittäistä muuntumista vaikuttamiseksi. Nuorten kasvu- ja elinoloja voidaan parantaa vaikuttavan osallistumisen avulla, jolloin ne vastaavat nuorten omia näkemyksiä. (Horelli ym. 2007, 229).

Mönttinen (2011, 11-13) määrittää kulttuurisen osallisuuden olevan taiteen tekemisen kautta ilmentyvää osallisuutta ja vaikuttamista. Kulttuurisen osallisuuden avulla nuorille luodaan turvallinen kasvualusta ja mahdollistetaan sosiaalisen pääoman merkittävä lisääntyminen. Osallisuus voidaan käsittää laajempänä vuorovaikutuksellisenä tapahtumana yksilön ja yhteiskunnan välillä. Vuorovaikutuksen yhteydessä syntyy yksilön osallisuuskokemus. Kulttuurisen osallisuuden muodostumisessa on samankaltaisuutta ympäristökasvatuksen osallisuuden määrittelyssä. Cantellin ja Koskisen (2004) mukaan

ympäristökasvatuksen teorioissa ja kansainvälisissä tavoitteissa osallistuminen ja voimaantuminen ovat olleet mukana jo 1970-luvulta lähtien. (Koskisen 2010, 130).

Osallisuus on ihmisen oma kokemus omien taitojen ja kykyjen riittävydestä ja oman asemansa merkityksellisyydestä sekä vastuun jakamisesta yhteisössä. Osallisuuden kokemusten avulla edistetään sitoutumista yhteisten asioiden kehittämiseen. Voimaantuminen antaa ihmiselle tunteen olevansa merkityksellinen omilla teoillaan ja toiminnallaan. Osallistumisen ja voimaantumisen tunne edellyttää osallistumisen vaikuttavuutta, joka tarkoittaa konkreettisten tuloksien näkemistä. (Ympäristökasvatuksen kukkamalli nuorisotyöhön 2016.)

Ympäristön puolesta vaikuttaminen eri toimintahankkeiden kautta, esimerkiksi kantaaottavien taideprojektien avulla pyritään vaikuttamaan lähiympäristöön tai maailmaan. Yhtä lailla tällaiset osallisuustoiminnat voivat olla osa ympäristökasvatusta. (Ympäristökasvatuksen kukkamalli nuorisotyöhön 2016.) Koskisen (2010, 130–132) mukaan yhteisöllinen osallistuminen ja henkilökohtainen vaikuttaminen yhteiskunnan eri tasoilla kuuluvat ympäristökansalaisuuteen. Osallistuminen lähiympäristön suunnitteluun voi parhaillaan olla kokonaisvaltainen oppimisprosessi kaikille osapuolille, mikä mahdollistaa voimaantumisen kokemukset. Käytännössä vaikuttaminen omaan lähiympäristöönsä on monialainen prosessi, mikä voi olla oman nuorisotalon tai koulun yhteisöllisyyden lisäämistä erilaisia tapahtumia järjestäen. Konkreettisesti se voi tarkoittaa myös esimerkiksi nuorisotalon sisustuksen tai koulun piha-alueen kehittämiseen osallistumista.

Kuhmosen (2008, 8) mukaan yhteisöjen elinvoimaa ja yhteenkuuluvuutta voidaan vahvistaa kulttuurin keinoin. Hyvinvointinäkökulmasta taiteen ja kulttuurin merkitys rakentuu sosiaalisuuden, osallistumisen, yhdessä olemisen ja itsensä toteutumisen kautta. Jos osallistumista tarkastellaan hyvinvoinnin näkökulmasta, on siinä olennaista turvata onnistumisen kokemus ja siitä tuleva elämyksellisyys ja ilo. Kulttuurin avulla yhteisöjen sosiaalista pääomaa vahvistetaan eli luottamusta ja kykyä toimia yhteisten tavoitteiden hyväksi.

Kulttuurinen nuorisotyö toteutuu Mönttisen (2011, 13) mukaan yhteiskunnallisena ja yhteisöllisenä toimintana, jossa nuori luo, osallistuu ja rakentaa maailmankuvaansa ja

yhteisöään kulttuurin, taiteen ja median keinoin. Nuorisotyön toiminnoissa nuoren identiteetti kehittyy dialogissa ympäristön kanssa. Näin ollen kulttuurisella nuorisotyöllä tuetaan nuoren kasvua omaksi itsekseen. Nuoriso-ohjaajien ammattitaitoon kuuluu tunnistaa nuoren vaatimat tarpeet ja tukea hänen valintojaan ja kasvuprosessiaan.

Osallisuus on puhuttu käsite yhteiskunnallisessa keskustelussa. Suomessa se on nostettu poliittiseksi tavoitteeksi, jota tukevat lait ja osallistumisen oikeudet. Kuitenkin kuntatasolla lasten ja nuorten mahdollisuudet tulla kuuluksi ja vaikuttaa lähiympäristöönsä vaihtelevat kuntakohtaisesti. Tämä johtuu usein kunnan satunnaisista tekijöistä, johon kuuluu esimerkiksi viranomaisten vaihtelevat taidot ja asenteet lasten ja nuorten kanssa tehtävään osallisuustyöhön. (Gretschel ym. 2012, 250.) Gretschel ym. (2012, 9) osoittavat, että osallisuuden toteutumisen esteenä ovat resurssien sijaan kiire, asenteet tai puutteet tiedossa ja osaamissa. Osallisuuden tunne nuorissa syntyy ja säilyy, mikäli osallisuustoimintaan osallistuva aikuinen osaa kohdata nuoret ja toimia heidän kanssaan. Kyse on myös siitä, onko osallisuustoimintaa toteuttavilla työntekijöillä aikaa, tahtoa ja taitoa kohdata nuoret. (Gretschel 2002, 195.)

Horellin ym. (2007, 217) mukaan nuorten aktiivinen osallisuus ei ole vakiintunut vaan altis jatkuville muutoksille. Nuoret vaeltavat yhteiskunnallisen jäsenyyden keskiössä ja sen reunalla. Täysipainoiseen osallistumiseen vaaditaan nuorelta voimavaroja ja osaamista, joita hyvin harvalla nuorella on. Gretschelin ja Kiilakosken (2007, 245) mielestä jos nuoria ei kuulla, kuunnella tai kysellä, heidän ongelmansa voivat jäädä pimentoon. Vain vuorovaikutteisen puheen avulla löydetään tahtoa ja resursseja ongelmien ratkaisemiseksi. Kunnissa vuorovaikutteista puhetta kuitenkin ilmenee nuorten ja kunnan välillä liian vähän.

Osallistumisen vaikuttavuuden kannalta on merkittävää, mihin vaiheeseen päätöksentekoa kuntalaisten osallistuminen sijoittuu. Vaiheita ovat vireillepano, valmistelu, keskustelu, päätöksenteko, toimeenpano ja seuranta. Nuorten osallisuusprojekteissa nuorten tulisi saada olla mukana päättämässä, mihin päätöksentekovaiheeseen osallistuvat ja kuinka kauan. Osallisuusprojekteissa nuoret haluavat monesti osallistua koko päätöksentekoprosessiin. (Gretschel 2002, 86.)

Suomen kunnissa osallisuus on muotoutunut erilaisten edustuksellisesti ryhmien toimintana. Ryhmiä ovat mm. nuorisovaltuustot, lasten parlamentit, oppilaskuntien hallitukset sekä nuorten edustajistot. Kunnan päätöksentekijät antavat näille ryhmille käytännössä vähän vaikutusvaltaa, eivätkö kuule ryhmiä riittävän aktiivisesti. Tämä voi johtua siitä, että aloitteen tekeminen tapahtuu eri reittiä, esimerkiksi koulun asiat tulisi käsitellä koulun tasolla eikä kunnan koko päätöksentekojärjestelmän kautta. (Gretschel ym. 2012, 252.) Nuorisotyössä osallistumisen eri muodot voivat Horellin ym. (2007, 217) mukaan tarjota nuorille mahdollisuuksia sekä itsetunnon kohentamiseen, yhteiskunnalliseen kiinnittymiseen että uudenlaisen poliittisen toimijuuden löytämiseen. Nuorisotyöllä on tärkeä tehtävä tukea nuoren onnistumisen kokemuksia, joita nuoret tarvitsevat elämänvaiheeseensa.

3.2 Nuorten osallisuus lainsäädännön näkökulmasta

Horellin ym. (2007, 217–220) mukaan osallistuminen osana nuorisotyön lähestymistapaa tukee lainsäädännölliset ja rakenteelliset edellytykset, joiden puitteissa eri toimijoiden ja nuorten on mahdollista osallistua. Lainsäädännöllisesti nuorisotyö jakaantuu nuorten aktiivisen kansalaisuuden tukemiseen ja sosiaaliseen vahvistamiseen sekä nuorisopolitiikkaan. Nuorisopolitiikassa pyritään nuorten kasvu- ja elinolojen parantamiseen. Voidaan väittää, että erityisesti nuorten vaikuttava osallistuminen rikastuttavat nuorisotyötä.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 artikkelissa määrätään nuorten osallistumista demokratian toteuttamiseen Euroopassa. Nuorisopolitiikan strategisissa puitteissa (2001) mainitaan, että EU:n jäsenvaltioiden on edistettävä nuorten aktiivista kansalaisuutta osallistumisen, tiedottamisen, vapaaehtoistyön ja nuorisosioiden koskeviin ymmärryksen ja tietämyksen lisäämisen avulla. Toinen EU:n strategisesta päätaavoitteissa (2010–2018) on edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta, sosiaalista osallisuutta ja solidaarisuutta. Tarkoituksena on toteuttaa aloitteita hyvinvoinnin, osallistumisen, vapaaehtoistoiminnan, sosiaalisen osallisuuden, nuorison ja maailman sekä luovuuden ja kulttuurin toiminta-aloilla. Vuosien 2016–2018 tavoitteiksi neuvosto on nimennyt lisätä kaikkien nuorten sosiaalista osallisuutta, vahvistaa kaikkien nuorten demokratiaan ja kansalaistoimintaan osallistumista Euroopassa, auttaa vastaamaan digitaalijalan haasteisiin ja hyödyntämään sen tarjoamat mahdollisuudet nuorisotyön, nuorisopolitiikan ja nuorten kannalta. (EU:n nuorisostrategia 2016.)

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012–2015 (2015, 46–49) toimi osana Suomen hallitusohjelmaa, jonka strategiset tavoitteet olivat yhteydessä EU:n nuorisostrategiaan. Tavoitteena oli mm. kasvattaa lapset ja nuoret aktiivisiksi ja yhteisvastuullisiksi kansalaisiksi sosiaalisen osallisuuden ja osallistumisen avulla. Lisäksi tavoitteena lasten ja nuorten osallistuminen luovuuteen ja kulttuuriin sekä vapaaehtoistoimintaan. Näiden toimintojen kautta lapset ja nuoret voivat tasavertaisesti osallistua kulttuuri-, liikunta-, ja vapaa-ajantoimintaan. Lapsi- ja nuorisopolitiikan yhteys toisiinsa on nuorisolaissa asetetun ikärajan suhteen, jossa nuori on alle 29-vuotias. Lastensuojelulain (13.04.2007/417 6. §) mukaan lapsi on alle 18-vuotias ja nuori 18-20-vuotias. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kenttää voidaan kuvata iän mukaan osittain päällekkäin olevina politiikan kenttinä (Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2015, 49).

Suomen perustuslain 2. §:n mukaan yksiköllä on oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen. Lisäksi 14. §:ssä mainitaan julkisen vallan tehtäviin kuuluvan osallisuusmahdollisuuksien edistäminen. Yksilö osallistetaan yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaminen häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. (Suomen perustuslaki 11.6.1999/731).

Kuntalain 22. §:n käsitellään kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Kunnan asukkailla on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan, josta valtuuston on pidettävä huolta osallistumisen mahdollisuuksista. Kuntalaisten osallisuutta ja vaikuttamista voidaan esimerkiksi edistää järjestämällä kuulemis- ja keskustelutilaisuuksia sekä tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen omaaloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua. Lisäksi kuntalain 26§:ssä mainitaan nuorisovaltuuston tai nuorten vaikuttajaryhmien toiminta yhtenä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuutena, joiden toimintaedellytykset ovat kunnanhallituksen huolehdittavana. Kunnanhallituksen on mahdollistettava nuorten mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, mitkä ovat merkityksellisiä kunnan asukkaille. Nuorisovaltuusto tai nuorten vaikuttajaryhmä on otettava mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa. (Kuntalaki 10.4.2015/410.)

Tarkemmin lasten ja nuorten osallisuutta ja kuulemista säädetään nuorisolaissa. Nuorisolain 24§:ssä mukaan nuorille tulee tarjota ja järjestää mahdollisuus osallistua paikalliseen, alueelliseen ja valtakunnalliseen nuorisotyöhön ja -politiikkaan koskevien asioiden käsittelyyn. Nuoria on myös kuultava asioissa heitä koskevissa asioissa. (Nuorisolaki 21.12.2016/1285)

3.3 Osallisuus kulttuurisen nuorisotyön kentässä

Kulttuurinen nuorisotyö rakentuu Mönttisen (2011, 11–14) mukaan osallisuuden ajatukselle, jossa nuoret ja heidän lähipiirinsä elävät konkreettisesti luovassa vuorovaikutuksessa yhteiskunnan kanssa. Nuoret ilmaisevat eri toimintojen avulla arvojaan ja tunteitaan. Kulttuurinen nuorisotyö pyrkii nuorille tarjoamaan tarpeeksi mahdollisuuksia osallistua kulttuurin suunnitteluun ja toteutukseen, jotta nuoret voivat ilmaista itseään taiteen eri keinoin.

Itseilmaisun ja taiteen lisäksi yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen ovat tärkeitä kulttuurisessa nuorisotyössä. Nuorisotyön keskeisiksi teemoiksi on noussut osallisuus, yhteisöllisyys, voimaantuminen ja vaikuttaminen. (Mönttinen, 2011, 14.) Sosiaalisuus on nuorisotyön ensimmäinen yleinen tehtävä, jossa nuori liitetään kulttuurin, yhteiskunnan ja lähiyhteisönsä jäseneksi. Tällä tarkoitetaan ympäröivässä kulttuurissa ja yhteiskunnassa hyväksi nähtyjen arvojen, roolien, käyttäytymistapojen ja toimintamallien siirtämistä uudelle sukupolvelle. (Nieminen, 2007, 23.)

Kulttuurisen osallistumisen ja vaikuttamisen kanavia ovat Ruotsalaisen (2007, 176-177) mukaan erilaiset kulttuuriset projektit, paikalliset toimintahankkeet sekä verkko- ja mediamaailmaa. Osallisuus kulttuuriin ja virtuaalisiin yhteisöihin on tullut nuorten poliittisen ja ideologisen vaikuttamisen rinnalle. Näillä tuetaan nuoren kulttuurista oppimista sekä identiteetin rakentumista osallisuusprosessin myötä.

Kulttuurinen nuorisotyö on toiminnaltaan yhteisöllistä että yhteiskunnallista. Henkisen ja fyysisen tilan tarjoaminen nuorelle ja nuorten ryhmille ja kulttuurisille virtauksille on olennainen osa kulttuurista nuorisotyötä. Vaikuttaminen kulttuurisin keinoin on nähtävä luonnollisena osana nuorten osallistumista ja vaikuttamista. Yksi nuorisotyön tehtävistä

on luoda foorumeita ja tukirakenteita nuorille, jossa kulttuurinen osallistuminen tapahtuu. Lisäksi tehtävänä on mahdollistaa nuorille itselleen miellyttäviä demokraattiseen yhteiskuntaan osallistumisen menetelmiä. (Ruotsalainen 2007, 176–177.)

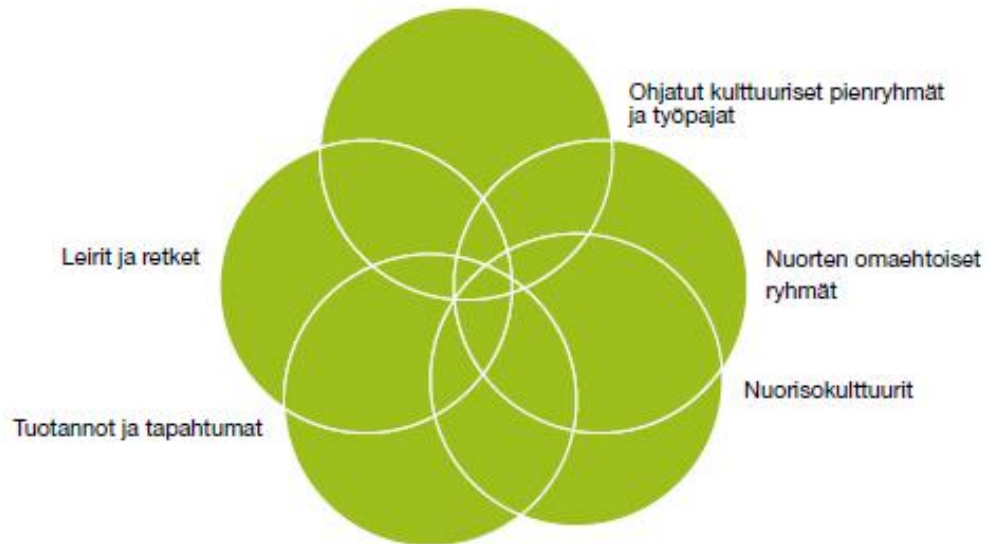
Kulttuurisen nuorisotyön käytännölliset tavoitteet ovat nuoren vahvuuksien ja voimavarojen löytäminen yhteisöllisyyden avulla. Himanen (2005) on lanseerannut käsitteen rikastavasta yhteisöstä, jossa toisiaan innostavat yhteisön jäsenet. Jäsenet tukevat toisiaan ja saavat siitä voimaa. Nuorisotyöntekijän tehtäviin kuuluu toimia yhteisöllisenä innostajana. Epäonnistumisista ei lannistuta vaan opitaan hyväksymään ne ja jatkamaan eteenpäin. (Ruotsalainen 2007, 177.)

Kurki (2000, 83) kuvailee innostamista spontaaniksi, ilmaisultaan herkäksi, vapaaksi ja luovaksi ilmiöksi. Innostajan tulee toimia väistyvänä ohjaajana. Nuorisotyöntekijän on innostajana luotettava nuorten ryhmän jäsenien ominaisuuksiin ja ongelmanratkaisutaitoihin. Nuorisotyöntekijällä pitää olla riittävästi persoonallisuutta yllyttämiseen ja herättelyyn ilman määräilyä. Kurjen (2000, 80) mukaan syvä humanisuus on innostamisen ammatin ydin. Innostajan toiminta perustuu ihmissuhteisiin ja tavoitteena on vahvistaa yhteisön kulttuurisia arvoja. Selkein työkenttä on nuorisotyö. Nuorisotyössä voi toimia innostamisen perustasossa, perinteisesti erilaisissa projekteissa. Yleensä nämä projektit tehdään moniammatillisina työryhminä. Tällaisissa projekteissa innostajat toimivat organisoijina. Kohdatessaan suuren joukon ihmisiä on innostajan kasvatuksellinen rooli merkittävä.

Kuten nuorisotyö, myös kulttuurisen nuorisotyön työmuodot tapahtuvat nonformaalisissa oppimisympäristössä. Suomenkielinen vastine on epämuodollinen oppiminen, jossa oppiminen tapahtuu virallisen koulujärjestelmän ulkopuolella. Vakiintuneita työmuotoja kulttuurisessa nuorisotyössä ovat ohjatut kulttuuriset pienryhmätoiminnot, työpajat, leirit, retket ja erilaiset kulttuuriset tapahtumat sekä tilaisuudet, jossa harrasteryhmien teokset ja tuotokset nousevat esiin. Tällä tavoin muodostetaan vuorovaikutussuhde teoksien ja tuotoksien avulla yleisön ja muiden harrasteryhmien välillä. Nuorisokulttuurit ja nuorten omat kulttuurijoukot tuovat nuorisotyön kenttään jatkuvasti uusia ajatuksia. (Anttila ym. 2012, 14.)

Suosituimmat työmuodot ovat kulttuuriset pienryhmät, jossa edistetään nuorisoryhmän prosessia taidelähtöisin menetelmin. Kulttuuriset tapahtumat ovat nuorten toteuttamia

tilaisuuksia, jossa tuodaan pienryhmän tuotokset esiin. Nuorten omaehtoiset ryhmät voivat muodostua nuorisokulttuurisen ilmiön mukaan. Kuvassa 1 esitetään, kuinka eri työmuodot verkostoituvat keskenään kulttuurisessa nuorisotyössä. (Anttila ym. 14–15.)

Kuva 1. Kulttuurisen nuorisotyön työmuodot limittyvät toisiinsa (Anttila ym. 2012, 15)

Anttilan ym. (2012, 15) mukaan ohjatut työpajat voidaan toteuttaa myös leiriolosuhteissa, jossa työskennellään intensiivisesti tietyn aiheen äärellä, mikä veisi muuten kuu-kausia tavallisen harrasteryhmän tapaamisilla. Eri työmuotojen kestot vaihtelevat, mitkä mukautuvat teemojen ja työpajojen oppimisen tavoitteiden mukaan.

Pienryhmää toteuttaessa on ohjaajan tuettava turvallisen yhteisön ja arvostavan vuorovaikutuksen syntymistä. Leirit ja retket mahdollistavat yhteisöllisyyden, vuorovaikutuksen ja yhdessä tekemisen toteutumista. Leireillä ympäristö toimii luovana tilana, jolloin yhteisöllisen ja intensiivisen prosessin aikana nuoren sosiaalinen vahvistuminen voi olla elinikäistä. Kulttuuriset tapahtumat ja tuotannot muodostavat nuorille keinon tuottaa itseään monin tavoin, esimerkiksi musiikin, teatterin, tanssin, kuvataiteen, videoiden, valokuvauksen ja niiden yhdisteleminen on loputon kirjo. Näissä yhteyksissä nuoret voivat nostaa esiin luomiensa töidensä kautta mielipiteensä ja kannanottonsa. Tapahtuman järjestämisessä on tärkeää, että nuoret voivat osallistua tuottamiseen, visualisointiin, kuvaamiseen, tiedottamiseen, jne. Nuorten jokapäiväinen harrastaminen

muuttuu merkittäväksi, kun aherruksen tulokset näkyvät. ”Usein näihin hetkiin liittyy myös paljon iloa ja palkitsevia onnistumisen kokemuksia.” (Anttila ym. 2012, 15.)

3.4 Tutkimuksia nuorten osallisuudesta

Nuoret voivat nimetä monenlaisia syitä osallistumiselleen, esimerkiksi osallistumisesta perheessä, koulussa tai kunnallisessa päätöksenteossa. Osallisuus itselle merkittävissä toimintaympäristöissä ja yhteisöissä on ratkaisevaa lapsen ja nuoren identiteetin kehittymisen näkökulmasta. Osallistuminen esimerkiksi perheen tai koulun toimintaan antaa ymmärrystä, kuka on, mihin kuuluu ja miten elää. Vaikka nuoruudelle voidaan asettaa käsitteellisiä määritteitä, nuoret eivät muodosta yhtenäistä joukkoa vaan ovat oman sosiaalisen ja kulttuurisen taustansa muokkaamia yksilöitä. Ala- että yläkoululaisilla on suurta halukkuutta osallistua koulun päätöksentekoon. Nuoret halusivat tutkimuksen mukaan vaikuttaa kouluruokaan, lukujärjestykseen ja luokkaretkikohteisiin. Tosin käytännössä nuoret kokevat osallistumismahdollisuutensa olevan vähäistä koulussa, joka ei tue koulun osallisuuden tavoitteita. (Ursin & Haanpää 2012, 56, 62–65.)

Nuorisotyö pyrkii nuorten kanssa parantamaan nuorisotaloyhteisöjen toimintaa, esimerkiksi tarttumalla esiin tulleisiin ongelmiin. Nuoren asemaa ja mahdollisuutta toimia sekä päättää asioista nuorisotaloilla tuetaan, jota kutsutaan osallisuusprosessiksi. Tyypilliset osallisuusprosessit nuorisotaloilla liittyvät arjen tehtäviin, tapahtumien järjestämiseen tai nuorisotalon toimintojen tai tilojen kehittämiseen. Tutkimuksen mukaan osalla nuorista on kokemuksia nuorisotilan toimintaan vaikuttamisesta esimerkiksi pelikoneen tai kalusteiden hankinnasta. Vanhemmilla nuorilla on jopa vahvoja vaikuttamiskokemuksia nuorisotilan remontoimisesta ja osallistumisesta talotoimikunnan kokouksiin. Tutkimustulos osoittaa, että joillakin nuorisotaloilla nuoret eivät ole tietoisia talotoimikunnan kokouksista tai nuoret eivät ole kiinnostuneita osallistumaan niihin. Nuorisotyö voi toimia sosiaalisena ja demokraattisena infrastruktuurina yhteiskunnassa nuorille, joka mahdollistaa vaikuttamaan yhteisöjensä parhaaksi. (Gretschel 2011, 34, 36, 39, 40.)

Nuorten yhteiskunnallinen ajattelu määräytyy median, kaveripiirin, kodin ja nuorten omien kokemusten kautta. Niinpä voidaan sanoa, että osallistuminen ja halukkuus osal-

listumiseen rakentuvat sosiaalisen ympäristön vaikutuksesta. Myös asuinpaikalla on todettu olevan merkitystä, sillä maaseudun nuoret osallistuvat hiukan kaupunkilaisnuoria aktiivisemmin yhteiskunnallisiin asioihin. (Ursin & Haanpää 2012, 56.)

Yhteiskunnassamme nuorten kuuleminen, kuulluksi tuleminen ja vaikutusmahdollisuuksien vahvistaminen ovat olleet jo pitkään esillä. Suomessa nuorisotyön ja -politiikan ydintehtävänä on ollut nuorten kasvaminen aktiiviseksi kansalaiseksi. Nuorisotyöntekijät ja muut asiantuntijat pohtivat, kuinka saadaan nuoret innostumaan ja kiinnostumaan vaikuttamistoiminnasta. Uusi nuorisolaki korostaa nuorten osallisuuden vahvistamista entisestään osana kuntien toimintaa ja päätöksentekoa. Samalla pidetään tärkeänä nuorten osallistumista yhteiskunnalliseen toimintaan, esimerkiksi järjestökentillä. (Kalliomaa & Uusitalo 2017, 4.) Myllyniemen (2013, 58) mukaan nuoret kokevat olevansa Suomen kansalaisia, mutta yhteenkuuluvuus ei kuitenkaan automaattisesti tuota halukkuutta vuorovaikutukseen poliittisella tasolla tai herätä intoa muuhun toimintaan kansalaisyhteiskunnassa. (Myllyniemi 2013, 58.)

Ursin ym. (2013, 59–60) mittasivat laajasti tutkimuksessaan nuorten yhteiskunnallista vaikuttamista ja mielenkiintoa politiikkaan. Tutkimus osoittaa, että lapsilla ja nuorilla on vähänlaisesti intoa osallistua yhteiskunnallisiin asioihin. Kuudesluokkalaisilla ei ole kosketuspintaa aiheeseen, mutta tutkimus osoittaa selvästi, etteivät poliittiset ja yhteiskunnalliset asiat kiinnosta lapsia ja nuoria. Kun asioista ei tiedetä, johtaa se kiinnostuksen puutteeseen. Tutkimustuloksessa käy ilmi myös, etteivät lapset ja nuoret usko voitavansa vaikuttaa asioihin. (Ursin ym. 2013, 59.)

Ursin ym. (2013, 59–60) havaitsivat, että tytöt osallistuvat poikia useammin yhteiskunnalliseen toimintaan, esimerkiksi yhdistysten vapaaehtoistoimintaan. Pojat ovat enemmän kiinnostuneita politiikasta ja heillä on vaikutushalukkuutta oman asuinpaikkansa asioihin. Tutkimuksen mukaan lapset ja nuoret haluaisivat vaikuttaa pääasiassa elinympäristöönsä, kuten kouluun ja vapaa-aikaan. Tutkimustulos osoittaa selvästi, että lapset ja nuoret tulee osallistaa nykyistä useammin suunnittelemaan ja toteuttamaan omaa elämänsä koskevia asioita ja toimintoja. (Ursin 2013, 59–60.)

Nuorten vaikuttamistoiminnan motiiveissa korostuvat mahdollisuudet edistää itselle tärkeää asiaa ja yhteistä hyvää sekä toiminnan sosiaalisuus ja hauskanpito. Nuoret myös kokevat motivoituneensa sellaisesta toiminnasta, jossa voi oppia ja kokea uusia asioita

(Myllyniemi 2013, 22–23). Mukana olemisen määrä vaikuttamistoiminnassa on erittäin vahvasti yhteydessä ryhmäosallistumiseen. Suurin osa osallistuvista nuorista pitää motiivinaan vaikuttamistoiminnassa sen, että voi toimia yhdessä ystävän kanssa. Osallistumisen motiivi laskee, jos toiminnan kautta ei saa uusia kavereita tai hengenheimolaisia. (Myllyniemi 2013, 56.) Tämä on yleinen este osallistumiselle kuten myös ajanpuute ja se, ettei ole kannustettu tai pyydetty mukaan vaikuttamistoimintaan (Myllyniemi 2013, 23).

Vuonna 2015 tehdyn selvityksen mukaan nuorten vaikuttajaryhmien nykytilasta ja tulevaisuuden näkymistä. Tutkimus toteaa, että nuorten vaikuttajaryhmät eivät ole vielä vakiinnuttaneet asemaansa. Ryhmät joutuvat usein perustelemaan olemassa oloaan ja tarpeellisuuttaan aikuisille, viranomaisille sekä päättäjille. Kuitenkin niissä kunnissa, joissa toimii nuorten vaikuttajaryhmä, nuoret ovat tyytyväisiä kuulemisjärjestelyihin. Suurin huolenaihe nuorilla on vaikuttajaryhmien tulevaisuus jatkossa toimia mahdollisen kuntaliitoksen jälkeen. (Suomen nuorisovaltuustojen Liitto 2017.)

4 KEHITTÄMISPROSESSIN TOTEUTUS

4.1 Kehittämisen tavoite ja toimenpiteet

Opinnäytetyön tavoitteena on vahvistaa nuorten kulttuurista osallisuutta Varkaudessa. Nuorten kulttuurista osallisuutta vahvistetaan osallistavin keinoin, minkä sisältönä on Nuorten Talon ja Nuorten Talon kulttuurisen tapahtuman suunnittelu. Osallistavilla menetelmillä ja tapahtumatuotannolla halutaan lisätä nuorten tietoisuutta vaikuttamismahdollisuuksistaan kulttuurisin keinoin sekä mahdollistaa lähialueen kehittämiseen Varkaudessa.

Kehittämistyön toimenpiteenä on nuorten osallistaminen osallistavien menetelmien avulla Nuorten Talon suunnitteluun. Toimenpidettä ohjaavat menetelmät ovat Ideakahvila ja Learning cafe -menetelmä. Kehittämistyössä hyödynnetään myös benchmarking-menetelmää, jonka tarkoituksena on hahmottaa käytännössä kulttuurisen osallisuuden ilmentymistä kulttuurisen nuorisotyön kentällä. Toimenpidettä tukee myös työvaihe, jossa nuoret toteuttavat kulttuurisen tapahtuman, jossa Nuorten Talo pilotoidaan yhdeksi illaksi Ideakahvilassa nousseiden ideoiden pohjalta.

Kaitavuoren ja Millerin (2007, 30) mukaan lasten ja nuorten kulttuurikeskus ARX:ssa on tuotettu tapahtumia nuorten kanssa Koeajo -projektin kautta. Koeajo -projektin tuottaja (2007) toteaa, että nuoret ovat oman ikäryhmänsä asiantuntijoita, joiden osaamista ja tietoa tarvitaan nuorisotyön kehittämisessä. Nuorten maailmankuvan, kiinnostuksen kohteiden ja huolenaiheiden pohjalta voidaan paremmin tuottaa tarpeellista, mielenkiintoista, erilaista ja saavutettavaa kulttuuritoimintaa nuorille. (Kaitavuori & Miller 2007, 30.)

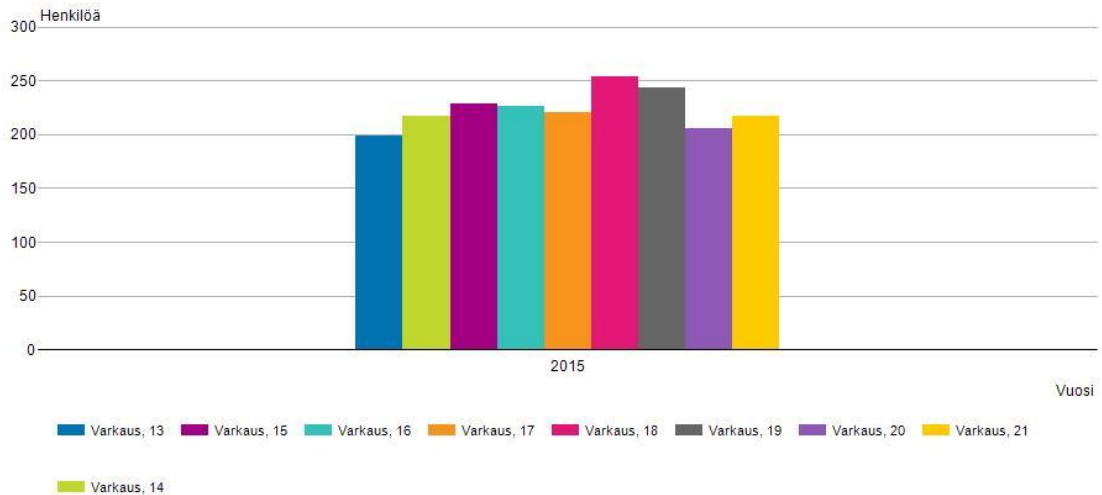
Varkaudessa halutaan nuorten ääni paremmin kuuluviin Nuorten Taloa koskevassa suunnittelussa, joten tuottajan sanat kantavat samaa teemaa kuin Varkauden nuorisopalvelujen työyhteisössä. Nuorten Talo on ajankohtainen, sillä sen suunnitellaan toteutuvan 2017–2018 aikana. Nuorten Talolle tarkoitettu rakennus toimii koulun väistötilana, kunnes koulun rakenteilla olevat tilat valmistuvat. Nuorten Talo -työryhmän kokoaminen ja Nuorten Talon suunnittelu aloitetaan tammikuussa 2017. Kehittämisprosessin jälkeen voi syntyä omatoimisia nuorten ryhmiä tai aktiivisia nuoria. Nämä nuoret voivat jatkaa vaikuttamista kulttuurin keinoin heitä koskevissa asioissa.

4.2 Kohderyhmät

Kehittämistyöni kohderyhmänä ovat alle 29-vuotiaat varkautilaiset nuoret. Alle 29-vuotiaita on Varkaudessa tilastokeskuksen (2016) mukaan koko kaupungin väkiluvusta 27,1 prosenttia. Nuorten Talo -työryhmän kohderyhmänä ovat 13–21-vuotiaat nuoret, mikä päätettiin yhdessä tilaajan kanssa. Varkauden nuorisopalvelut toteuttaa pääosin tälle ikäryhmälle nuorisotyötä kunnassa, mikä vahvisti kohderyhmän valinnan myös kehittämistyölle. Kehittämisprosessin toiminnat on helppo suunnitella kohderyhmälle sopivaksi ja kehittämistyön jälkeen työryhmän jäsenet voivat halutessaan jatkaa toimintaa Varkauden nuorisovaltuustossa, jossa kohderyhmänä ovat 13–22-vuotiaat nuoret. Taulukossa 1 näkyy kohderyhmän lukumäärä Varkaudessa vuonna 2015.

TAULUKKO 1. Nuorten määrä (13–21-vuotiaat) Varkaudessa 2015 (Tilastokeskus 2016)

Väestö 31.12. muuttujina Alue, Sukupuoli, Ikä, Kieli, Siviilisäätö ja Vuosi

Lähde: Tilastokeskus

Tilastokeskuksen (2016) taulukon mukaan 13–21-vuotiaita on Varkaudessa 2012 henkilöä. Työpajoja ja tapaamiskertoja suunnitellessa tulee huomioida osallistujien laaja ikäjakauma. Kehittämispöytätyön aikana ei ketään nuorta käännytetä, vaikka olisi yli 21-vuotias. Ilmoittautuneista nuorista kootaan Nuorten Talo -työryhmä, jotka osallistuvat kehittämisen aikana ideakahvilaan, tapahtumatuotantoon ja Learning cafe -oppimiskahvilaan.

Mönttisen (2011, 11) mukaan nuoria halutaan yleisöksi kulttuurisiin elämyksiin, mutta näkyykö niissä nuorten ääni. Usein tarjotaan nuorille valmista pakettia mutta ei mahdollisuutta vaikuttaa sen suunnitteluun tai toteutukseen. Kehittämistyössä nuoret ovat mukana kehittämisessä, sillä Nuorten Talo koskettaa heitä eniten. Varkauden nuorisopalvelut haluavat nuorten vaikuttavan vahvasti tulevan Nuorten Talon suunnitteluun, jotta talosta tulee nuorille viihtyisä oleskelu- ja harrastuspaikka.

4.3 Kehittämistä edistävät menetelmät

4.3.1 Ideakahvila

Ideakahvila pohjautuu World Café -menetelmään, jossa jaetaan ajatuksia ja ideoidaan valitusta aiheesta tai teemasta. World Café menetelmä on deliberatiivinen demokratiamuoto, mikä on niin sanottu keskusteleva demokratia. Osallistujille tarjotaan tietoa kes-

kustelun tueksi, minkä tavoitteena on laadukas ja yhdenvertainen keskustelu osallistujien välillä sekä yhteinen päätöksenteko ja aito vaikuttavuus. Keskustelun keskiössä on vaihtaa perusteltuja näkemyksiä ja olla avoin uusille näkökulmille. Deliberatiivista World Café- menetelmää on kehittänyt professori Lyn Carson. (Karumaa ym. 2015, 8; Settlementiliitto 2014, 2017.)

Kuten World Café menetelmässä, myös Ideakahvilan käytännön prosessiin kuuluu hyvän tunnelman luominen, tiedon jakaminen, pienryhmäkeskustelut ja ideointi, äänestys ja yhteenvedon tekeminen (Karumaa ym. 2015, 10). World Café perustuu yhteisölliseen osallistumiseen ja vaikuttamiseen, mikä on otettu innostuneesti käyttöön Suomessa. Ideakahvila -menetelmä on vuorovaikutteinen, joustava ja tehokas tapa tuottaa tietoa ja osallistaa joukko ihmisiä yhteisen asian ääreen ja päätöksentekoon. (Settlementiliitto 2014, 2017.)

Menetelmän keskiössä on pienryhmätyöskentely, jossa jokaisen osallistujan mielipide on yhtä tärkeä. Ideakahvila on kertaluontoinen tilaisuus, jossa osallistujat saavat aluksi tietoa käsiteltävästä aiheesta. Tällöin voidaan korjata ennakkokäsitykset ja saada uusia näkökulmia ja ideoita aiheeseen. Osallistujat jaetaan noin 6-8 hengen pöytäryhmiin, joissa keskustellaan ennalta määrättyistä teemoista. Ideakahvilan kesto on noin kolme tuntia, johon vaikuttaa käsiteltävien teemojen määrä. Keskustelun myötä nousseet ideat kirjoitetaan ylös ”idealomakkeille”, jota kutsutaan myös dotmocracy-lomakkeeksi. (Settlementiliitto 2014, 2017.) Kuvassa 2 on idealomake, johon on helppo ja yksinkertaista kirjoittaa ryhmän tuottama idea ylös.

The image shows a dotmocracy form on a light orange background. It is divided into four main sections, each marked with a green circle containing a number:

- Section 1:** A box labeled "IDEA/VÄITE:" with a pencil icon and a green circle with the number "1".
- Section 2:** A dot grid with six columns. The columns are labeled: "Täysin samaa mieltä" (with a happy face), "Osittain samaa mieltä" (with a neutral face), "Neutraali" (with a neutral face), "Osittain eri mieltä" (with a sad face), "Täysin eri mieltä" (with a sad face), and "En osaa sanoa" (with a question mark). A green circle with the number "2" is in the center.
- Section 3:** Two rows of horizontal lines. The first row is labeled "MAHDOLLISUUDET JA VAHVUUDET:" and the second row is labeled "HAASTEET JA HEIKKOUEDET:". A pencil icon is positioned diagonally across these lines. A green circle with the number "3" is in the center.
- Section 4:** A vertical column of horizontal lines on the right side of the form, labeled "Allekirjoitukset:". A green circle with the number "4" is at the top.

Kuva 2. Idealomake eli dotmocracy-lomake (Karumaa ym. 2015, 19).

Idealomakkeella mahdollistetaan osallistujien kommentointi muiden ryhmien ideoista äänestysvaiheessa. Kohtaan 1 kirjataan keskustelun myötä tulleet mielipiteet ja ehdotukset, mitkä voivat olla konkreettisiakin, esim. ”koulun parkkipaikalle enemmän tilaa mopoille”. Pienryhmäkeskustelun aikana osallistujat täyttävät vain idea/väite -kohdan ja yhdelle idealomakkeelle tulee vain yksi idea, johon osallistujat voivat ottaa kantaa äänestysvaiheessa. (Karumaa ym. 2015, 20.)

Sovitut tarjoilijat keräävät pöydistä idealomakkeet talteen, jonka jälkeen ryhmä ja teema vaihtuvat. Käsiteltäviä teemoja voi olla useampi ja ideointi yhdestä teemasta kestää noin 20 minuuttia. Kun kaikki teemat on käsitelty, asetetaan idealomakkeet pöydille, jotta osallistujat voivat kommentoida ja äänestää ideoita. Täytettyihin idealomakkeisiin äänestetään hymiöin, mikä tekee äänestyksestä helppoa. Äänestäminen hymiöin on kuvassa kohdassa 2. (Setlementtiliitto 2014, 2017.)

Kohta 3 täytetään äänestysvaiheessa, johon osallistujat halutessaan kirjaavat kommentinsa ideoiden mahdollisuuksista ja uhkista (Karumaa ym. 2015, 20). Nämä lomakkeet allekirjoitetaan kommentoinnin jälkeen, mikä tuo vapaamuotoiseen tilaisuuteen virallisuutta ja päätöksenteon ulottuvuuden. Allekirjoitus sijoittuu kuvassa kohtaan 4 ja jokainen osallistuja äänestää ja allekirjoittaa jokaisen idean. Ideakahvila -menetelmä mahdollistaa yhteisen näkemyksen muodostamisen ja päätöksenteon, jossa osallistujia voi

olla jopa satoja. Menetelmää on helppo järjestää ja soveltaa mieleisekseen. (Setlementtiliitto 2014, 2017.)

Ideakahvilan alkujärjestelyihin kuuluu aiheen rajaaminen koskemaan vain sellaisia teemoja, joista saatu tieto voidaan aidosti hyödyntää osana kehittämisprosessia. Keskusteluun asetetut teema ja kysymykset ovat tärkeää asettaa selkeiksi, jotta väärinymmärryksen mahdollisuus vähenee. Ideakahvila -tapahtumassa voidaan käyttää alustajia, jotka virittävät ihmiset keskustelemaan ja lyhyesti voivat antaa tietoa käsiteltävästä aiheesta. Työskentely viittaa vapaamuotoiseen, kahvilamaiseen ympäristöön ja rentoon tunnelmaan, mikä on huomioitava tilaa miettiessä. (Karumaa ym. 2015, 11–12.)

Karumaa ym. (2015, 15) mukaan jokaiselle pienryhmälle olisi ihanteellista olla yksi fasilitaattori sujuvan pienryhmätyöskentelyn luomiseksi. Fasilitaattori on ideoiden ja keskustelujen puolueeton ”helpottaja”, jonka tehtävänä on rakentaa pienryhmälle turvallinen ja inspiroiva ilmapiiri. Ryhmän työskentely toimii, jos fasilitaattori huolehtii kaikkien mahdollisuudesta osallistua keskusteluun tasavertaisesti, keskustelu on rakentavaa sekä toisia kannustavaa ja kunnioittavaa. Lisäksi hän huolehtii keskustelun ajankäytöstä, lomakkeen oikeasta täytöstä ja aiheesta pysymisestä. Fasilitaattori ei kuitenkaan saa osallistua ideointityöhön, mikä varmistetaan sillä, että fasilitaattori ei itse kirjoita ideoita lomakkeille.

Tilaisuuden lopuksi voidaan osallistujille selventää, mitä äänestystuloksille tapahtuu ja kerrata missä niitä käytetään. Tuloksista tehdään yhteenveto ja järjestäjä huolehtii, miten tulokset viedään käytäntöön. Palautetta tilaisuudesta voidaan kerätä äänestysvaiheessa dotmocracy-lomakkeella, jolloin selviävät osallistujien kokemukset. Olennaista ovat osallistujien kokemukset tilaisuudesta, mikä voi olla opettavainen, avoin ja hauska kokemus osallistujille. Tämän lisäksi on tärkeää, että tilaisuudessa kaikilla olisi tasavertainen mahdollisuus osallistua keskusteluun ja tulla kuulluksi. (Karumaa ym. 2015, 25.)

4.3.2 Learning cafe

Learning cafe -menetelmässä työskentelyn tavoitteena on yhdessä oppiminen. Työskentely tapahtuu dialogisesti niin, että jokainen osallistuja saa esiin omat ajatuksensa. Oleellista tässä menetelmässä on ideoiden tuottaminen yhdessä ja niitä reflektoiden

sekä ideoiden kehittäminen. Learning cafe sanotaan myös oppimiskahvilaksi. Ajatuksena on jakaa kokemuksia, luoda uutta tietoa ja rakentaa yhteistä näkemystä. Työskentelymenetelmän avulla ryhmä saadaan toimimaan yhdessä ja kehittymään. (Lahtinen & Virtainlahti 2011.)

Työskentely tapahtuu yleensä 4-5 hengen ryhmissä kahvilapöytien äärellä. Aluksi osallistujat jakautuvat pöytiin. Jokaisessa pöydässä on oma puheenjohtajansa ja teema, josta käydään keskustelua. Puheenjohtajan tehtävä on ylläpitää keskustelua ja olla apuna tarvittaessa. Pöytäliinaan (tai isolle paperille) kirjataan muistiinpanoja keskusteluista. Muistiinpanoina toimivat niin sanalliset ideat kuin myös piirretyt kuvat. Tarkoituksena on, että osallistuja voi kirjoittaa vapaasti keskustelun aiheita ja ajatuksiaan. Pöytäliinaan voidaan kirjoittaa yksi otsikko, josta pöytäkunta lähtee liikkeelle. Joskus teemat jaetaan täsmällisiin aihealueisiin, joissa lähestytään teemaa eri näkökulmista katsoen. (Lahtinen & Virtainlahti 2011.)

Kahvilapöydässä keskustellaan noin 10-20 minuuttia. Ohjaaja huolehtii keskusteluajan päättymisestä ja ryhmien siirtymisestä toiseen pöytään. Kaikki osallistujaryhmät vaihtavat pöytää ajan loputtua, mutta puheenjohtaja jää omaan pöytänsä. Puheenjohtajan tehtävä on selittää uudelle ryhmälle, mistä aiheista edellisessä ryhmässä keskusteltiin ja mihin keskustelu päättyi. Keskustelu jatkuu uuden ryhmän kanssa siitä, mihin edellinen ryhmä jäi. Kun kaikki ryhmät ovat käyneet jokaisessa pöydässä, pyydetään ryhmiä tiivistämään keskustelunsa tulokset. Muutama keskeinen näkökulma riittää, tämän voivat toteuttaa myös pöytien puheenjohtajat. Osallistujilla on mahdollisuus kommentoida yhteenvedon aikana eri pöytien tuotoksia. (Lahtinen & Virtainlahti 2011.)

4.3.3 Benchmarking -menetelmä

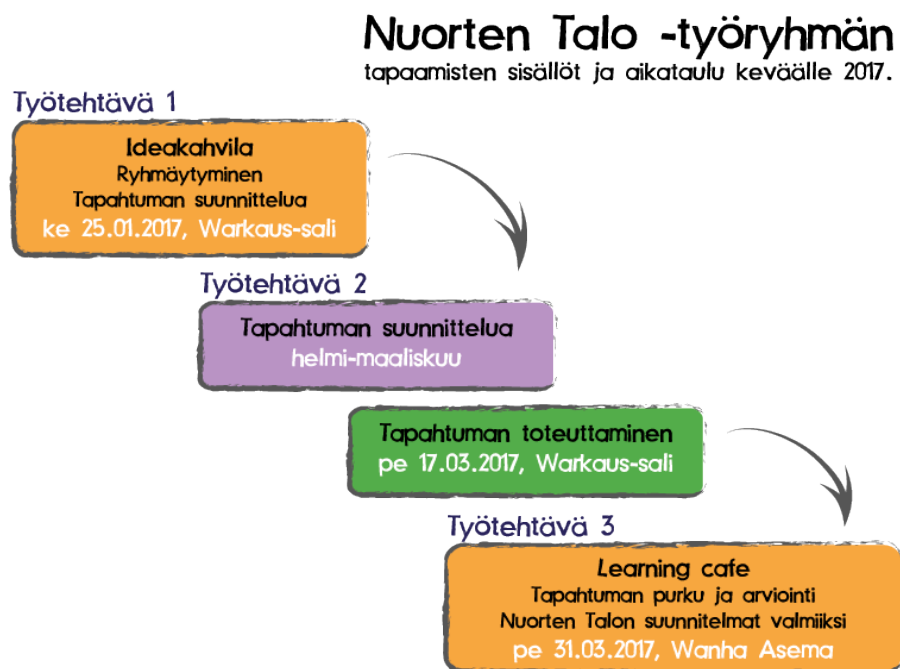
Benchmarking-menetelmän avulla verrataan, millaista toimintaa on aikaisemmin tehty nuorten kulttuurisen osallisuuden edistämiseksi. Menetelmän avulla pyritään havainnoimaan aikaisempien toimintojen menestyksen syitä ja valitsemaan hyvät tavat käyttöön omaan kehittämistyöhön. Benchmarking –menetelmä edellyttää perehtymistä ja laajan pohjustustyön aiheeseen. Alkuun tulee tunnistaa kehittämistä vaativa kohde, tässä tapauksessa nuorten kulttuurisen osallisuuden kehittäminen. Seuraavaksi etsitään kehittämiskohteelle vertailukohteita, joita voivat olla aikaisemmin nuorille toteutetut tapahtumatuotannot nuorisotyössä. Valituista organisaatioista kerätään tietoa, miten he

ovat onnistuneet toiminnassaan. Oman työskentelyn vertaaminen toisten työskentelyyn auttaa selkiyttämään työvaiheitaan ja menetelmiä. (Ojasalo ym. 2014, 186.)

4.4 Toteutus

Opinnäytetyön tavoitteen ja toimenpiteen saavuttamiseksi nuorista koostettiin Nuorten Talo -työryhmä, joka on keskeisimmässä roolissa Nuorten Talon suunnitteluprosessissa. Työtehtäviksi muodostuivat Ideakahvila, Learning cafe ja tapahtumatuotanto, jotka tukevat opinnäytetyön tavoitetta ja toimenpidettä. Toimin kehittämistyön keskeisenä toimijana, joka tarkoittaa aiheeseen perehtymistä, sisällön suunnittelemista ja toteuttamista, koordinaattorina olemista sekä nuorten ohjaamista. Toteutin opinnäytetyön työtehtävät keväällä 2017, mitkä on selkiytetty kuvaan 3.

Kuva 3. Työtehtävät opinnäytetyöprosessissa.

Työtehtävät jaettiin kolmeen osioon, mikä helpotti vaiheiden jaottelua ja etenemisjärjestystä minulle sekä nuorisopalveluille. Ideakahvilassa ideoitiin ja suunniteltiin Nuorten Taloa sekä yhteisesti järjestettävää tapahtumaa nuorille. Ideakahvila työskentely oli tärkeä työvaihe, jotta nuorista saatiin koottua pienryhmiä työstämään omaa vastuualuettaan tapahtuman järjestämiseksi. Tapahtuman nimeksi tuli Nuorten Talo etkot -tapahtuma, jossa pilotoitiin konkreettisesti Nuorten Talon toimintaa yhdeksi illaksi. Tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen oli varattu puolitoista kuukautta aikaa. Learning

cafe -menetelmän avulla refleктоitiin tapahtumatuotannon prosessia sekä suunniteltiin Ideakahvilassa nousseita ideoita konkreettisella tasolla Nuorten Taloon. Molemmat työpajat kestivät kaksi tuntia, jossa Nuorten Talo -työryhmän nuoret toimivat kehittäjinä Nuorten Talolle.

Ennen työtehtävien toteuttamista kehittämisprosessi lähti liikkeelle nuorten kokoamisella. Marraskuussa 2016 ilmeni, että Nuorten Taloa käsiteltiin nuorten varjovaltuustossa. Nuorten varjovaltuusto tilaisuuden järjesti Varkauden kaupungin nuorisopalvelut yhteistyössä nuorten ja Varkauden evankelis-luterilainen seurakunnan nuorisotyön kanssa kaupungin valtuustosalissa. Varjovaltuustoon osallistui 26 nuorta ja paikalla oli myös kaupungin virkamiehiä, kaupunginvaltuutettuja sekä yksi kansanedustaja. Tilaisuudessa Nuorten Talo herätti nuorissa innokkuutta osallistua sen suunnitteluun. (Heikkinen, Koivu 2016.) Tämän kautta Nuorten Talo -työryhmään liittyi 14 nuorta.

Lisäksi nuoria koottiin sosiaalisen median avulla mukaan työryhmään sekä erityisnuorisotyön kentällä informoitiin nuoria asiasta. (Kts. Liitteet 1 ja 2). Liitteissä on markkinoitiin käytettyjä Youtube-videoita sekä Nuorten Talo -työryhmälle tehty kutsu. Nuorten Taloa koskevat markkinoinnit tehtiin nuorisopalvelujen kanssa sosiaalisessa mediassa, joita olivat Facebook ja Instagram. Sosiaalisen median kautta markkinoinnin tarkoituksena oli herättää kiinnostusta Nuorten Taloon aikuisten ja nuorten keskuudessa. Markkinointi alkoi joulukuussa 2016 Facebook-sivun luomisella ja sivujen kautta tiedottamisella. Nuorisopalvelut keräsi nuoria Nuorten Talo -työryhmään omien tiedotuskanaviensa avulla sekä tiedottamalla asiasta yläasteilla. Työryhmään osallistui 15 varkautelaista nuorta. Kehittämisprosessin aikana ilmoittautuneista nuorista vain yksi nuori jäi toiminnasta pois.

Ideakahvilan, Learning cafen ja tapahtumatuotannon lisäksi hyödynsin sovelletusti benchmarking -menetelmää, jonka tarkoituksena oli laajentaa omaa ymmärrystä kulttuurisen nuorisotyön työmuodoista osallisuuden näkökulmasta. Tapahtumatuotanto kuuluu kulttuurisen nuorisotyöhön työmuotoihin ja kulttuuriseen osallisuuteen. Anttilan ym. (2012, 16) mukaan tapahtuman toteutumiselle tärkeintä se, että se lähtee nuorista itsestään ja heidän ideoistaan. Näin tapahtumasta tuli osa nuorten osallisuutta ja vaikuttamista mahdollistava menetelmä, mikä on osa kulttuurikasvatusta. Olennaisinta on tapahtumatuotannon prosessi, jossa nuorilla on tilaisuus olla osallisena esimerkiksi

järjestämisessä, visualisoinnissa, tiedottamisessa, juontamisessa tai kuvaamisessa. (Anttila ym. 2012, 16.)

Kehittämistyössä yksi tärkeimmistä tehtävistäni oli ohjaajana innostaa nuoria yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Kurki (2000) kuvailee sosiokulttuurisen innostajan tehtäviin kuuluvan yksilön kehityksen tukeminen sekä asenteiden muuttaminen, kriittisen ajattelun kehittyminen. Lisäksi Kurki mainitsee innostajan tavoitteisiin kuuluvan nuorten oman vastuun tiedostamisen sekä herkistymisen ja motivaation heräämisen. Toimintatapoja tähän ovat esimerkiksi työpajat, teemaillat, keskustelut ja informaatiotilaisuudet, joihin sisältyy kasvatuksellista toimintaa. Innostamisessa on tarkoituksena ylläpitää turvallisuuden tunnetta ja tehtävänä on toimia sosiaalisen prosessin liikkeelle johdattajana, kollektiivisten voimien käynnistäjänä ja ylläpitäjänä. Vähitellen ohjaajan toiminta yhteisössä vähenee ja ryhmän tekeminen muuttuu tavoitteelliseksi ja itsenäiseksi. (Korhola 2009, 16.)

Mönttinen (2011, 3) toteaa myös ohjaajan olevan nuorten innostajana ja toiminnan kehittäjänä kulttuurisessa nuorisotyössä. Kehittämistyön ohjaajana voin todeta, että työvaiheissa luotiin kannustava ja yhdenvertainen ilmapiiri sekä innostettiin tapahtuman toteutukseen. Vastakkainasettelua sekä valta-asemia ei muodostunut nuorten ja aikuisten välillä. Turvallinen ja avoin ilmapiiri saavutettiin rennoilla tutustumishetkillä, mikä auttoi luovaan ja ratkaisukeskeiseen ajattelutapaan.

4.4.1 Kulttuurisen tapahtuman Benchmarking

Ennen opinnäytetyöni työtehtävien toteutusta hyödynsin opinnäytetyön taustakartoitukseen sovelletusti ja pienimuotoisesti Benchmarking-menetelmää. Tarkoituksena oli laajentaa omaa ymmärrystä siitä, kuinka on aikaisemmin toteutettu kulttuurisia tapahtumia nuorten kanssa. 2000-luvulla on tehty paljon erilaisia kehittämishankkeita, jossa kulttuurisen nuorisotyön menetelmiä hyödynnetään osana nuorisotyötä. Kulttuurinen nuorisotyö on ajankohtainen yhteiskunnan eri muutostekijöiden vuoksi sekä uuden kulttuurikasvatussuunnitelman myötä (katso luku 2.2). Näitä eri muutostekijöitä ovat muun muassa kunnan tiukentuneet nuorisotyön resurssit. Tiukentuneiden resurssien myötä toimintaympäristöt muuttuvat ja luovat uudenlaisia haasteita ja mahdollisuuksia toteuttaa nuorisotyötä kunnassa.

Nuorten omaehtoisen kulttuurin mahdollistamista tapahtumatuotantona on toteutettu aiemmin esimerkiksi Koeajo –projektissa Hämeenlinnassa 2004. Idea lähti lasten ja nuorten kulttuurikeskus ARX:ssa, jossa haluttiin oppia lisää nuorten maailmasta. Projektissa nuoret suunnittelivat tapahtuman ja olivat itse toteuttajia. Nuoret huolehtivat itse tapahtuman markkinoinnista, julisteista ja levityksestä sekä tiedottamisesta. ARX toimi projektissa nuorten tukena ja mahdollisti tapahtuman puitteet. Ohjauksella varmistettiin onnistunut lopputulos ja asetetaan rajat, sillä ARX:n tehtäviin kuului myös rahaliikenteen valvonta. Projekti eteni vuoteen 2006 jolloin todettiin, että nuoria halukkaita tapahtumanjärjestämiseen on enemmän kuin ARX:lla on resursseja järjestää. Suurin osa tapahtumista järjestettiin konserttina. Kahden Koeajo –projektin teemaan on liitetty yhteiskunnallinen sanoma. (Kaitavuori & Miller 2007, 26.)

Koe-ajo -projektin tapahtumatuotannossa koetaan onnistumisia, kokonaisuuksien hallintaa ja opitaan jotakin itsestä ja kyvyistään. Koeajo –projektiin kuuluu usean kuukauden mittainen valmisteluprosessi nuorten kanssa, jolloin tapahtumatuotanto kuuluu ja näkyy nuorten jokapäiväisessä elämässä. Tämän projektin tavoitteena oli, että tulevaisuudessa nuori voisi itsenäisesti toteuttaa tapahtumia. Kulttuurin istuttaminen nuorten arkeen auttaa tukemaan nuoren kasvua itsenäiseksi, aktiiviseksi ja omatoimiseksi kulttuurikansalaiseksi. Matalan kynnyksen kulttuurityö on tapa saada kulttuuria ja taidetta vahvemmin nuorten arkeen. (Kaitavuori & Miller 2007, 26.)

ARX:n henkilökunta yllättyi projektin suosioista, nuoret eivät olleet passiivia osallistujia vaan halusivat tehdä töitä tapahtuman eteen. Vanhempien suhtautuminen nuorten tapahtumajärjestämiseen on ollut positiivista. Vanhemmat ovat olleet tukena ja kannustuksena nuorelle. Koeajo-projekti on myönteisesti auttanut näkemään lasten ja nuorten kulttuurikeskus ARX:n yhtenä nuorten paikkana. Projektin myötä tapahtumien järjestämisestä on tullut jatkuvaa toimintaa ARX:ssa. (Kaitavuori & Miller 2007, 29.)

Anttilan ym. (2012, 21) mukaan Helsingin kaupunginhallitus järjesti uuden vaikutusjärjestelmän nuorille vuonna 2011. Tätä nuorten vaikutusjärjestelmää kutsutaan Ruudiksi, jossa toteutetaan erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia. Ruudissa nuoret vaikuttavat kulttuurisin keinoin omalla toiminnallaan. Nuoret ovat tapahtumillaan vieneet päätäjille tietoa siitä, mitkä ovat heille tärkeitä asioita, esimerkiksi Itämeren suojele tai uuden skeittipaikan rakentaminen. Vaikuttamismuotona kulttuurinen toiminta on tullut väli-

neeksi Ruudissa perinteisen nuorisotalodemokratian rinnalle. Tulevaisuudessa kulttuurisen nuorisotyön haaste on lisätä nuorten tietoisuutta omista mahdollisuuksistaan vaikuttaa. Kulttuurisella toiminnalla voidaan mahdollistaa nuoren osallisuutta lähialueen ja yhteiskunnan kehittämiseen.

Kulttuuriklubi Siperia on 13-29-vuotiaiden nuorten oma luovan toiminnan paikka. Tilat sijaitsevat Jyväskylän Veturitalleilla ja toiminnasta vastaa kulttuuriyhdistys Väritys Oy. Siperia tarjoaa nuorille tekemistä vapaa-ajalla, kuten teatteria, sirkusta, tanssia, musiikkia, tee-se-itse -tapahtumia ja taideprojekteja. (Kulttuuriklubi Siperia 2016.)

Produktio NYT toteutettiin Kulttuuriklubi Siperian (2014) mukaan 2013-2014 yhteistyöprojektina, jossa mukana olivat erilaiset harrasteryhmät. Kulttuuriklubi Siperia sai tähän avustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. NYT-projektin ajatus oli kehittää Jyväskylän nuorisoteatteria sekä luoda kulttuurisen nuorisotyön yhteistyömallia Jyväskylän Veturitalleille. NYT-projekti sisälsi teatteriesityksien lisäksi pienprojekteja ja työpajatoimintaa. Niiden tarkoituksena oli lisätä Veturitallien toiminnan näkyvyyttä ja erilaisten kulttuuristen menetelmien hyödyntämistä nuorisotyössä. (Kivelä 2014, 7-11)

Aiempien hankkeiden valossa voidaan hyödyntää Koeajo-projektin omaehtoista kulttuuria tapahtumatuotannossa. Kehittämistyössä nuoret toimivat tapahtuman tuottajina ja Nuorten Talon toiminnan kehittäjinä. Tapahtuman teema linkittyy yhteiskunnallinen sanomaan Nuorten Talon tarpeellisuudesta. Nuoria tulisikin innostaa omatoimiseksi kulttuurikansalaiseksi myös Varkaudessa.

Ruudin toimintaan verraten halutaan lisätä nuorten tietoisuutta mahdollisuuksistaan vaikuttaa kulttuurisin keinoin sekä mahdollistaa osallisuutta lähialueen kehittämiseen Varkaudessa. Koeajo-projektin tavoin nuoret voisivat järjestää tapahtumia Nuorten Talossa kuin muuallakin Varkaudessa ja olisi myös toivottavaa, että nuoret ottaisivat paikkansa omakseen kuten Kulttuurikeskus ARX:n. NYT-projektin toiminta tukee ajatusta siitä, mitä Nuorten Talo voisi tulevaisuudessa olla. Nuorten Talossa voi toimia tulevaisuudessa nuorten pienprojekteja ja työpajatoimintoja, jotka toteutetaan kulttuurisen nuorisotyön ja osallisuuden keinoin. ”Tee-se-itse”-tapahtumien ja muiden projektien nuorten työryhmät voisivat nuorisopalveluiden tukemana suunnitella ja järjestää toimintaa muille nuorille Nuorten Talossa. Näillä keinoilla pyritään tukemaan nuoren kasvua it-

senäiseksi ja aktiiviseksi kansalaiseksi. Kuten Ruudin toiminnassa käy ilmi, nuoret voivat projekteillaan välittää kunnassa päättäjille tietoa siitä, mikä on heidän kantansa ja mielipiteensä asioihin. Tulokset tiivistettiin taulukkoon

TAULUKKO 2. Benchmarking -tulokset kulttuurisesta tapahtumasta

Toimija/ projekti	Kulttuurikeskus ARX - Koeajo- projekti	Ruuti - Helsinkiläisten nuoren vaikutta- misjärjestelmä	Kulttuuriklubi Siperia - Produk- tio NYT
TULOKSET Nuorten Taloon	Nuorten omaehtoista kulttuurin mahdollistamista tapahtumatuotannolla. Nuoret tapahtumien tuottajiksi ja Nuorten Talon toiminnan kehittäjiksi.	Nuorten tietoisuuden lisääminen mahdollisuudesta vaikuttaa kulttuurin keinoin sekä mahdollistaa osallisuutta lähialueen kehittämiseen.	Nuorten pienprojekteja ja työpa-jatoimintoja, jotka toteutetaan kulttuurisen nuorisotyön ja osallisuuden keinoin.

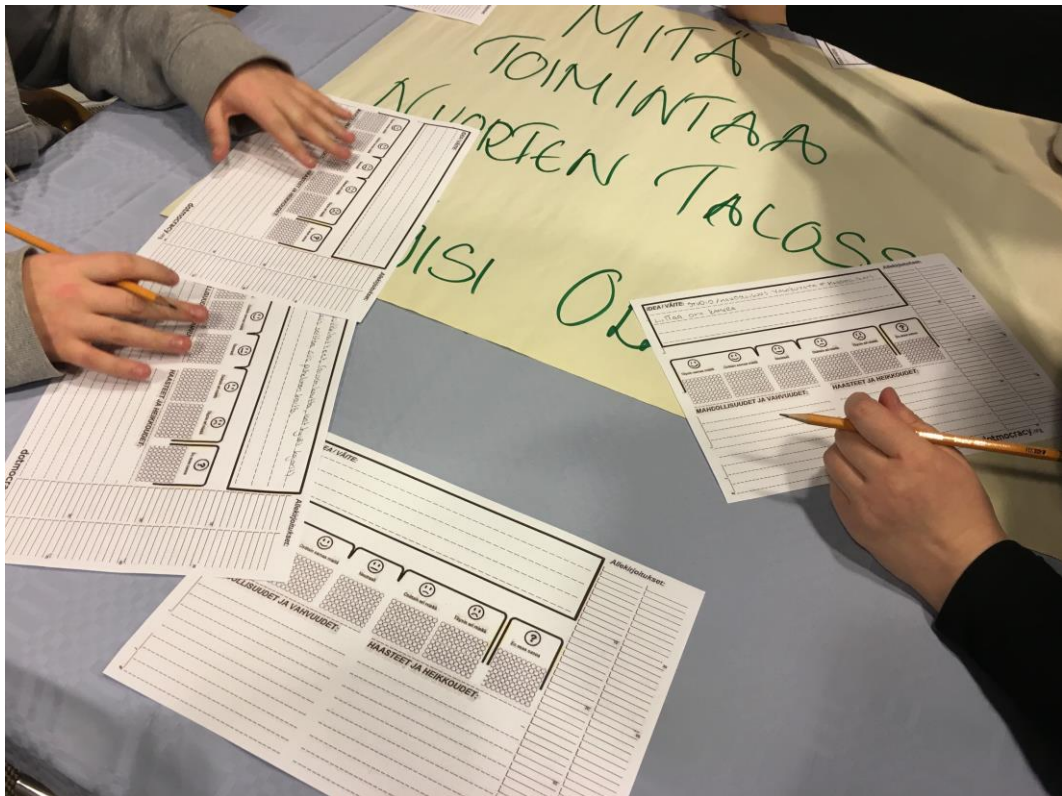
4.4.2 Ideakahvila – illan eteneminen

Ideakahvila järjestettiin 19 ilmoittautuneille nuorille tammikuun 25.päivä Warkaus-salissa. Paikalle Ideakahvilaan saapui 14 nuorta, joista yksi osallistui ilmoittautumatta, mutta tiedot hänestä otettiin ylös, jotta hän pääsi ryhmän yhteiseen tiedotuslistalle Whatsapp-tiedotuskanavalla. Tilaisuudessa toimin vetovastuussa ja apunani oli viisi nuorisopalvelujen työntekijää, jotka olivat ideakahvilan pöydissä keskustelun innostajina, ”tarjoilijoina”, taltioijina ja auttoivat järjestelyissä paikan päällä. Ensimmäisenä kerroin nuorille lyhyesti, että Nuorten Talo on nuorten vapaa-ajan paikka harrastuksille ja hengailuun ja mikä on heidän roolinsa kehittäjinä ja toimijoina. Yhteistuumin päätimme tilaajan kanssa, että tarkoituksena ei ole antaa nuorille valmista pakettia Nuorten Talosta, jotta nuorten ideointia ei rajattaisi. Lisäksi mainitsin Nuorten Talo-tapahtumasta, joka toteutetaan ideoinnin pohjalta sekä selvensin yhteistyön merkitystä tapah-

tuman järjestämisessä. Tämän herättelevän puheenvuoron tutustumisleikkien ja ruokailun jälkeen päästiin hyvään vireystilaan ja tunnelma pysyi alusta asti innostuneena, avoimena ja lämminhenkisenä.

Ideakahvilan pöytäryhmät muodostettiin nuorista sattumanvaraisesti 4-5 hengen pöytäryhmiin, jossa he ideoivat kahdesta teemasta:

- Mitä toimintaa Nuorten Talossa voisi olla?
- Villit ideat

Kuva 4. Ideakahvilan ideointivaihe pöytäryhmissä käynnissä.

Ideakahvila –menetelmä toimi alusta loppuun keskustelua herättävänä, tuotteliaana ja ideointia edistävänä toimintatapana. Tilan valtasi nuorten äänet ja pöydissä keskusteltiin innokkaasti. Tarjoilijoiden rooli korostui osaksi hauskan ilmapiirin luojana, jota ei osattu etukäteen arvioida. Jokaista teemaa ideoitiin 20 minuuttia ja niiden välissä tehtiin lyhyt taukojumppa vireystilan säilyttämiseksi. Kun teemat oli käsitelty, alkoi ideoiden äänestysvaihe idealomakkeille. Jokainen kävi äänestämässä jokaista ideaa.

Äänestys oli ideakahvilan viimeinen vaihe, jonka jälkeen siirryimme luontevasti tapahtuman vastualueiden jakamiseen. Vastualueiden jako tapahtui toisessa tilassa, jossa

soi musiikkia ja tilan seinät oli väritetty led-valoilla tunnelman luomiseksi. Nuoret saivat itse kirjoittaa nimensä papereihin, mihin vastuualueeseen haluavat osallistua. Paperissa luki valmiiksi vastuualue ja tehtävät, mikä helpotti valinnan tekemistä. Näitä vastuualueita olivat:

- Markkinointi
- Lupa-asiat
- Tiedottaminen
- Kahvila

Tauon jälkeen siirryimme takaisin yhteiseen tilaan, jossa ideakahvilan äänestystulos julkistettiin. Neljä eniten saanutta ideaa olivat:

- Disko
- Kuvausstudio
- Uima-allas
- Kahvila ja nyyttikestit.

Biljardi- ja pingispöydät sekä bänditilat saivat myös hyvän kannatuksen, mutta tiivistimme ideat neljään, mitkä olisi helppo toteuttaa tapahtumassa. Näistä muodostettiin pienryhmiä, jotka lähtevät viemään ideoita eteenpäin tapahtuman muodossa. Pienryhmät muodostettiin niin, että jokainen sai itse valita, mikä teema itseään kiinnostaa. Hetken aikaa ryhmät saivat miettiä teeman toteutuksesta tapahtumassa, jonka jälkeen käytiin yhteisesti läpi kaikkien pienryhmien ajatukset. Lopuksi äänestimme kolmesta paikasta ja kolmesta ajankohdasta tapahtumalle paperille tukkimiehen kirjanpidon avulla. Yksimielisesti nuoret päättivät tapahtuman ajankohdat maaliskuun lopun ja paikaksi Warkaus-salin.

Tilaisuuden lopuksi tehtiin rentoutusharjoituksia ja sovittiin seuraavan tapaamisen ajankohta, jossa jatketaan tapahtuman suunnittelua. Nuorille ehdotettiin yhteydenpitoa Whatsapp-ryhmän kautta, jonka nuoret hyväksyivät yhteiseksi tiedotusalueeksi. Palautetta pyydettiin nuorilta post-it-lapuille hymiöin, vaikka jälkikäteen ajateltuna palautteet olisi voinut kerätä idealomakkeenkin avulla. Palaute tulkittiin hymynaamojen ja sydämien perusteella erittäin positiiviseksi.

Nuorten aktiivisuus yllätti, sillä minkään asian päättäminen ei tuottanut vaikeuksia. Tilaisuudessa laskettiin ideoita olevan yhteensä 80, mitkä ovat kirjattuna nuorisopalveluilla ylös (kts. Liite 3; Nuorten ideat Nuorten Taloon). Illan tunnelmasta jäi järjestäjille inspiroitunut ja lämminhenkinen muisto. Ideakahvilan myötä edistettiin aikataulun mukaisesti; tapahtumapaikka, ajankohta ja teemat oli päätetty ja pienryhmät aloittivat työskentelynsä kulttuurisen tapahtuman eteen. Tilaisuus kesti kolme tuntia, johon kuului yhteinen alkulämmittely, ruokailu, ideakahvila, keskustelua sekä loppurentoutus. Nuorisopalvelujen panoksesta oli merkittävä apu illan kokonaisuuden toteuttamisessa.

4.4.3 Kulttuurisen tapahtuman eteneminen

Nuorten Talo -työryhmän tapaaminen kulttuurisen tapahtuman tiimoilta järjestettiin helmikuun 8. päivänä nuorisopalvelujen erityisnuorisotyön tiloissa. Paikalla olivat lisäksi kymmenen nuorta ja nuorisopalveluista erityisnuorisotyöntekijä, nuorisotyöntekijä sekä PoIntWarkaus-studion valokuvaaja. Tilat eivät soveltuneet ison ryhmän tapaamisille, mutta selvisimme kuitenkin hyvin suunnitellun ohjelman myötä tilanteesta. Ensin tarjottiin nuorille välipalaa, sillä tapaaminen alkoi koulupäivän päätteeksi klo 16. Ruokailun ohessa pystyi keskustelemaan nuorten kanssa päivän kulusta ja tutustumaan heihin enemmän. Kun eväät oli syöty, tehtiin harjoite hyväntuulista ilmapiiriä luomaan. Harjoitteessa nuoret saivat vapaasti kävellä tilassa ja odottaa ohjaajan ohjeita. Ohjaajan käskyt olivat mm. kosketa jotakin vihreää, jolloin osallistujien on kosketettava jotakin käskyn mukaista asiaa, taas käveltiin ja odotettiin uutta käskyä. Harjoite onnistui tavoitteessaan ja nuoret osallistuivat siihen mielellään.

Harjoitteen jälkeen siirryttiin seuraavien asioiden ääreen:

- Tapahtuman nimi
- Tapahtuman kellonajat
- ilmainen vai maksullinen tapahtuma
- Narikka, maksullinen vai maksuton? Hinta?

Nuoret saivat kirjoittaa papereihin ehdotuksiaan aiheisiin liittyen. Kun jokainen oli kirjoittanut ehdotuksensa, äänestettiin tukkimiehen kirjanpidon avulla, mitkä ehdotukset saisivat eniten ääniä. Koko prosessi ehdotuksista äänestykseen sujui moitteettomasti ja hyvässä yhteishengessä. Nuoret päättivät kulttuurisen tapahtuman nimeksi ”Nuorten

Talon etkot”, kellonajaksi klo 18-22 ja että tapahtumaan on ilmainen sisäänpääsy, mutta narikka maksaa yhden euron.

Seuraavaksi siirryttiin niihin pienryhmiin, jotka sovittiin aiemmin Ideakahvila- illassa.

Näitä pienryhmiä olivat:

- Disko
- Kahvila ja narikka
- Kuvausstudio
- Toivomuskaivo

Roolini pienryhmäkeskusteluissa jäi vähäiseksi, sillä olin sijoittanut jokaiseen pienryhmään yhden aikuisen vastaamaan pienryhmän keskustelun etenemisestä. Näitä aikuisia olivat nuorisopalvelujen kolme työntekijää, jotka perehdytin ennen tilaisuuden alkua roolistaan. Itse olin toivomuskaivon ryhmässä, mikä koostui harmikseni vain yhdestä nuoresta, mutta yhdessä ideoimme toivomuskaivon ideaa ja toteutusta idearikkain ehdotuksin. Pienryhmät kokoontuivat 20 minuutin keskustelun päätteeksi yhteen tilaan ja jokainen ryhmä sai vuorollaan kertoa suunnitelmistaan.

Disko-ryhmä päätti diskon teemaksi uv-kasvomaalauksen eli ultraviolettikasvomaaleja ja uv-valoja käyttäen saadaan aikaan hohtava disko. Kahvilasta ja narikasta vastuussa oleva ryhmä päätti ulkoistaa kahvion Varkauden evankelis-luterilaisen seurakunnan nuorten aikuisten Lontoo-hankkeelle ja narikan Harjurannan nuorisoteatteri Ry:lle. Tämä tarkoittaa sitä, että Nuorten Talo -työryhmälle jää vähemmän vastuuta tapahtumassa. Nuorten toimijaryhmät saavat pitää tapahtuman aikana saadut tuotot toiminnalleen, joten samalla kannatamme heidän toimintaansa Varkaudessa.

Kuvausstudio ideoi pystyttävänsä kuvaus-studion, jossa nuoret saavat ammattitaitoisen valokuvan muistoksi illasta. Kuvattavat saavat omat kuvansa sähköpostiinsa ja oikeuden julkaista niitä vapaasti. Kuvaus-studion ryhmäläiset halusivat askarrella viiksiä, silmälaseja ja muita somisteita, joita kuvattavat voivat käyttää kuvauksissa. Toivomuskaivon idea on kerätä osallistujien toiveita tulevasta Nuorten Talosta. Toiveet kirjataan laminoiduille paperilapuille ja heitetään ne kaivoon. Toivomuskaivo on alle metrin korkuinen ja levyinen metallikehikko, johon sijoitettiin kuivajäätä ja led-valaistus. Toivomuskaivon suunnitellut nuori oli sitoutunut itse tekemään kehikon ja hän oli halukas lahjoittamaan sen nuorisopalveluille tapahtuman jälkeen.

Yhteisen keskustelun jälkeen siirryttiin toiseen pienryhmävaiheeseen, joka koostui seuraavista pienryhmäaiheista:

- Markkinointi
- Lupa-asiat
- Tiedottaminen

Toimittiin samalla tavalla kuin edellisellä pienryhmävaiheessa, keskustelua käytiin aiheesta 20 minuuttia ja aikuiset olivat keskustelun apuna ja tukena. Lopuksi kokoonnuttiin yhteisesti kuulemaan, missä mennään ja kiitettiin ahkerasta työskentelystä. Viimeisenä ohjasin tunneringin, jossa pallo kulki jokaisen osallistujan luona ja jokainen sai kertoa sen hetkisestä tunteestaan. Tunneringin perusteella nuoret olivat väsyneitä, mutta illan kulkuun oltiin tyytyväisiä. Ohjaajana olin tyytyväinen illan aikaansaannoksiin, kulkuun ja nuorten osallistumiseen, johon päästiin tarkan ohjaussuunnitelman avulla.

Seuraava tapaaminen järjestettiin 22. helmikuuta samassa tiloissa ja paikalle saapui seitsemän nuorta. Tapaamisessa olivat läsnä nuorten lisäksi Varkauden evankelis-luterilaisen seurakunnasta nuorisohjaaja, Varkauden nuorisopalveluilta neljä työntekijää. Tapaamisen aluksi muodostettiin piiri, jossa palloa liikuteltiin ihmiseltä toiselle musiikin soidessa. Kun musiikki lakkasi oli kerrottava, mikä tässä päivässä on ollut parasta. Tätä tehtiin niin kauan, että jokainen sai vuoron. Harjoitteen tarkoituksena oli oppia toisistaan jotakin uutta ja luoda samalla rento ilmapiiri.

Tähän tapaamiseen ei tehty tarkkaa suunnitelmaa, kuinka edetään vaan lähdettiin siitä ajatuksesta, että yhdessä keskustellaan ja päätetään asioista. Tämä osoittautui osittain huonoksi menetelmäksi, sillä keskustelu lähti liian helposti aikuisten väliseksi keskusteluksi, kuinka asioita kannattaisi hoitaa. Toisaalta, nuoret kuuntelivat ehdotuksia ja lopulta he saivat itse valita mieluisen ehdotuksen. Nuorissa oli huomattavissa hieman passiivista ilmapiiriä, sillä nuoret eivät osallistuneet yhteiseen keskusteluun. Tähän saattoi vaikuttaa se, ettei uskallettu ilmaista omia ajatuksiaan koko joukon edessä.

Tapaamisessa keskityttiin nuorten kanssa julisteen ulkoasun päättämiseen ja keskusteltiin siitä, missä vaiheessa kukin ryhmä on tapahtuman suunnitteluprosessissa. Julistevaihtoehtoja oli kaksi, jotka miellyttivät ulkoasultaan nuoria. Lopulta nämä kaksi julistetta yhdistettiin yhdeksi julisteeksi ja päätettiin, mitä tekstiä julisteeseen laitetaan (kts.

Liite 4; Nuorten Talo etkot -juliste). Julisteen päättämisen jälkeen tuntui, että enempää sovittavia asioita ei ole. Lopuksi pienryhmät saivat keskustella vapaasti tulevasta tapahtumasta yhteisen keskustelun myötä jaetuista tehtävänjaoista. Pienryhmäkeskustelut osoittautuivat haastaviksi toteuttaa, sillä suurin osa ryhmästä jäi tulematta paikalle. Lupa-asioista vastaava pienryhmä sai lupa-asiat hoidettua yhdessä erityisnuorisotyöntekijän kanssa. Nuoret saivat vapauden lähteä, mikäli heidän mielestään asiat olivat kunnossa ja ei ollut kysyttävää aiheeseen liittyen.

4.4.4 Nuorten Talo etkot -tapahtuman valmistelua

Viisi nuorta osallistui maaliskuun 1. päivän tapaamiseen, jossa käytiin aluksi yhteistä keskustelua siitä, missä mennään. Arpajaisista vastuussa oleva markkinointitiimi oli kerännyt jo runsaan määrän arpajaispalkintoja lähialueen yrityksiltä. Tämän jälkeen jaettiin julisteet jaettavaksi jokaiselle nuorelle, laminoitiin toivomuslappuja toivomuskai-voa varten sekä maalattiin uv-kangas tapahtumaa varten. Vähäinen osallistujamäärä ei haitannut työskentelyä, sillä tehtävät eivät vaatineet suuren joukon panostusta.

Nuorisopalvelujen erityisnuorisotyöntekijä oli vetovastuussa uv-kankaan maalaamisessa, jossa ohjaajana hän innosti nuoria ideoimaan ja työstämään kankaan alusta loppuun. Nuorissa oli havaittavissa maalauksen aikana yhteistä innostuneisuutta, jonka työskentelyä oli mukava seurata sivusta. Nuoret olivat tyytyväisiä lopputulokseen ja osa innostui jatkamaan maalausta seuraavalle kankaalle. Maalaukseen osallistuivat myös PointWarkaus-studion kaksi työntekijää, joiden läsnäolo ja osallistuminen tuntuivat luontevalta olla osana toimintaa.

Maaliskuun 14.päivänä tavattiin kuuden nuoren kanssa tapahtumapaikassa eli Warkaus-salissa. Tämän tapaamisen tarkoituksena oli tutustuttaa nuoret tapahtumatiloihin ja samalla jaettiin tapahtumapäivän vastuutehtäviä. Vastuutehtäviä olivat mm. siivous, somistaja, somettaja (samalla valokuvaaja), kasvomaalaus-piste, toivomuskai-vo, arpajais-piste sekä juontotehtävät. Kahvio ja narikka ulkoistettiin, ettei työryhmän jäsenet osallistuneet niiden toteuttamiseen. Jokainen sai oman vastuualueensa, mikä päätettiin yhteisen keskustelun myötä. Ilokseni sain huomata, että nuoret halusivat siivouksen olevan kaikkien vastuulla tapahtuma-aikana. Tämä kertoo mielestäni yhteisöllisestä vastuunjakamisesta.

Nuorisopalvelujen työntekijä oli tehnyt luonnostelman siitä, minne asiat sijoittuisivat tiloissa ja nuoret olivat tyytyväisiä suunnitelmaan. Nuorten tuominen tapahtumapaikalle oli tärkeä osa tapahtumatuotantoa, sillä se auttoi nuoria hahmottamaan konkreettisesti asioiden sijoittumista tapahtumasta. Tapaaminen loi nuorissa innostuneisuutta tapahtumapäivän lähestymisestä ja selkeytti heidän rooliaan tapahtumassa.

4.4.5 Nuorten Talo -tapahtuman toteutus

Tapahtumapaikkaan päästiin neljä tuntia ennen tapahtuman alkua järjestelemään tiloja diskoon sopivaksi. Nuoria saapui paikalle hyvissä ajoin ja jokainen osallistui järjestelyihin. Yksitoista nuorta oli vastuussa eri vastuualueissa, työryhmän jäsenistä kaksi nuorta aikuista oli palkattu tapahtumaan järjestyksenvalvojiksi. Tähän mennessä vain kaksi työryhmään ilmoittuneista nuorista oli jättäytynyt pois toiminnasta kokonaan eivätkä he näin ollen osallistuneet tapahtuman toteuttamiseen.

Otin organisoijan roolin, jonka tehtävänä oli huolehtia asioiden etenemisestä ja että jokainen nuori pääsee osallistumaan tilojen järjestelyyn ja tapahtuman valmistelutehtäviin. Nuoret hoitivat mm. ilmapallojen täyttämisen, koristeiden kiinnittämisestä kattoon, tunnelmavalojen asentamisesta kahviotilaan, maalatun uv-kankaiden kiinnittämisestä, pöytien järjestelämisestä kahvioalueelle sekä tilan raivaaminen ylimääräisistä pöydistä sekä tuoleista. Kuvat 4 ja 5 havainnollistavat tilojen muutoksen Warkaus-salissa Nuorten Talo -tapahtumaksi.

KUVA 4. Warkaus-salin aulatila ennen tapahtuman järjestelyä.

Tapahtuman kokoaminen sujui nuorten kanssa niin hyvin, että ovet olisivat voineet aueta jo puoli tuntia ennen tapahtumanalkua. Kuitenkin ehdittiin kaikessa rauhassa käydä läpi yhteisesti tapahtumaturvallisuuteen liittyvät asiat ja ruokailla ennen ovien avautumista. Nuoret tiesivät, mikä on heidän roolinsa tapahtuma-aikana eikä siitä tarvinnut ketään muistutella. Ilta sujui rauhallisesti ja tapahtumaan saapui noin 70 varkauteista nuorta. Osallistujat heittivät toivomuskaivoon toiveitaan Nuorten Taloon liittyen, mikä osakseen toteutui myös palautteen keruumenetelmänä tapahtumasta. Monissa toivomuslapuissa toivottiin K-15 diskoa ja Nuorten Talon olevan auki yhteentoista asti. Lisäksi Nuorten Taloon toivottiin biljardia ja pingispöytää sekä soittihuonetta.

Nuorten Talo -työryhmän nuoret osallistuivat aktiivisesti myös tapahtuman purkamiseen. Purku hoitui sujuvasti ja väsymyksestä huolimatta hyvässä yhteishengessä. Eräs työryhmän nuori tokaisi illan päätteeksi: ”Ei uskois, että tässä oli hetki sitten disko” Tämä kommentti herätti minussa ajatuksen, että nuori ymmärtää nyt paremmin tapahtumatuotannon taustatekijät paremmin. Yhdessä tekemällä saadaan hetkessäkin hyvä tapahtuma aikaiseksi ja sen myötä fiilis tapahtuman jälkeen on onnistunut.

KUVA 5. Warkaus-salin aulatila tapahtuma-aikana.

Osallistujilta ei kerätty sen enempää palautetta, mikä jäi jälkikäteen harmittamaan. Alkuperäinen ajatus yhteisöseinästä jäi toteuttamatta tapahtumassa. Tapahtuman yleisilmapiiriä tulkiten voidaan todeta, että nuoret pitivät tapahtumasta. Nuorisopalvelujen mukaan tällaisille tapahtumille toivotaan jatkuvuutta, jolloin kävijäkunta voi muodostua suuremmaksi. Nuorille järjestetyt tapahtumat lisäävät nuorten viihtyvyyttä paikkakunnalla ja mahdollistavat omaehtoisen osallistumisen tapahtumaan.

4.4.6 Learning cafe –menetelmän hyödyntäminen tapahtumapurkuna

Learning cafe –menetelmää hyödynnettiin Nuorten Talon konkreettisten ideoiden suunnitteluun ja tapahtuman reflektoitavana osuutena. Viimeinen tapaaminen Nuorten Talon työryhmälle järjestettiin maaliskuun 31.päivä Varkauden Wanhan aseman kahvilatiloissa. Tilaisuus aloitettiin yhteisellä ruokailulla, joka motivoi nuoria työskentelyyn sekä loi positiivista ilmapiiriä. Nuoria kävi tilaisuudessa yhteensä 12, osa joutui lähtemään aikaisemmin tai tulemaan myöhemmin. Paikalla oli myös Varkauden nuorisopalvelujen kaksi erityisnuorisotyöntekijää, nuorisotyöntekijä ja yksi PoIntWarkaus –studion valokuvaaja. Ruokailun jälkeen tehtiin ihmissolmu, jossa yksi nuorista selvitti solmua. Ihmissolmu toimi havainnollistavana esimerkkinä siitä, että nuorisopalvelut toimivat mahdollistajana nuorten äänen kuulumiselle Nuorten Talon suunnittelulle.

Tästä siirryttiin luontevasti Learning cafe –vaiheeseen, jossa ryhmät jaettiin neljän ja viiden hengen ryhmiin. Learning cafen aikana soitettiin taustamusiikkia rennon ilmapiirin ja tunnelman luomiseksi. Wanhan aseman kahvilatilat oli nuorille mieluinen ympäristö ja usealle uusi paikka, mikä lisäsi heidän kiinnostustaan osallistua viimeiseen tapaamiskertaan.

Learning cafen teemapöytiä oli yhteensä kuusi, minkä aiheet muodostuivat Ideakahvilaillassa tammikuun 25.päivä. Nämä aiheet olivat:

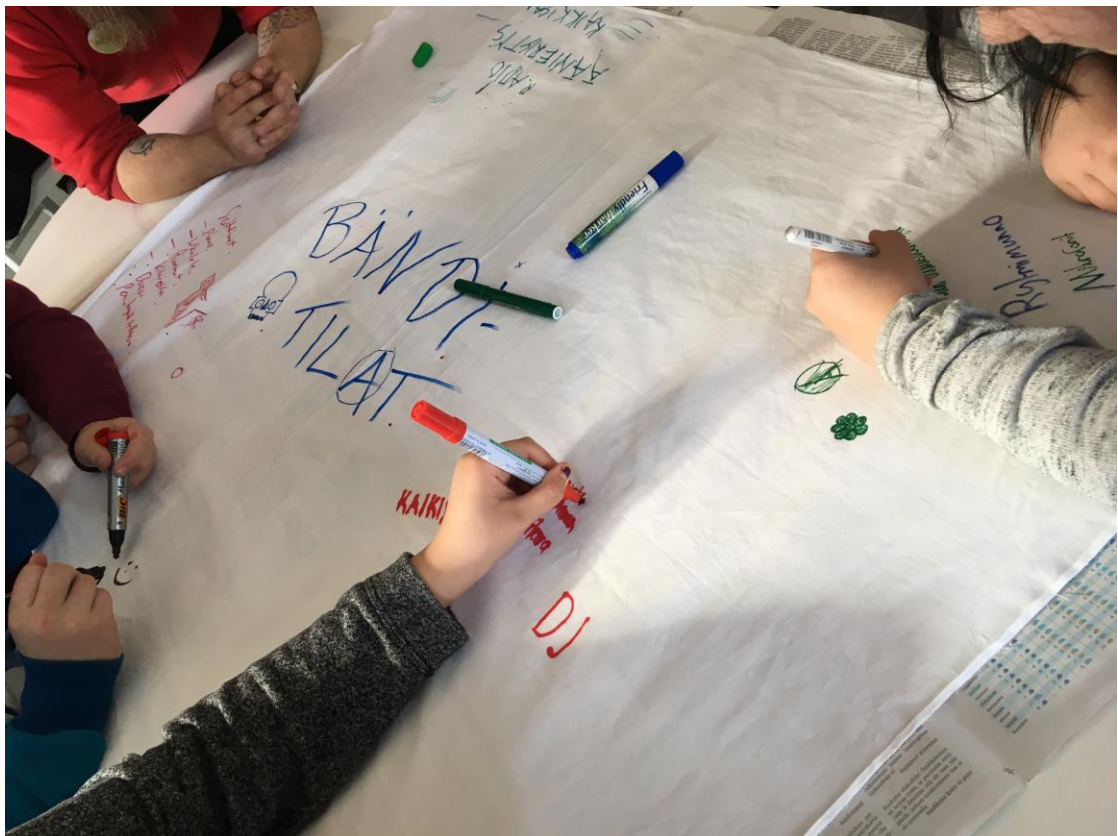
- Tapahtuman suunnittelu ja toteutus
- Nuorten Talon aukiolopäivät ja kellonajat
- Kahvilan aukiolopäivät ja kellonajat
- Bänditilat
- Vapaa oleskelutila ”Lounge”
- Atk-huone (lanihuone)

Nuoret jaettiin sattumanvaraisesti viiden hengen pöytäryhmiin. Jokaista teemaa käsiteltiin 10 minuuttia, jonka jälkeen ryhmä siirtyi seuraavaan teemapöytään käsittelemään uutta aihetta. Jokaisessa teemapöydässä oli puheenjohtaja avaamassa edellisen keskustelun aiheita ja toimi keskustelun fasilitaattorina. Teemoja oli paljon käsiteltäviksi, joten nuorissa oli havaittavissa levottomuutta ruokailun jäljiltä. Kuitenkin nuorilta saatiin konkreettisia ideoita teemojen toteuttamiseen tulevassa Nuorten Talossa. Nuorten ajatuksista koostettiin yhteenveto Varkauden nuorisopalveluille, jota he tulevaisuudessa voivat hyödyntää Nuorten Talossa (kts. Liite 5; Learning cafe yhteenveto).

Tapahtuman suunnittelu ja toteutus teemapöydässä käsiteltiin tapahtumaa prosessina. Tapahtuman kasaaminen onnistui lyhyessä ajassa, kaikilla oli sopivasti tekemistä sekä tila oli toimi diskon järjestämiseen. Tapahtumasta jäi puuttumaan näkyvämpi mainonta ja poissaolleet nuoret harmittelivat, etteivät päässeet paikalle. Prosessin aikana sai valita vastualueensa oman kiinnostuksen mukaan, josta nuoret kiittelivät. Parasta oli prosessin myötä tullut hyvä fiilis yhdessä tekemisestä. Erään nuoren fiilis oli tapahtuman jälkeen ”väsynyt mutta onnellinen”.

Nuoret ehdottivat Nuorten Talon aukioloajoiksi maanantaista sunnuntaihin pääsääntöisesti klo 12-20. Tapahtumapäivinä tai viikonloppuisin aukioloaikaa haluttaisiin pidentää iltakymmeneen. Lisäksi nuoret ehdottivat, että talo olisi auki vain tiistaina, torstaina ja perjantaina. Kahvila olisi auki silloin kun itse talokin ja kahvilan tiloja voisi vuokrata muillekin järjestöille sekä toimijoille. Nuoret toivoivat, että kahvilassa saisi syödä omia eväitä ja olisi mahdollisuus säilyttää eväitään jääkaapissa ja lämmitellä ruokaa mikrossa. Nuoret ehdottivat tuotteita kahvion valikoimiin sekä toivoivat nuorisoystävällisiä hintoja.

Bänditiloihin liittyen nuoret toivoivat, että soittovälineisiin pääsisi tutustumaan vapaasti ja niiden käyttöä opetettaisiin. Bänditiloja tai välineitä voisi varata itselleen tai bändilleen ja huoneesta löytyisi karaokevälineet. Nuorten nostivat, että tiloissa on tärkeää huomioida äänieristys sekä äänitysmahdollisuus.

Kuva 6. Learning cafe -menetelmä käynnissä.

Nuoret mielestä ”Lounge” voisi olla tila, jossa ei olisi tietokoneita eikä pelikonsoleita. Huoneessa olisi mukavia istumapaikkoja, langaton verkkoyhteys, latauspisteitä ja lautapelejä. Musiikkia voisi soittaa tilassa Spotify-soittolistan kautta, mikä on yhteisessä

käytössä. Nuoret kiinnittivät huomiota viihtyisään sisustukseen ja äänieristykseen. Valkokangas tilassa mahdollistaisi elokuvien katselun. Tiloissa voisi olla esillä nuorten taidetta, joka vaihtuu tietyin väliajoin.

Atk-huoneessa on ensisijaisen tärkeää tehdä yhteiset pelisäännöt tilan käyttöön. Nuorten ja henkilöstön kanssa yhteisesti sovittujen sääntöjen tarkoituksena on taata jokaiselle mahdollisuus käyttää huoneen koneita hyvässä ilmapiirissä. Atk-huoneessa on noudatettava hyviä käytöstapoja ja huoneeseen ei saa tuoda ruokia tai juomia. Huoneeseen on nuorten mielestä hyvä asentaa valvontakamera mahdollisten ilkivallan ja varkauksien varalle. Tietokonetta saisi käyttää yhden tunnin henkilöä kohden, peliaikojen rikkomisesta seuraa porttikielto tietyksi aikaa. Nuorten kanssa keskustellessa kävi ilmi, että ammattihenkilöiden tulee suunnitella huoneen tietoteknilliset asiat kuntoon. Esimerkiksi se, millä verkkoyhteydellä pelataan, jotta kaikille riittää kapasiteettia pelaamiseen. Monia muitakin ongelmia ilmeni mm. Steam-pelitilien käyttöön yhteisellä tietokoneella ja ikärajoitusten pelien pelaamiseen. Learning cafen päätteeksi todettiin, että näitä ongelmia on jo nyt hyvä tiedostaa, että voidaan ottaa ne huomioon suunniteltaessa huonetta Nuorten Taloon.

Learning cafen päätteeksi nuorilta kerättiin palautteet koko kevään prosessista idealomakkeiden avulla, joissa oli valmiita väittämiä. Palaute ja väittämät on avattu tarkemmin liitteessä 6; nuorten palaute. Tilaisuuden päätteeksi nuoret saivat osallistumistodistuksen ja ruusun kiitokseksi osallistumisestaan kevään aikana Nuorten Talo -työryhmään. Yhteiseen loppukeskustelun ja kiitoksien myötä nuoret osoittivat halukkuutensa jatkaa toimintaa tapahtumien järjestämisen ja Nuorten Talon suunnittelun merkeissä. Sovittiin yhteydenpidosta Whatsapp-ryhmän kautta ja seuraavan tapahtuman ajankohdaksi toukokuu, johon nuoret voisivat tulla vapaaehtoisiksi työntekijöiksi uuden diskon järjestämiseen.

5 POHDINTA JA TULOKSET

5.1 Nuorten kulttuurisen osallisuuden vahvistaminen kehittämisprosessissa

Opinnäytetyön tavoite oli vahvistaa nuorten kulttuurista osallisuutta Varkaudessa osallistavien menetelmin Nuoren Talon suunnittelussa. Tavoite toteutui Nuorten Talo -työryhmän pienryhmätoiminnalla, jossa nuoret osallistuivat Ideakahvilan ja Learning-cafe-

menetelmän kautta Nuorten Talon suunnitteluun. Nuorten kiinnostus Nuorten Taloa ja tapahtumaa kohtaan kantoi koko kehittämisprosessin ajan ja se yllätti minut positiivisesti. 14 nuorta ilmoittautui Nuorten Talo -työryhmään, missä nuoret sitoutuivat toimintaan noin kahdeksi kuukaudeksi. Tuona aikana yhteisiä tapaamisia nuorten kanssa kerkyi seitsemän, jonka lisäksi pienryhmät kokoontuivat tarvittaessa vastuualueensa parissa.

Ideakahvila herätti nuorissa innostuneisuutta Nuorten Taloa ja tapahtumaa kohtaan. Nuoret keksivät 80 ideaa Nuorten Taloon, mitkä koottiin talteen Varkauden nuorisopalveluille. Ideakahvilan vetäjänä voin sanoa, että hyvin suunniteltu toimintakokonaisuus edisti rennon ja idearikkaan ilmapiirin luomista. Ideoista valittiin parhaiten tapahtumaan soveltuvat toteutettavaksi nuorten kanssa.

Tapahtuman järjestäminen antoi nuorille konkreettisen tuloksen heti, mitä ollaan yhdessä saatu aikaiseksi. Nuoret osallistuivat tapahtuman tuottamiseen oman vastuualueensa kautta ja olivat mukana tapahtuman rakennus -ja purkuvaiheissa. Tapahtumaan osallistui 70 nuorta, jotka olivat suurimmaksi osaksi alakouluikäisiä. Ohjaajan roolini korostui, sillä nuorten joukosta ei noussut henkilöä, joka olisi halunnut toimia ryhmän vetäjänä. Nuorten osallistuminen tapahtuman järjestämiseen on ollut sen tasoista, että nuorisopalvelujen työntekijät ovat kantaneet suurimman vastuun tapahtumatuotannosta. Tähän vaikuttaa myös se, että ryhmätoiminta on vasta alussa ja nuorten vastuunkantaminen ja oma-aloitteisuus vaativat enemmän aikaa sekä kokemuksia tapahtumatuotannosta.

Learning cafessa tapahtumaa reflektointiin ja suunniteltiin syvemmin Ideakahvilassa nousseita ajatuksia Nuorten Taloon. Tilaisuuden päätteeksi nuoret saivat todistuksen osallistumisestaan Nuorten Talo -työryhmässä. Nuorten osallistuminen Nuorten Talon suunnitteluun ja tapahtuman toteutukseen on ollut aktiivista, ottaen huomioon kehittämisprosessin lyhyen toimintajakson.

Nuorten osallisuuskokemuksia lisättiin osallistavien menetelmien ja Nuorten Talo etkot -tapahtuman avulla. Kulttuurista osallisuutta vahvistettiin parhaiten tapahtumatuotannon keinoin. Nuorissa havaittiin kiinnostuksen lisääntyneen osallisuuteen ja vaikuttamiseen, sillä nuoret halusivat palautteen mukaan jatkaa toimintaa. Osa Nuorten Talo -työryh-

män jäsenistä on ottanut yhteyttä kehittämistyön jälkeen ja tiedustelleet, milloin työryhmä kokoontuu uudelleen. Nuoria innostettiin liittymään nuorisovaltuusto Wanuvan toimintaan tai pysymään työryhmän Whatsapp-ryhmässä, mikä auttaa heitä osallistumaan Nuorten Talon valmisteluihin syksyllä 2017.

Kulttuurinen osallisuus jatkuu Varkauden nuorisopalveluilla kehittämistyön jälkeen heidän vakiintuneissa työmuodoissaan, joita ovat muun muassa nuorisovaltuusto Wanuva, PoIntWarkaus -studio ja Kädentaitopaja. Tapahtumatuotannon kautta toteutuva kulttuurinen osallisuus keskeytyi Nuorten Talo -työryhmän kanssa kehittämisprosessin loputtua, sillä kesäloma vaikeuttaa toiminnan jatkuvuutta. Lisäksi tähän vaikutti vahvasti se, että joudutaan odottamaan Nuorten Talolle tarkoitettujen tilojen vapautumista. Sitä ennen on vaikea tehdä jatkosuunnitelmia Nuorten Talolle.

Kehittämistyön tuloksena nuoret antoivat kattavan suunnitelman Nuorten Talolle kuuluvista tiloista ja toiminnoista. Kehittämissuunnitelma antoi hyvän pohjan kulttuurisen osallisuuden jatkuvuudelle nuorisopalveluilla Nuorten Talon parissa. Ohjaajan roolini Nuorten Talo -työryhmässä päättyi kehittämisprosessin myötä ja nuoret ovat kokoontuneet kerran kehittämistyön ulkopuolella. Silloin nuoret kävivät nuorisopalvelujen kanssa tutustumassa tulevaan Nuorten Talon tiloihin. Nuorisopalvelut jatkaa syksyllä 2017 nuorten osallistamista Nuorten Talon parissa, esimerkiksi tilojen sisustuksessa ja avajaistapahtuman järjestämisessä. Nuoria ja Nuorten Talo -työryhmää tiedotetaan jatkossakin Nuorten Taloon liittyvistä asioista sekä tarpeen tullen kootaan yhteen aiheen tiimoilta.

Nuorten parissa työskentely sujui hyvin koko kehittämisprosessin ajan. Tapaamisiin osallistuneet nuoret tulivat mielellään pohtimaan tapahtumaan liittyviä asioita ja ottivat vastuuta sen toteutumisesta. Nuorilta saatu palaute osoittaa, etteivät nuoret osanneet määrittellä vain tiettyä osa-aluetta parhaaksi, vaan kokonaisuudessaan koko kevät on ollut heille mieluinen prosessi. Tähän vaikuttivat työryhmän hyvä ryhmähenki, toiminnan vapaus ja hauskuus. Nuoret kokivat saavansa itse päättää tekemisistään työryhmässä, mikä on minulle ilahduttava tulos. Kehittämissuunnitelmassa ohjaajana onnistuin järjestämään toiminnan ohelle myös yhdessäolonhetkiä, jotka vaikuttivat nuorten positiiviseen osallisuuskokemukseen.

5.2 Johtopäätökset ja pohdinta nuorten kulttuurisesta osallisuudesta

Nuoret tarvitsevat nuorisotyön mahdollistamaa osallisuus- ja vaikuttamistoimintaa heitä koskevissa asioissa, sillä he ovat kuntalaisia siinä missä muutkin. Nuorten osallistaminen Nuorten Talon suunnitteluun osoittautui jo kehittämisprosessin alkuvaiheessa tarpeelliseksi ja ajankohtaiseksi aiheeksi. Kehittämistyön tuloksena nuoret koostivat kattavan suunnitelman Nuorten Talon toiminnoista, josta Varkauden nuorisopalvelut hyötyy tulevaisuudessa. Nuorisopalvelujen kanssa tehty kehittämis työ osoitti, että nuorisopalveluilla on osallistava lähestymistapa nuorten kanssa toimimiseen ja heidän kohtaamiseensa tasavertaisina yksilöinä, mikä tukee Kauppisen määritelmää osallisuudesta. Kauppisen ym. (2005, 11) määritelmä osallisuudesta on aitoa kohtaamista, vastavuoroisuutta ja kiinnostusta toisen ajatuksia kohtaan. Nuorille annetaan ääni, jotta he eivät jää suunnittelun ja toteutuksen ulkopuolelle.

Kehittämisprosessin myötä kulttuurinen osallisuus vahvistui tapahtumatuotannon keinoin Varkauden nuorisopalvelujen toimintaympäristössä. Nuorisopalvelut mahdollisti nuorille osallisuuden kokemuksia kulttuurisen nuorisotyön työmuotoja hyödyntäen. Mönttinen (2011, 14) ja Anttila ym. (2012, 7-12) toteavat, että kulttuurista nuorisotyötä määrittää ennen kaikkea nuoren kasvua ja osallisuutta tukevat elementit, eikä pelkää taidelähtöisiä menetelmiä. Osallistavat menetelmät ovat omaehtoista toimintaa, johon yksilön on helppo osallistua kulttuurin suunnitteluun ja toteutukseen sekä ilmaista itseään taiteen eri keinoin. Nuorten ryhmässä ohjaaja tukee myös turvallisen yhteisön syntymistä, arvostavaa vuorovaikutusta sekä ryhmän osallistavaa toimintaa päätöksentekoon. (Mönttinen 2011, 14; Anttila 2012, 7-12.) Kehittämistyön aikana nuoret huolehtivat tapahtuman järjestämiseen liittyvistä asioista, joka edesauttoi osallisuuden toteutumista omaehtoisen toiminnan kautta. Nuoret saivat itse valita vastualueensa, mikä edisti omaehtoisen osallisuuden toteutumista. Tapahtumatuotannossa nuoret osallistuiivat markkinointitehtäviin, arpajaispalkintojen keräämiseen, toivomuskaivon toteuttamiseen sekä kankaan maalaamiseen ultravioletti -maalilla, mikä toimi Nuorten Talon banderollina tapahtumassa. Lisäksi kolmen hengen poikaporukka innostui työstämään uv-taideteoksen, joka koostui pienistä osista, sateenvarjon metalliosista ja vannerenkaista. Tapahtumassa uv-valossa hohtavat osat ripustettiin kattoon roikkumaan, mikä toi tilaan näyttävyttä.

Nuorten osallistuivat toimintaan innostuneesti ja sitoutuneesti. Kehittämistyön toimintakokonaisuudet valmisteltiin nuorille valmiiksi, jossa nuoret osallistettiin Nuorten Talon ja tapahtuman suunnitteluun. Tämä tarkoittaa Särkelän ja Kukon (2014, 34) mukaan

yksilön osallistumista, jossa yksilö voi toteuttaa itseään ja vaikuttaa tärkeisiin asioihin osallistumalla. Särkelä-Kukko (2014, 34-35) havaitsee, että osallistamisen osallistumisen tarve syntyy muualla kuin yksilön mielessä, sillä nuoria kannustetaan osallistumaan paikalliseen kehittämistyöhön. Nuorisopalvelut toimi kehittämistyön mahdollistajana ja nuorten kannustajana Nuorten Talon kehittämiseksi.

Nuorilta saatu palaute vahvistaa havaintoni siitä, että innostavalla työotteella ja pienryhmätoiminnalla ryhmästä oli hyvää vauhtia muodostumassa oma yhteisönsä. Ryhmähenki oli nuorten mukaan hyvä ja he kokivat saaneensa oman äänensä ja ideansa kuuluviin kehittämisprosessin aikana. Nämä havainnot tukevat Gretschelin ja Kiilakosken (2007, 12-13) väitettä osallisuuden yksilöllisestä ja yhteisöllisestä elementistä, mikä tarkoittaa yksilön vapautta ilmaista mielipiteensä yhteisössä. Vaikka nuoret eivät tunteneet toisiaan ennalta ja tutustuminen toisiin jäi kesken, jokaisen yksilöllinen kokemus toiminnasta oli positiivinen. Tämä herätti minussa toiveita Nuorten Talo -työryhmän osallisuuden jatkuvuudelle nuorisopalvelujen toimintaympäristöissä. Pidempiaikainen työskentely ryhmänä vahvistaa yhteisöllisyyden tunnetta. Kuten Anttila ym. (2012, 13) toteavat, parhaimmillaan yhteisö luo pohjaa nuoren osallistumiseen yhteisön toimintaan ja sen avulla voimaannuttaa niin nuorta, että ryhmää osallistumaan laajempaan ympäristöön.

Ursinin (2013, 59–60) tutkimus tukee käsitystäni siitä, että nuoret haluavat vaikuttaa elinympäristöönsä. Nuoret kokevat motivoituneensa toiminnasta, joka edistää itselle tärkeää asiaa ja yhteistä hyvää sekä toimintaan voi osallistua ystävän kanssa (Myllyniemi 2013, 22-23). Kehittämistyössä havaitsin, että suurin osa nuorista osallistui toimintaan ystävänsä kanssa. Mielestäni nuoria motivoi eniten osallisuustoiminnassa sosiaalisen pääoman kasvattamisen mahdollisuus. Vuorovaikutus yhteisön jäsenten välillä voi vahvistaa yksilön ja yhteisön sosiaalista toimivuutta.

Ohjaajat innostivat nuoria luovuuteen ja ideointiin, mitä kaikkea he voisivat toteuttaa Nuorten Talo etkot -tapahtumassa. Ohjaajien rooli nuorten innostajina ja rinnalla kulkejoina olivat merkittävä osa toimintaa, sillä niissä korostuvat Kurjen (2000, 83) mukaan kasvatuksellinen työote. Nuorisotyöntekijän on luotettava nuorten ryhmän jäsenien ominaisuuksiin sekä ongelmanratkaisutaitoihin (Kurki 2000, 83). Ohjaajien rooli rinnalla kulkijana horjui aika ajoin, sillä ohjaajat olivat itsekkin innoissaan tapahtumasta. Tilanteet etenivät helposti niin, että aikuiset keskustelivat keskenään yhteistapaamisten

aikana, jolloin nuorten rooli keskeisinä toimijoina jäi hiljaisiksi. Kuitenkin keskustelussa kysyttiin aina nuorilta, mitä he olivat mieltä asiasta, kannattavatko aikuisten ideoita vai eivät.

Muistutin ohjaajia väistyvän ohjaajuuden merkityksestä nuorten osallisuustoiminnassa, sillä Coleman (1988) toteaa, että aikuisten asettamat kriteerit, kontrollit sekä aikuisten keskinäinen vuorovaikutus määrittävät nuorten sosiaalista pääomaa (Korkiamäki 2011, 35). Myös Ursin ja Haanpää (2012, 56) mukaan osallistuminen ja halukkuus osallistumiseen rakentuvat sosiaalisen ympäristön vaikutuksesta. Kulttuurinen osallisuus luo nuorelle turvallisen kasvualustan ja mahdollistaa sosiaalisen pääoman lisääntymisen, mikä puolestaan edistää nuoren hyvinvoinnin tukemista sekä kasvua omaksi itsekseen (Mönttinen 2011, 11). Mielestäni nuorisotyötä toteuttavien henkilöiden on muistettava antaa nuorelle oma aikansa päättää asioista. Kysymykset voi esittää nuorelle avoimina kysymyksinä, joihin nuori itse saa vastata omasta näkökulmastaan. Tällöin nuori kokee olevansa vaikutusvaltainen jäsen osallisuustoiminnassa omana itsenään.

Kaikki nuoret halusivat palautteen mukaan jatkaa toimintaa Nuorten Talo -työryhmässä ja yksi nuori liittyi kehittämistyön jälkeen nuorisovaltuuston toimintaan. Lapsi – ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma (2015, 14) vahvistaa näkemykseni nuoren osallisuuden jalkautumisesta nuorisotyössä ja sen vaikutuksista nuoren osallisuustoiminnan jatkuvuudesta. Nuori kasvaa yhteisöllisyyteen ja vastuuseen tekemällä itse valintoja ja toimintoja, mitkä muotoutuvat sosiaalisissa tilanteissa. Jos nuoria tuetaan osallistumiseen ja vaikuttamiseen sekä heitä kohdellaan pätevinä toimijoina, heistä kasvaa aktiivisia järjestöjen, oppilaskuntien ja nuorisovaltuustojen jäseniä. (Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2015, 14.)

Kehittämisen prosessin jälkeen nuoret halusivat jatkaa kulttuuritapahtumien järjestämistä paikkakunnalla, mikä osoittaa nuorissa heränneen osallistumisen intoa. Jo yhden tapahtuman järjestäminen nuorten kanssa madalsi kynnystä toimia tapahtumissa mukana. Myllyniemen (2009, 23, 33-34) mukaan kulttuuritapahtumien järjestämishalukkuutta ilmenee naisissa monin verroin enemmän kuin miehissä. Kehittämistyössä nuorista oli seitsemän tyttöä ja seitsemän poikaa, mikä ei tue Myllyniemen väitettä järjestämishalukkuudesta sukupuolijakauman mukaisesti. Kulttuuritapahtumien järjestäminen on erityistapaus, jossa ei varsinaisesti ole käytännön tai rakenteellisia esteitä, kuten välineis-

tön tai tilojen suhteen. Suurin osa nuorista kokee, ettei heillä ole estettä kulttuuriharrastusten harrastamiseen. Kulttuuritapahtumien järjestämistä on kuitenkin harvoin tarjolla, mikä rajoittaa osallistumisen mahdollisuuksia. Suurimmaksi kysymykseksi nousee se, ettei aika riitä itseään kiinnostaviin harrastuksiin tai harrastus on liian kallis. (Myllyniemi 2009, 23, 33-34.) Kulttuurinen nuorisotyö tarjoaa maksutonta toimintaa nuorille, joten se ei ole este osallistumiselle. Juurikin ajankäyttö nousi esiin kehittämistyössä, sillä osa nuorista jäi tulematta yhteisiin tapaamisiin omien kiireidensä vuoksi. Tämä ei kuitenkaan merkittävästi haitannut nuorten työskentelyä.

Kulttuurisen nuorisotyön toteuttaminen kehittämisprosessin ajaksi on onnistunut hyvin työntekijän muiden työtehtävien ohella. Olen samaa mieltä Kuhmosen (2008, 8) kanssa siitä, että kulttuurinen nuorisotyö rikastuttaa nuorisotyön työmuotoja ja tukee yksilön kasvua ja yhteisöjen elinvoimaa sekä yhteenkuuluvuutta kulttuurin avulla. Ruotsalaisen (2007, 176-177) mukaan vaikuttaminen kulttuurisin keinoin on nähtävä luonnollisena osana nuorten osallistumista ja vaikuttamista. Tämä tukee havaintoani siitä, että kulttuurisen nuorisotyön asemaa tulee vahvistaa osaksi Varkaudessa toteuttavaa nuorisotyötä. Vahvistamiselle tarkoitan kulttuurisen nuorisotyön kirjaamista nuorisopalvelujen työntekijän työtehtäviin yhdeksi työmuodoksi. Silloin kulttuurinen osallisuus vahvistuisi osaksi nuorisopalvelujen toimintaa. Näin ollen kulttuurista nuorisotyötä voidaan koordinoida eri toimijoiden kesken ja toteuttaa erilaisia projekteja nuorten kanssa.

Kun toiminta on kirjattuna työtehtäviin, nuorisotyöhön voidaan sisällyttää enemmän taide -ja kulttuurikasvatuksellisia elementtejä, jolloin toiminta on mitä ilmeisimmin kulttuurista osallisuutta. Tällöin vastataan nykypäivän tarpeeseen, mikä on lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman (2015, 14) mukaan kehittää sellaisia keinoja, joilla vahvistetaan nuoren voimavaroja kuin myös heidän motivaatiotaan vaikuttaa yhteisiin ja paikallisiin asioihin. Sillä nykypäivänä mielipiteen ilmaisu ja vaikuttamisen keinot ovat yleistyneet toimintaryhmien, sosiaalisen median, kulttuurisen ilmaisun kautta vaikuttamiseen. (Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2015, 14.) Tulevaisuudessa kulttuurista nuorisotyötä toteutetaan Nuorten Talossa, jossa tilat mahdollistavat monipuolista nuorten osallisuustoiminnalle.

Ursinin ym. (2013, 59) tutkimus osoittaa, että lapsilla ja nuorilla on vähänlaisesti intoa osallistua ja kiinnostusta yhteiskunnallisiin asioihin. Nuoret eivät tiedä kuinka vaikutte-

taan, eivätkä nuoret usko voivansa vaikuttaa asioihin ja sen myötä kiinnostus yhteiskuntavaikuttamiseen puuttuu. (Ursin ym. 2013, 59.) Kehittämispöytätyön aikana nuorissa ei ilmennyt vaikuttamishalukkuuden lisääntymistä yhteiskunnallisiin asioihin. Tässä opinnäytetyössä keskityttiin paikalliseen vaikuttamiseen, joten siksi tuloksia ei syntynyt nuorissa yhteiskunnalliseen ajattelun lisääntymiseen.

5.3 Kehittämispöytätyön arviointi

Nuorten kulttuurista osallisuutta vahvistettiin osallistavien menetelmien ja tapahtumatuotannon avulla keuhväällä 2017. Tavoite saavutettiin parhaiten tapahtumatuotannon keinoin, jolloin nuoret toimijoina huolehtivat mm. tapahtuman juonnosta ja ohjelmasta, tilan somistuksesta sekä kasvomaalauksesta. Nuoret pääosin vastasivat koko tapahtuman aikana näiden eri pisteiden toimintakyvystä ja toteutuksesta. Tapahtuman myötä mahdollistettiin muiden nuorisoryhmien osallisuus, jossa nuorisoryhmät ottivat vastuun kahvilan, narikan sekä DJ:n roolin tapahtumassa.

Tutkimustiedon vähäisyyden vuoksi yksiselitteisen kuvan hahmottaminen kulttuurista osallisuudesta oli vaikeaa. Tähän apuna hyödynnettiin Benchmarking-menetelmää sovelletusti, mikä auttoi selkiyttämään kulttuurisen nuorisotyön kautta toteutuvaa kulttuurista osallisuutta käytännössä. Tämän lisäksi teoreettisen viitekehyksen avaaminen nuorten osallisuuden näkökulmasta vahvisti kulttuurisen osallisuuden käsitteen rakentamista.

Menetelmien valinnat osoittautuivat toimiviksi tavoiksi kerätä nuorten mielipiteitä, ajatuksia ja ideoita Nuorten Taloa kohtaan. Ideakahvilassa ideoiden keksiminen rennossa tilaisuudessa oli tehokas tiedonkeruutapa. Rennon ilmapiiriin saavuttamiseksi on hyvä kiinnittää huomiota tilaisuuden alustukseen, tilan toimivuuteen, tarjoiluun, musiikkiin ja tarjoilijoiden rooliin. Learning cafe -tilaisuudessa kiinnitettiin myös huomiota tarjoiluun ja musiikkiin hyvän vireystilan saavuttamiseksi. Learning cafe -menetelmä mahdollisti myös jokaisen nuoren osallistumisen pöytäkeskusteluun, jossa ideoitiin syvemmin Nuorten Taloa.

Oma roolini kehittämistyön aikana oli merkittävä osa toiminnan suunnittelua ja toteutusta, jotta nuorten ajatukset ja mielipiteet tulevat kuulluksi. Sain täyden vastuun valita

kehittämistä tukevat menetelmät sekä tapaamisten sisällön ja toteutuksen. Lisäksi huolehdin Nuorten Talo Facebook-sivujen päivittämisestä yhdessä nuorisopalvelujen kanssa. Tarvittaessa tiedotin työyhteisöä tilanteen etenemisestä sekä perehdytin tapaamisiin osallistuneet nuorisopalvelujen työntekijät menetelmien toteuttamiseen. Anttila (2012,11) ym. toteavat, että nuorten osallisuus ja vaikuttaminen mahdollistetaan kasvatuksellisen työtteen ja osallistavien työmenetelmien avulla nuorisotyössä. Korostin kehittämistyössäni siihen, että nuoret ovat toimijoita ja päättävät konkreettisista päätöksistä tapahtumaan liittyen.

Kehittämistyön aikana Varkauden nuorisopalvelujen panostus oli merkittävä osa prosessin toteutumista. Nuorisopalvelut antoi prosessin aikana neuvoa ja tukea tapaamisten toteuttamiseen, auttoi kokoamaan nuoret, kustansi tilavuokrat ja Nuorten Talo -työryhmän jäsenten ruokailut sekä innosti nuoria osallistumaan Nuorten Talon suunnitteluun ja tapahtumatuotantoon. He myös konkreettisesti olivat mukana tapaamisissa ja ohjasivat pienryhmäkeskusteluja niin, että nuoret kokisivat keskusteluhetket rennoiksi ja avoimiksi uusille ideoille. Nuorisopalvelujen on minulle ennestään tuttu työyhteisö, joten yhteistyön muodostaminen opinnäytetyön tiimoilta sujui luontevasti osaksi nuorisopalvelujen toimintaa.

Kehittämisprosessin alkuvaiheessa oletettiin nuorisopalvelujen kanssa, että nuorille tällainen sitoutuminen toimintaan voi olla suurin haaste. Tämä osoittautui vääräksi, sillä kokonaisuudessaan nuoret osallistuivat hyvin tapaamisiin. Nuorten Talo -työryhmän ryhmäkoko sekä yhden tavoitteen asettaminen vahvistivat ryhmän toimivuutta ja tavoitteellisuutta. Pienryhmätyöskentelyn tehokkuus ja keskustelun avoin ilmapiiri korostui menetelmien toteutuksissa. Learning cafe -menetelmässä reflektointi ja ideointi pienryhmissä mahdollisti avoimen keskustelun. Herranen ja Pasanen (2012, 265-276) toteavat, että kehittämisryhmätoimintaa ei saa suunnitella liian valmiiksi, jotta ryhmissä olisi tilaa ja vapautta luoda jotakin uutta. Yli 20 henkilön ryhmäkoko on este refleктоivalle keskustelulle sekä toimintakyvylle. Ryhmän yhteistyö ja tavoitteellisuus saavutetaan pienemmissä ryhmissä, muutama yhteinen kehittämisprojekti kerrallaan.

Tapaamisissa onnistuttiin luomaan avoin ja rento ilmapiiri, mutta kolmen nuoren innokkuus toimintaan jäi vajaaksi. Kaksi jättäytyi taka-alalle kolmannen tapaamisen jälkeen ja lopulta poistuivat toiminnasta. Voi olla, että näiden nuorten jättäytyminen pois toiminnasta johtui siitä, ettei heillä ollut täysin selvää, mitä tulee tapahtumaan ja mikä

on heidän roolinsa toiminnassa. Anttilan ym. (2012, 12) mukaan, mitä yhtenäisempi käsitys ryhmällä on toiminnan tarkoituksesta ja sisällöstä, nuoren on helpompi osallistua toimintaan. Ohjaajan tehtävä on luoda ryhmälle kasvun olosuhteet, jossa mahdollistetaan nuoren teknisissä, ilmaisullisissa ja sosiaalisissa taidoissa sekä itsetuntemuksessa.

Kehittämisen prosessin aikana jouduin itseäni aika-ajoin muistuttamaan, mitä on kulttuurinen osallisuus. Kulttuurista osallisuutta ei ole määritelty tarkasti, joten käsitettä avattiin laajemmin osallisuuden näkökulmasta ja kulttuurisen nuorisotyön avulla. Näin lopuksi voin tiivistää, että mielestäni kulttuurinen osallisuus on yhteydessä kunnan nuorisotyössä toteutettavaan osallisuustoimintaan, johon liittyy kulttuurikasvatuksellista elementtejä. Lähes kaiken voi mieltää kulttuuriseksi toiminnaksi, jos toiminnassa tehdään esim. valokuvausta, musiikkia, kädentaitoja tai teatteria. Tärkeintä on kuitenkin muistaa toimintaa toteuttaessaan nuorisotyön pedagoginen työote ja kasvatuksellisten tavoitteiden asettaminen sekä niiden saavuttamiseen soveltuvat menetelmät. siirretty

Opetusministeriön julkaisemassa kulttuuripolitiikan strategian 2020 (2009, 15) mukaan luovuuden ja kulttuurin yhteiskunnallinen merkitys kasvaa, kuten myös taiteen ja kulttuurin tekijöiden määrä. Vaikka taiteella, kulttuurilla ja luovuudella on sivistyneessä yhteiskunnassa pysyvä arvo, sitä ei riittävästi arvosteta ja hyödynnetä yhteiskunnan eri toiminnoissa. Virolaisen (2015, 91) tutkimuksen myötä selviää, että kiinnostus kulttuuriosallistumisen lisäämiseen on osa suurempaa kysymystä kulttuuripolitiikassa kansalaisten yhteiskunnallisesta osallistumisesta. Kulttuurin julkisen tuen näkökulmasta kulttuuriseen osallisuuteen panostetaan vähän. Suomessa osallisuutta edistäviä hankkeita on lukuisia, mutta niiden kokonaisvaltainen organisointi ja tavoitteenasettelu puuttuvat. (Virolainen 2015, 91.) Nämä asiat hankaloittavat kulttuurisen osallisuuden toteutumista jokaiselle nuorelle.

5.4 Nuorten kulttuurisen osallisuuden jatkotutkimus- ja kehittämis ehdotukset

Kehittämistyö antoi hyvän pohjan nuorten kulttuurista osallisuuden toteutumiseen Varkauden nuorisopalveluille. Nuorten Talo -työryhmä sai hyvän alun kehittämistyön vuoksi, joten on mahdollista, että ryhmän jäsenet ovat mukana Nuorten Talon suunnittelussa vielä syksyllä 2017. Kehittämisen prosessin jälkeen Varkauden nuorisopalveluilla

on vastuussa nuorten osallistamisesta ja työryhmän tiedottamisesta Nuorten Taloon liittyen.

Kehittämistyössä mukana olleet nuoret voivat vuoden päästä olla osa Nuorten Talon talotoimikuntaa, joka vastaa taloon liittyvistä kehitysideoista ja toiminnoista. Ilahduttavaa olisi myös nähdä, että varkautelaiset nuoret olisivat tehneet Nuorten Talosta heidän näköisensä paikan. Jotta Nuorten Talo saadaan nuorten omaksi paikaksi, on tärkeää kiinnittää heidät mukaan kehittämistyöhön. Siitä syystä ehdotan, että Nuorten Talo -työryhmä kootaan uudelleen syksyllä 2017, jolloin Nuorten Talon toteutuminen tulee konkreettisemmaksi. Kuulemistilaisuus mahdollistaisi jokaisen kiinnostuneen nuoren kuulluksi tulemisen Nuorten Talon suunnittelussa, mikä on yhtä tehokas tapa kerätä nuorilta tietoa.

Viimeistään kun Nuorten Talo saadaan Varkauteen, on hyvä vahvistaa nuorten keskinäisen yhteisöllisyyden luomista talon toiminnassa. Silloin on ajankohtaista luoda vapaaehtoisista nuorista talotoimikunta, joka voi tuottaa monenlaisia asioita Nuorten Taloon. Talotoimikunnan tehtäviin voi kuulua muun muassa yhteisten pelisääntöjen sopiminen, vapaa-ajan kehittäminen, kerhotoiminnan luominen sekä yhteisöllisten tempauksien järjestäminen.

Seuraava kehittämisen kohde on kulttuuritoimijoiden kartoittaminen Nuorten Taloon ja toimintamallin luominen. Varkaudessa kaivataan toimintamallia, kuinka kulttuurisen nuorisotyön organisointi toteutuu muiden kulttuuritoimijoiden kanssa. Verkostoyhteistyön avulla voitaisiin toteuttaa erilaisia projekteja ja tapahtumia eri kulttuurin keinoin. Lisäksi toimintamalli selkiyttää työntekijöiden tehtäviä toteuttaa kulttuurista nuorisotyötä. Nuorisotyön muuttuva kenttä haastaa pysymään ajan tasalla vallitsevista nuorisokulttuurisista ilmiöistä. Verkostoyhteistyöllä voidaan vastata nuorisokulttuuriin ilmiöihin paremmin tarjoamalla sellaisia harrastusmahdollisuuksia, jotka nuoria kiinnostaa.

Tämä kehittämistyö on hyvä esimerkki nuorten aktivoimisesta ja innostamisesta osallistavaan toimintaan yhteisen asian vuoksi. Kehittämistyön tuloksena voidaan todeta, että nuoret ovat kiinnostuneita elinympäristöstään ja tapahtumien järjestämisestä, mikä on konkreettista ja näkyvää toimintaa. Nuorten omaehtoista osallistumista voidaan järjestää missä tahansa paikkakunnalla tapahtumien muodossa. Tällöin mahdollistetaan

nuoren kasvaminen omatoimiseksi kulttuurikansalaiseksi, jonka myötä nuori voi löytää omat

LÄHTEET

Anttila, Annikki, Haapanen, Sinikka, Mykrä, Reetta, Mönttinen, Pekka, Parviainen, Sari, Jaakola, Vesa (toim) 2012. Nuorten osallisuus ja vaikuttaminen kulttuurisessa nuorisotyössä. Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus. PDF-dokumentti. http://www.hel.fi/static/liitteet/nk/Nuorten_osallisuus.pdf. Päivitetty 16.4.2012. Luettu 24.10.2016.

Gretschel, Anu 2002. Kunta nuorten osallisuus ympäristönä. Nuorten ryhmän ja kunnan vuorovaikutussuhteen tarkastelu kolmen liikuntarakentamisprojektin laadunarvioinnin keinoin. PDF-dokumentti. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/13503/9513912868.pdf?sequence=1>. Päivitetty 15.8.2012. Luettu 28.5.2017.

Gretschel, Anu 2011. Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä: nuorten näkökulma. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisu 41. PDF-dokumentti. <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/nuorisotalo.pdf>. Päivitetty . Luettu 3.6.2017.

Gretschel, Anu, Kiilakoski, Tomi, Nivala, Elina 2012. Teoksessa Gretschel, Anu, Kiilakoski, Tomi (toim). Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto 9-33.

Gretschel, Anu, Kiilakoski, Tomi 2007. Lasten ja nuorten kunta. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Lahtinen, Päivikki, Virtainlahti, Sanna 2011. Learning cafe -menetelmä johtamisen kehittämisen apuvälineenä. PDF-dokumentti. http://www.lpt.fi/tykes/methods_docs/learning_cafe_menetelmakortti.pdf. Ei päivitystietoa. Luettu 26.10.2016.

Lasten kulttuurikeskus Verso 2016. WWW-dokumentti. <http://www.verso-verkko.fi/default.asp?siteid=Suomi&id=etusivu>. Ei päivitystietoa. Luettu 28.10.2016.

Lehtonen, Hanna-Maria 2013. Nuoret osallisiksi kunnan nuoriso- ja kulttuuripalvelujen suunnitteluun poikkihallinnollisella yhteistyöllä. Metropolia ammattikorkeakoulu. Kulttuurituotannon koulutusohjelma YAMK. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/67978/Opinnaytetyo_Lehtonen_Nuoret%20osallisiksi_Operaatio%20Pulssi.pdf?sequence=1. 22.11.2013. Luettu 09.10.2016.

Leppämäki, Marita 2012. Nyt se toimii taas. Monialainen verkostoyhteistyö ja sen edellytykset. Tampereen ammattikorkeakoulu. Sosiaali –ja terveysalan ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/46538/Leppamaki_Marita.pdf?sequence=2. Päivitetty toukokuu 2012. Luettu 27.10.2016.

Elinikäinen oppiminen ja nuorisotakuu Etelä-Savossa 2016. Ohjaamot. WWW-dokumentti. <https://peda.net/hankkeet/eejn/ohjaamot>. Ei päivitystietoa. Luettu 26.10.2016.

Euroopan nuorisostrategia 10/2016. WWW-dokumentti. http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/fi/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.13.5.html. Päivitetty 21.5.2016. Luettu 09.12.2016.

Hamed, Muhamed 2016. Henkilökohtainen tiedonanto. Nuoriso-ohjaaja. Varkauden kaupungin nuorisopalvelut.

Heikkinen, Anneli 2016. Sähköpostiviesti 26.10.2016. Osallisuuskoordinaattori. Varkauden kaupungin nuorisopalvelut.

Heikkinen, Anneli & Koivu, Vili 2016. Nuorten ja päättäjien kohtaaminen Varjovaltuustossa. Blogi. <http://nuortoimitus.blogspot.fi/2016/11/nuorten-ja-paattajien-kohtaaminen.html>. Päivitetty 23.11.2016. Luettu 31.01.2017.

Heino, Taina 2015. Varkauden Nuorten Talo. Selvitys nuorten monipalvelukeskuksen tarpeesta ja toimintamallista Varkaudessa. PDF-dokumentti. <http://varkaus-fi-bin.aldone.fi/@Bin/9d11ccb11dacf90b514dfa9f2480fe40/1473872102/application/pdf/4702333/Nuorten%20palvelupaikka%20selvitysraportti%202015.pdf>. Ei päivitystietoa. Luettu 14.9.2016.

Herranen, Jatta, Pasanen, Sanna 2012. Hämmennyksestä innostukseen. Ryhmäperustaisen kehittämisen ensiaskelia Pohjois-Karjalassa. Teoksessa Komonen, Katja, Suurpää, Leena, Söderlund, Markus (toim). Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 263-283.

Horelli, Liisa, Haikkola, Lotta, Sotkasiira, Tiina 2007. Osallistuminen nuorisotyön lähestymistapana. Teoksessa Hoikkala, Tommi, Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 217-242.

Järvensivu, Timo, Nykänen, Katri, Rajala, Rika 2010. Verkostojohtamisen opas: Verkostotyöskentely sosiaali- ja terveystalalla. PDF-dokumentti. <http://www.seugolaid.fi/wp-content/uploads/2017/03/Verkostojohtamisen-opas-versio-1-0-30-12-2010.pdf>. Päivitetty 14.4.2011. Luettu 28.5.2017.

Kaitavuori, Kaija, Miller, Arja 2007. Nuoret ja kulttuurinen osallisuus. Pedafooni-julkaisu 1. PDF-dokumentti. <http://pedaali.fi/sites/default/files/julkaisut/Nuoret%20ja%20kulttuurinen%20osallisuus.pdf>. Ei päivitystietoa. Luettu 17.11.2016.

Kainulainen, Erja 2016. Henkilökohtainen tiedonanto. Erityisnuorisotyöntekijä. Varkauden kaupungin nuorisopalvelut.

Kalliomaa, Johanna, Uusitalo, Kirsi 2017. Nuorten osallistuminen järjestöissä. PDF-dokumentti. https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2017/03/Nuorten-osallisuus-j%3%A4rjest%3%B6iss%3%A4_WEB.pdf. Päivitetty Luettu 3.6.2017.

Karumaa, Noora, Körkkö, Helka, Ruuskanen, Pihla 2015. World Café – opas deliberaatiivisen World Cafén järjestämiseen. PDF-dokumentti. https://setlementti-fi-bin.directo.fi/@Bin/2caebceaaa007e4a9a34d0dc1b3d3ec4/1494074021/application/pdf/1045553/worldcafe_WEB2%20%28003%29.pdf. Päivitetty 8.12.2015. Luettu 6.5.2017.

Kauppinen, Riitta, Kataja, Elina, Sommers-Piironen, Johanna, Mäkelä, Päivi, Vainio, Johanna, Vilmilä, Fanny 2014. Lapsen ääni -tarina minulta. Pelastakaa lapset Ry. Esite.

Korhola, Minna 2009. Lasten ja nuorten kuuleminen -kokemuksia kesämäen lasten ja nuorten kuulemisen malli -projektista. Saimaan ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/6128/Korhola_Minna.pdf?sequence=1. Päivitetty 2009. Luettu 27.10.2016.

Korkiamäki, Riikka 2013. Kaveria ei jätetä. Sosiaalinen pääoma nuorten vertaissuhteissa. Akateeminen väitöskirja. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisu 137. PDF-dokumentti. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68124/978-951-44-9124-5.pdf?sequence=1>. Päivitetty 10.5.2015. Luettu 3.6.2017.

Koskinen, Sanna 2010. Lapset ja nuoret ympäristökansalaisina. Ympäristökasvatuksen näkökulma osallistumiseen. Helsinki:Nuorisotutkimusverkosto

Koivunen, Hannele 2007. Nuoret mukaan symbolituotantoon. Teoksessa Kaitavuori, Kaija, Miller, Arja (toim). Nuoret ja kulttuurinen osallisuus. Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry. Pedafooni-julkaisu 1. PDF-dokumentti. <http://pedaali.fi/sites/default/files/julkaisut/Nuoret%20ja%20kulttuurinen%20osallisuus.pdf>. Päivitetty 25.10.2007. Luettu 27.5.2017. 12-16.

Kiilakoski, Tomi, Nivala, Elina, Ryyänen, Aimo, Gretschel, Anu, Matthies, Aila-Leena, Mäntylä, Niina, Cellin, Maija, Jokinen, Kimmo, Lundbom, Pia 2012. Yhteiskunnan tila. Demokratian työkaluja. Teoksessa Gretschel, Anu, Kiilakoski, Tomi (toim). Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. 249-271.

Koskela, Lasse, Koskinen, Jari, Lankinen, Pasi 2007. Viestintä verkostoissa ja innovaatioissa. Helsinki: Wsoy.

Kivelä, Ilona 2014. Kulttuurituottaja nuorisotyössä. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. <http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/81336/ONT-IlonaKivela.pdf?sequence=1>. Päivitetty lokakuu 2014. Luettu 18.11.2016.

Kuhmonen, Pirkko-Liisi 2008. Kulttuurin ja hyvinvoinnin välisistä yhteyksistä. Näköaloja taiteen soveltavaan käyttöön. Opetusministeriön julkaisu 2008:12. <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2008/liitteet/opm12.pdf?lang=fi>. Päivitetty 14.4.2008. Luettu 22.11.2016.

Kulttuuriketju 2016. Mikä on kulttuuriketju? WWW-dokumentti. <http://www.kulttuuriketju.fi/tietoja/mika-kulttuuriketju/>. Ei päivitystietoa. Luettu 28.10.2016.

Kulttuurikasvatussuunnitelma 2017. Mikä on kulttuurikasvatussuunnitelma? WWW-dokumentti. <http://kulttuurikasvatussuunnitelma.fi/>. Ei päivitystietoa. Luettu 28.5.2017.

Kulttuuriklubi Siperia 2016. Siperia on. WWW-dokumentti. <http://www.siperia.info/>. Ei päivitystietoa. Luettu 18.11.2016.

Kuntalaki 10.4.2015/410.

Kurki, Leena 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere: Vastapaino.

Mustikkamäki, Nina, Viljamaa, Kimmo 2001. Verkostojen monet kasvot. Verkostoitumalla monikeskuksineen ja tasapainoiseen aluerakenteeseen. Helsinki: Suomen kuntaliitto.

Myllyniemi, Sami 2009. Taidekohtia. Nuorisobarometri 2009. PDF-tiedosto. https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2013/05/Nuorisobarometri_2009.pdf. Luettu 30.4.2017. Päivitetty 3.11.2009.

Myllyniemi, Sami 2013. Vaikuttava osa. Nuorisobarometri 2013. PDF-dokumentti. https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2014/02/Nuorisobarometri_2013_low-res1.pdf. Päivitetty 2013. Luettu 26.4.2017.

Mönttinen, Pekka 2011. Kulttuurinen osallisuus nuorisotyössä. Metropolian ammattikorkeakoulu. Kulttuurituotannon koulutusohjelma ylempi AMK. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/30818/Pekka_Monttinen%20.pdf?sequence=1. Päivitetty 12.5.2011. Luettu 9.10.2016.

Nieminen, Juha 2007. Vastavoiman hahmo. Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Hoikkala, Tommi, Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 21-43.

Noponen, Ilona 2017. Warkauden lehti. Nuoriso syksyllä Osmajoentielle. Lehtiartikkeli. Julkaistu 21.1.2017. Luettu 23.1.2017.

Nuorisotakuu 2015. Ministeriöiden määritelmä Ohjaamoista. PDF-dokumentti. https://peda.net/hankkeet/eejn/ohjaamot/ohjaamot/mmo1:file/download/31c36c6bbfc5f50127e0f537ba9e7e0f769bf762/230115_TEM_kirje_Liite_nimea_mispyyntoon.pdf. Ei päivitystietoa. Luettu 26.10.2016.

Nuorisolaki 21.12.2016/1285.

Ojasalo, Katri, Moilanen, Teemu, Ritalahti, Jarno 2014. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Opetusministeriö 2009. Kulttuuripolitiikan strategia 2020. Opetusministeriön julkaisu 2009:12. PDF-tiedosto. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75641/opm12.pdf?sequence=1>. Päivitetty 20.4.2019. Luettu 7.5.2017.

Opetushallitus 2016. Uudet opetussuunnitelmat pähkinänkuoressa. WWW-dokumentti. http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/perusopetus/opetussuunnitelma_ja_tuntijako/uudet_opetussuunnitelmat_pahkinankuoressa. Ei päivitystietoa. Luettu 29.10.2016.

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417.

Lapsi – ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012-2015. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:6. file:///C:/Users/omava036/Downloads/0900908f8049c094.pdf. Päivitetty 10.12.2015. Luettu 25.4.2017.

Ruotsalainen, Leena 2007. Kulttuurinen nuorisotyö on kamppailulaji. Teoksessa Hoikkala, Tommi, Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 168-183.

Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry 2017. Osallisuus on nyt ja vuonna 2015 -tutkimus on nyt julkaistu. WWW-dokumentti. <http://www.nuva.fi/tiedotteet/2014/4/29/osallisuus-nyt-ja-vuonna-2015-tutkimus-on-nyt-julkaistu>. Päivitetty 29.4.2014. Luettu 3.6.2017.

Suomen perustuslaki 4.11.1999/731

Setlementtiliitto 2017. World cafe. WWW-dokumentti. <http://www.setlementti.fi/uusi-paikallisuus/toimintamuodot/world-cafe/>. Päivitetty 2017. Luettu 31.1.2017.

Setlementtiliitto 2014. World Cafe on helppo ja joustava tapa osallistua ja vaikuttaa. WWW-dokumentti. <http://www.setlementti.fi/uusi-paikallisuus/materiaalipankki/world-cafe/?x369079=587997>. Päivitetty 23.9.2014. Luettu 31.1.2017.

Särkelä-Kukko, Moona & Rouvinen-Wilenius Päivi, 2014. Osallisuuden jäljillä. Teoksessa Jämsén, Arja ja Pyykkönen, Anne (toim). Mitä on osallisuus? PDF-dokumentti. <http://www.jelli.fi/lataukset/2014/05/oSallisuuden-j%C3%A4ljill%C3%A4-verkkoversio-pakattuna-16052014.pdf>. Päivitetty 2014. Luettu 12.12.2016.

Särkelä-Kukko, Moona 2014. Osallisuuden jäljillä. Teoksessa Jämsén, Arja ja Pyykkönen, Anne (toim). Osallisuuden eriarvoisuus ja eriarvoistuminen. Mistä puhumme, kun puhumme osallisuudesta? PDF-dokumentti. <http://www.jelli.fi/lataukset/2014/05/oSallisuuden-j%C3%A4ljill%C3%A4-verkkoversio-pakattuna-16052014.pdf>. Päivitetty 2014. Luettu 1.2.2017.

Tilastokeskus 2016. Väestönäärä Varkaudessa. WWW-dokumentti. http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/050_vaerak_tau_205.px/table/tableViewLayout2/?rxid=1dd2e3a7-48ad-43c5-b614-8effa136fa58. Päivitetty 2015. Luettu 10.12.2016.

Tilastokeskus 2017a. Kuntatiedot Varkaus. WWW-dokumentti. http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/072_vaerak_tau_163_fi.px/table/tableViewLayout2/?rxid=1dd2e3a7-48ad-43c5-b614-8effa136fa58. Päivitetty 2016. Luettu 27.5.2017.

Tilastokeskus 2017b. Väestö 31.12. WWW-dokumentti. http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/050_vaerak_tau_205.px/table/tableViewLayout1/?rxid=1dd2e3a7-48ad-43c5-b614-8effa136fa58. Päivitetty 2015. Luettu 27.5.2017.

Tuliainen, Johanna 2005. Kulttuurinen nuorisotyö -essee. WWW-dokumentti. <https://kulttuurinennuorisoty.net/kulttuurinen-nuorisoty-essee/>. Ei päivitystietoa. Luettu 9.10.2016.

Tuliainen, Johanna 2006. Käytännön työntekijöiden käsityksiä kulttuurisesta nuorisotyöstä. Kuopion yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos. Pro gradu-tutkielma. PDF-dokumentti. <https://kulttuurinennuorisoty.files.wordpress.com/2013/08/kaytannon-tyontekijoiden-kasityksia-kulttuurisesta-nuorisotyosta.pdf>. Päivitetty syyskuu 2006. Luettu 9.10.2016.

Ursin, Pia, Haanpää, Leena 2012. Nuorten osallistuminen luupin alla. Kyselytutkimus lounaissuomalaisen nuorten yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Artikkelit. PDF-dokumentti. Päivitetty 9.3.2016. Luettu 3.6.2017.

Ursin, Pia, Haanpää, Leena, Launokorpi, Hanna, Sipilä, Katariina 2013. Nuoret luupin alla 2010. Kyselytutkimus lasten ja nuorten hyvinvoinnista, osallisuudesta ja vaikutusmahdollisuuksista Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa. Turun lapsi- ja nuorisotutkimuskeskuksen julkaisuja 6/2013. PDF-dokumentti. http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/88950/CYRI_Nuoret%20luupin%20alla-2010_raportti.pdf?sequence=2. Päivitetty 3.4.2013. Luettu 3.6.2017.

Varkauden kaupunki 2016. Varkauden nuorisopalvelut. WWW-dokumentti. <http://www.varkaus.fi/palvelut/nuorisopalvelut/>. Ei päivitystietoa. Luettu 09.10.2016.

Valtikka 2016a. Tärkeitä käsitteitä. WWW-dokumentti. <http://www.valtikka.fi/ohjaajille/tarkeita-kasitteita>. Ei päivitystietoa. Luettu 26.10.2016.

Valtikka 2016b. Vaikuttamisen muotoja. WWW-dokumentti. <http://www.valtikka.fi/ohjaajille/vaikuttamisen-muotoja>. Ei päivitystietoa. Luettu 29.10.2016.

Vaalimaa, Maiju 2017. Nuorisotyön kulttuurisen osallisuuden ilmeneminen Varkaudessa. Tutkimusosaaminen ja tieteellinen viestintä-opintojakson julkaisematon harjoitustyö. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu.

Vaalimaa, Petteri 2016. Henkilökohtainen tiedonanto. Erityisnuorisotyöntekijä. Varkauden kaupungin nuorisopalvelut.

Virolainen, Jutta 2015. Kulttuuriosallistumisen muuttuvat merkitykset. Katsaus taiteeseen ja kulttuuriin osallistumiseen, osallisuuteen ja osallistumattomuuteen. PDF-dokumentti. http://www.cupore.fi/documents/Kulttuuriosallistumisenmuuttuvatmerkitykset_000.pdf. Päivitetty 27.03.2015. Luettu 12.12.2016.

Visit Varkaus 2017. Matkailun kehittäminen ja markkinointi. WWW-dokumentti. <http://www.visitvarkaus.fi/matkailun-kehittaminen-ja-markkinointi/>. Ei päivitystietoa. Luettu 13.5.2017.

Ympäristökasvatuksen kukkamalli nuorisotyöhön 2016. Osallisuus ja ympäristön puolesta toimiminen. WWW-dokumentti. <http://kukkamalli.munstadi.fi/ymparistokasvatuksen-nakokulmat/osallisuus/>. Ei päivitystietoa. Luettu 12.12.2016.

Liite 1 Youtube-linkit

Tule mukaan Varkauden Nuorten Talo -työryhmään:

<https://www.youtube.com/watch?v=IlzJ3JGRYRg>

Julkaistu 18.1.2017

Nuori, millaiseksi sinä näet Nuorten Talon? Millaista toimintaa talosta löytyy? Jos si-
nussa heräsi pienikin idea tai ajatus, liity Nuorten Talo -työryhmään!

Nuorten Talon esittelykierros:

https://www.youtube.com/watch?v=_bb5z2M8jqw&t=11s

Julkaistu 28.2.2017

Missä on tuleva Nuorten Talo Varkaudessa ja millaisia tiloja sieltä löytyy?

Liite 2 Kutsu osallistujille Nuorten Talo -työryhmään

18.01.2017

Nuorten Talo

#NuortenTalo2017 #varkaus #yhdessä

Tervetuloa Nuorten Talon työryhmään, jossa ideoidaan ja suunnitellaan tulevaa Nuorten Taloa!

Ensimmäinen tapaaminen on **keskiviikkona 25.01. klo 16 Varkaus-Salissa (Kauppatori 6)**. Tilaisuudessa tutustutaan työryhmän jäseniin ja ideoidaan, mitä kaikkea toimintaa tulevassa Nuorten Talossa voisi olla. Ideoinnin myötä suunnitellaan ja toteutetaan myös Nuorten Talo -tapahtuma, joka järjestetään helmi-maaliskuun aikana. Tapahtuman eri vastualueet jaetaan kaikille työryhmän jäsenille. Lopuksi sovitaan yhdessä seuraavan tapaamisen ajankohta.

Tilaisuuteen kuuluu myös ruokailu. Tarvitset mukaasi vain avoimen ja positiivisen asenteen – **tehdään yhdessä!**

Jos ilmenee kysymyksiä tai jokin asia jää mietityttämään, otathan rohkeasti yhteyttä!

Terveisin,
Maiju Vaalimaa
0442100840
maiju.vaalimaa@edu.xamk.fi

Lue lisää FB-sivuilta: Nuorten Talo Varkaus

Liite 3 Nuorten ideat Nuorten Taloon

Ideakahvila, Warkaus-Sali 25.1.2017

Nuorten Talo -ideat

Idea:	saman mieliset:	Eri mieliset:
<ul style="list-style-type: none"> • Säkkituoli/Lounge-tila (2) <ul style="list-style-type: none"> + Kiva hengähtää + Chillailua + Akustiikka - Allergiat - Hinta 	20	0
<ul style="list-style-type: none"> • Kahvila/kioski (3) <ul style="list-style-type: none"> + Välipala + Hengailu paikka + Tapahtumien järjestäminen - Asiakkaiden saaminen 	38	0
<ul style="list-style-type: none"> • Herkku perjantai/päivä (nyyttärit) <ul style="list-style-type: none"> + Yhteishenki + Halutessaan voit lisätä kiloja (☺) - Ihmisten määrä 	12	0

- Tuoko kaikki varmasti jotain?
- Allergiat
- Saattaa lisätä muutaman kilon (5)

• Kuvaus-studio (mediapaja) (3)	28	4
+ Kehittyminen		
+ Suosittu harrastus		
- Kallis		
• DISCO	10	0
+ Hyvä meno, hyvä mieli		
- Draama		
• Uima-allas (2)	20	5
+ Liikunta		
- Kallis		
- Epähygieeninen		
- Vaarallinen		
• Petterin tarjoilukerho	5	0
+ Hyvä ruoka, parempi mieli		
- Petteri ei näytä tarjoilijalta		
• Petterin hiussalonki	5	0
+ Hyvä tarjoilija		

• Elokvateatteri	11	0
+ Pystyy katsomaan leffoja		
+ Rentoutuminen		
- Ilkivalta		
• Lautapelihuone	5	1
+ Edullinen		
+ Kaiken ikäisille		
+ Vähemmän somea		
- Ilkivalta		
• Kierrätyshuone	3	5
+ Kierrätys		
- Vain ehjiä tavaroita		
• Kauneussalonki	3	2
+ Hyvinvointi		
+ Rentoutuminen		
- Kalliit tarvikkeet		
• Someton huone	3	8
+ Ei ole puhelin kädessä koko aikaa		
- Ei kuule jos vanhemmat soittaa		

• Elokvateatteri	11	0
+ Pystyy katsomaan leffoja		
+ Rentoutuminen		
- Ilkivalta		
• Lautapelihuone	5	1
+ Edullinen		
+ Kaiken ikäisille		
+ Vähemmän somea		
- Ilkivalta		
• Kierrätyshuone	3	5
+ Kierrätys		
- Vain ehjiä tavaroita		
• Kauneussalonki	3	2
+ Hyvinvointi		
+ Rentoutuminen		
- Kalliit tarvikkeet		
• Someton huone	3	8
+ Ei ole puhelin kädessä koko aikaa		
- Ei kuule jos vanhemmat soittaa		

- Vieroitusoireet

• Pomppulinna	4	0
+ Liikunta		
+ Purkaa energiaa		
+ Monen ikäiselle		
- Vaarallinen		
- Ilkivalta		
• Lemmikkihuone	7	2
+ Lemmikeille kavereita		
- Allergiat		
- Vaarallista, jos rupeavat syömään toisiaan		
• Duunaushuone	7	1
+ Edullinen		
+ Kierrätys		
• Korttipelihuone	7	2
+ Suosittua		
- Uhkapelit		

• Bänditila (4)	36	1
+ Oppiminen		
+ Voi tuoda omia soittimia		
+ Voi kuunnella musiikkia		
- Melu		
- Kallis		
• Esiintymislava	6	2
+ Itsensä ilmaiseminen		
+ Viihdettä		
+ Esiintymisiä		
- Kallis		
- Tila		
- Melu		
• Pingis- ja biljardipöytä (3)	32	0
+ Suosittua		
+ Helppo oppia		
+ Kaiken ikäisille		
+ Voi tulla harrastus		
- Vuorojako		

• Petterin musiikkikerho + Petteri opettaa!!	8	0
• Hiljainen tila + Rentoutuminen	7	1
• Koulun ja Nuorten talon yhteistyö + Lähekkäin	8	0
• PlayStation (singstar, fifa, yms.) + Yhdessä oloa + Suosittu - Aikarajoitus? - Paljon pelejä monipuolisesti	11	1
• Askartelupaja (2) + Toteuttaa itseään + Helppo toteuttaa + Kierrättäminen - Tiettyjen tarpeiden hinnat	11	4
• Urheilutila/liikuntasali (2) + Porukalla liikuntapelejä + Kiinnostus	19	7

• Lanihuone/ATK-huone	20	0
+ Oppimista		
+ Hauska		
- Kallista		
• Elokuva-/pelipäivä	16	0
+ Tutustua uusiin ihmisiin		
+ Hauskaa yhdessä ja yksin		
- Mielenpitoet		
• Pelihuone (videopelit)	11	0
+ Yhdessä oloa		
- Melko kallis		
• Kiipeilyseinä (2)	10	9
+ Hauskaa		
+ Värikästä		
- Kallis		
- Turvallisuus		
• Ulkourheilu	7	2
+ Liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet		
- Tarvikkeet		

• Auton/mopon korjaus-/laittopaja	5	5
+ Kehittää itseään		
- Kallis		
- Tila		
• Sisäliukumäki	5	2
+ Hauska		
- Vaarallinen		
• Palju	2	3
+ Rentoutuminen		
- Hinta		
• Suihkulähde	4	3
+ Hieno		
+ Puistomainen tunnelma		
- Kallis		
- Kastumisvaara		
• Nikkarointihuone	5	1
+ Voi tehdä puutöitä		
- Tapaturmat, vahingot		
• Musiikkilaitteet	6	0
+ Suosittua		

+ Oma Spotify- lista

• Puskoppi	5	7
+ Mahdollisuus cuddllailla rauhassa (☺)		
+ Kehitys (henkinen ja fyysinen)		
- Angiina, pusutauti		
- Tyttö- ja poikabakteerit		
- Aids, AIV, Ebola, Rutto		
• Seikkailuhuone	6	0
+ Hauska		
+ Seikkailunhimoa		
+ Muunneltavissa		
- Tila		
• Ajo/lentosimulaattori	1	7
+ Oppimista		
- Kallis		
• Ryhmäliikunta	8	0
+ Yhdistää		
• Jäätelöbaari	11	0
+ Hyvää		
+ Hauskaa		

- Ei myy talvella hyvin		
• Pallomeri	7	0
+ Hauska		
+ Värikäs		
- Sotku		
- Kallis?		
• Peilisali	9	0
+ Liikunta		
+ Tapahtumien järjestäminen		
- Kallis		
• Nukkumahuone	8	0
+ Rentoutuminen		
- Aukioloaika		
• Minifrisbeegolfradat	9	1
+ Tekemistä		
+ Hauskaa		
- Paikka		
• Aukioloaika 24/7	8	1
+ Vois nukkua siellä		
+ Työntekijöiden työaika		
• Omat tilat, tytöt ja pojat	4	6
+ Omat jutut kummallakin		

Liite 4 Nuorten Talo etkot -juliste

K-12

NUORTENTALO

DISCO

ETKOT

17/3/17

18-22

WARKAUS-SALI

VAPAA PÄÄSY

NARIKKA 1€ PUHALLA NOLLAT

DJ & UV-MAALAUUS

WARKAUS

INFO FACEBOOK / Nuorten Talo Varkaus

POIJE

Warkaus Nuorisovalvella

Liite 5 Learning cafe yhteenveto

Yhteenveto Learning cafeen tuloksista

Kohteena Nuorten Talo

25.05.2017, Maiju Vaalimaa

Nuorten Talo -tapahtuman suunnittelu ja toteutus	<ul style="list-style-type: none"> - tapahtuman kasaaminen onnistui lyhyessä ajassa - kaikilla oli sopivasti tekemistä - tila toimi hyvin diskolle - tapahtumasta jäi puuttumaan näkyvämpi mainonta - tapahtumasta poisjääneet harmittelivat, etteivät olleet paikalla - oli hyvä juttu, että sai valita vastualueensa oman kiinnostuksen mukaan - parasta oli prosessin myötä tullut hyvä fiilis yhdessä tekemisestä - "väsynyt mutta onnellinen" - toivotaan parempaa kahvia
Nuorten Talon aukiolopäivät ja kellonajat	<ul style="list-style-type: none"> - ma-pe klo 12-20, - tapahtumapäivinä ja viikonloppuisin klo 12-22 - lisäksi ehdotettiin, että talo auki vain ti, to ja pe
Kahvilan aukiolopäivät ja kellonajat	<ul style="list-style-type: none"> - kahvila auki silloin kun talokin - kahvilan tiloja voisi vuokrata myös järjestöille sekä toimijoille - kahvilassa saa syödä omia eväitä ja olisi mahdollisuus säilyttää niitä jääkaapissa sekä lämmittää ruokaa mikrossa - nuorisoystävälliset hinnat, esim. välipala 3-4e.

	<ul style="list-style-type: none"> - sämpylöitä, limpparia, suolaisia välipaloja, pieniä sipsipusseja, pillimehuja, hedelmiä, kaakao, teetä ja kahvia - sohvia pöytien ääressä, jotta tulis rento fiilis
Bänditilat	<ul style="list-style-type: none"> - soittovälineisiin saisi vapaasti tutustua - järjestettäisiin soitto-opetusta halukkaille - bändiohjausta - bänditiloja tai välineitä voisi varata itselleen tai bändilleen, jonkinlainen ajanvaraus järjestelmä olisi toivottua - karaokevälineet - tärkeää huomioida huoneen äänieristys ja äänitysmahdollisuus - Soittimet; piano, ukulele, rummut, kitarat, bassot, hyvät PA-kalustot, cajon, rytmimunat, mikrofonit, dj-välineet
Vapaa oleskelutila ”Lounge tila”	<ul style="list-style-type: none"> - tila, jossa ei tietokoneita tai pelikonsoleita - paljon mukavia istumapaikkoja; sohvat, säkkituolit - langaton verkkoyhteys - latauspisteitä ja jatkojohtoja - lautapelejä - pöytiä ja tuoleja - musiikkia Spotify-soittolistan kautta, joka on yhteisessä käytössä (voidaan pistää musiikkia jonoon soitettavaksi) - viihtyisä sisustus - huomioitava hyvä äänieristys - valkokangas elokuvien katseluun - tiloissa voisi olla vaihtuvasti esillä nuorten taidetta - huonekasveja

	<ul style="list-style-type: none"> - huomioitava huoneen materiaalit allergiaystävällisillä valinnoilla - biljardi ja pingispöytä - kirjoja, lehtiä luettavaksi
<p>ATK -huone (lanihuone)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 3 tietokonetta ainakin, pelaamiseen soveltuvat - Wii -, Playstation 4-, Xbox one -pelikonsoli - yhteiset pelisäännöt tilan käytölle - hyvät käytöstavat - ei saa tuoda ruokia tai juomia - valvontakamera - tietokoneen käyttö 1h/henkilö/päivä, peliaikojen rikkomisesta seuraa porttikielto tietyksi aikaa - ammattihenkilöiden tulee suunnitella huoneen tietoteknilliset asiat kuntoon - pelipäivä 1 krt/kk, lauantaisin klo 12-18 - peli-illat viikonloppuisin - pelien aiheet: urheilu, autot, lastenpelit <p>Selvitettäväksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuinka verkkoyhteys hoidetaan, jotta pelaaminen onnistuu? - Steam-pelitilien käyttö? - ikärajoitusten pelien pelaaminen, kuinka valvotaan?

Liite 6 Nuorten palaute kehittämispöytäkirjasta**Nuorten Talo -työryhmän palautteen kooste**

31.03.2017

Teema: Palaute kevään toiminnasta Nuorten Talo -työryhmässä. Palautteet kerättiin ”dotmocracy”-lomakkeen avulla.

Väittämä idealomakkeella	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Neutraali	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Tämä on ollut hauska kokemus, hyvä että olin mukana!	9					
Suunnittelun olisi voinut hoitaa toisella tavalla paremmin.			4	1	3	
Opin uusia asioita	3	3				2
Sain ideani ja mielipiteeni kuuluviin prosessin aikana	5	4	1			
Nuorten Talo -työryhmässä on hyvä ryhmähenki	9	1				
Ohjaajat olivat mukavia ja kannustavia	7	1				
Haluan jatkossakin järjestää tapahtumia	5	3				
Haluan jatkaa toimintaa Nuorten Talo -työryhmässä (Nuorten Talon valmistelut)	9	1				

Idea/väittäjä	Nuorten kommentit
Fiilikseni tällä hetkellä tästä kokemuksesta (ensimmäisestä tapaamisesta tähän päivään)	<ul style="list-style-type: none"> - Hyvä fiilis x6 - Loistava - Jees - Hyvä, vaikka arpajaispalkintoje keruu oli vähän raskasta
Mikä tässä on ollut parasta? (ensimmäisestä tapaamisesta tähän päivään)	Parasta on ollut: <ul style="list-style-type: none"> - kaikki x5 - Tapahtuma, disko x2
Ohjaajat olivat...	<ul style="list-style-type: none"> - ihania <3 - huippuja - parhaat - kivoi 😊